

585
1991 / 2

ISSN 0203—2023

1991

№ 7

საქართველოს რესპუბლიკის
უზენაესი საბჭოს
უწყებები

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს გამომცემა

თ ბ ი ლ ი ს ი

85661

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს უწყებები

7 (612)

ივლისი

1991 წელი

უ ი ნ ა ა რ ს ი

35

ბანუოფილება პირველი

- 452. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის დადგენილება ჯ. ა. ჩარკვიანის ეჟურნალ „დროშის“ რედაქტორად დანიშვნის შესახებ.
- 453. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის დადგენილება რესპუბლიკის უმაღლესი სასწავლებლების რექტორთა თანამდებობების დაკავების წესის შეცვლის შესახებ.
- 454. საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის დამოუკიდებელი საგარეო ეკონომიკური პოლიტიკის განხორციელების უზრუნველსაყოფად საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის ფუნქციების დაზუსტების შესახებ. f
- 455. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის დადგენილება საქართველოს რესპუბლიკის ზოგიერთი რაიონის სასამართლოთა მოსამართლეების დანიშვნის შესახებ.
- 456. საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის ბრძანებულება ი. ზ. ბარათაშვილის ბოლნისის რაიონის პრეფექტის მოვალეობისაგან გათავისუფლების შესახებ.
- 457. საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის ბრძანებულება ი. ზ. ბარათაშვილის საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის აპარატის ადგილობრივი მმართველობის ბიუროს უფროსად დანიშვნის შესახებ.
- 458. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის დადგენილება საქართველოს რესპუბლიკის რაიონის (ქალაქის) სასამართლოების მოსამართლეთა დანიშვნის ვადის გაგრძელების თაობაზე.

საქართველოს
რესპუბლიკის
უზენაესი საბჭოს

459. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის დადგენილება ქვეანის თბილისის საქალაქო სასამართლოს წევრის თანამდებობიდან გათავისუფლების შესახებ.
460. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის დადგენილება შ. ა. კოზმანაშვილის თბილისის გლდანის რაიონის სასამართლოს მოსამართლის თანამდებობიდან გათავისუფლების შესახებ.
461. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის დადგენილება გ. გ. შალამბერიძის თბილისის საქალაქო სასამართლოს წევრად დანიშვნის შესახებ.
462. საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის ბრძანებულება ა. ვ. ასათიანის თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტის რექტორის თანამდებობიდან გათავისუფლების შესახებ.
463. საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის ბრძანებულება ლ. გ. მანაგაძის თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტის რექტორად დანიშვნის შესახებ.
464. საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის ბრძანებულება გ. ვ. რამიშვილის თბილისის ილია ჭავჭავაძის სახელობის უცხო ენათა სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის რექტორად დანიშვნის შესახებ.
465. საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის ბრძანებულება რ. გ. სირაძის თბილისის სულხან-საბა ორბელიანის სახელობის სახელმწიფო პედაგოგიურა ინსტიტუტის რექტორად დანიშვნის შესახებ.
466. საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის ბრძანებულება ნ. ა. კაკაუჩიძის ქუთაისის აკაკი წერეთლის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორის თანამდებობიდან გათავისუფლების შესახებ.
467. საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის ბრძანებულება ბ. ი. გობაძის ხულოს რაიონის პრეფექტის მოვალეობისაგან გათავისუფლების შესახებ.
468. საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის ბრძანებულება რ. ა. ქონიაძის ხულოს რაიონის პრეფექტად დანიშვნის შესახებ.
469. საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკაში მიგრაციული პროცესების რეგულირების შესახებ.
470. საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის ბრძანებულება თ. დ. ასანიძის ხელვაჩაურის რაიონის პრეფექტის მოვალეობის შემსრულებლად დანიშვნის შესახებ.
471. საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის ბრძანებულება ნ. ა. წულუკიძის საქართველოს რესპუბლიკის კულტურის მინისტრის თანამდებობიდან გათავისუფლების შესახებ.
472. საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის ბრძანებულება ე. ლ. კალანდაძის საქართველოს რესპუბლიკის კულტურის მინისტრად დანიშვნის შესახებ.
473. საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის ბრძანებულება საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ინსტიტუტისა და საქართველოს ეროვნული პოლიტიკური ისტორიისა და თეორიის ინსტიტუტის შენობების შესახებ.
474. საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის საგამომცემლო საქმეთა დროებითი კომისიის შექმნის შესახებ.
475. საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის დიპლომატიური ოქმისა და უცხოელი სტუმრებისა და დელეგაციების მიღებასთან დაკავშირებულ ღონისძიებათა ჩატარების განაწესის შესახებ.

- 476. საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის ბრძანებულება დასავლეთ საქართველოს მიწისძვრის შედეგად უსახლკაროდ დარჩენილ ოჯახთა დასახმარებლად დროებითი საგანგებო შტაბის შექმნის შესახებ.
- 477. საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის ბრძანებულება მ. ბ. სანიკიძის ბოლნისის რაიონის პრეფექტად დანიშვნის შესახებ.
- 478. საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის ბრძანებულება ა. ო. მაჭავარიანის მარნეულის რაიონის პრეფექტის მოვალეობისაგან გათავისუფლების შესახებ.
- 479. საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის ბრძანებულება ვ. მ. გაბელიას მარნეულის რაიონის პრეფექტად დანიშვნის შესახებ.
- 480. საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის ბრძანებულება მ. ა. კლიმიაშვილის პრეზიდენტის აპარატის კანცელარიის უფროსად დანიშვნის შესახებ.
- 481. საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის ბრძანებულება იშვიათი, გაქრობის პირას მისული, შემცირებადი აბორიგენული მცენარეების გენოფონდის გამრავლების, დაცვისა და გამოყენების შესახებ.

საქართველოს რესპუბლიკის პირველი მოწვევის უზენაესი საბჭოს მიერ მიღებული

კანონები და დადგენილებები

(25 ივლისი)

- 482. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილება საქართველოს ეკონომიკის კრიზისიდან გამოყვანის, მისი სტაბილიზაციისა და საქართველოს რესპუბლიკის 1991 წლის საგანგებო სახელმწიფო ბიუჯეტის დეფიციტის შემცირების უზრუნველსაყოფად გადაუდებელ ღონისძიებათა შესახებ.
- 483. საქართველოს რესპუბლიკის კანონი სამეწარმეო საქმიანობის საფუძვლების შესახებ.
- 484. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილება „სამეწარმეო საქმიანობის საფუძვლების შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის კანონის სამოქმედოდ შემოღების თაობაზე.
- 485. საქართველოს რესპუბლიკის კანონი დასაქმების შესახებ.
- 486. საქართველოს რესპუბლიკის კანონი საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციაში ცვლილებების შეტანის შესახებ.
- 487. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილება „დასაქმების შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის კანონის სამოქმედოდ შემოღების თაობაზე.
- 488. საქართველოს რესპუბლიკის კანონი საგადასახადო სისტემის ზოგადი საფუძვლების შესახებ.
- 489. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილება „საგადასახადო სისტემის ზოგადი საფუძვლების შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის კანონის სამოქმედოდ შემოღების თაობაზე.
- 490. საქართველოს რესპუბლიკის კანონი უცხოური ინვესტიციების შესახებ.
- 491. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილება „უცხოური ინვესტიციების შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის კანონის სამოქმედოდ შემოღების თაობაზე.

492. საქართველოს რესპუბლიკის კანონი საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების დადების, რატიფიკაციის, შესრულებისა და დენონსაციის შესახებ. **+**
493. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილება „საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების დადების, რატიფიკაციის, შესრულებისა და დენონსაციის შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის კანონის სამოქმედოდ შემოღების თაობაზე. **+**
494. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილება ატომური იარაღის გაუვრცელებლობის ხელშეკრულების შესახებ. **+**
495. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილება საქართველოს რესპუბლიკისა და აზერბაიჯანის რესპუბლიკის მეგობრობისა და კეთილმეზობლობის ხელშეკრულების რატიფიკაციის შესახებ. **+**
496. საქართველოს რესპუბლიკის კანონი საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციოში ცვლილებათა და დამატებათა შეტანის შესახებ.
497. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილება საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციის 75-ე მუხლის განმარტების თაობაზე.
498. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილება სასოფლო-სამეურნეო, კვებისა და გადამამუშავებელი მრეწველობის საწარმოთათვის ბანკის ვადაგადაცილებული დევიდანების ჩამოწრასთან დაკავშირებით შექმნილი მდგომარეობის გამო.
499. საქართველოს რესპუბლიკის კანონი საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს წევრის გაწვევის წესის შესახებ საქართველოს რესპუბლიკის კანონში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის თაობაზე.
500. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილება „საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს წევრის გაწვევის წესის შესახებ საქართველოს რესპუბლიკის კანონში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის თაობაზე“ საქართველოს რესპუბლიკის 1991 წლის 25 ივლისის კანონის სამოქმედოდ შემოღების შესახებ.
501. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილება ყოფილი ცხინვალის რაიონის ტერიტორიაზე მმართველობის დროებითი ორგანოების შექმნისა და საკრებულოთა არჩევნების დანიშვნის შესახებ.
502. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილება ნ. ა. წულეისკირის საქართველოს რესპუბლიკის კულტურის მინისტრის თანამდებობიდან გათავისუფლების შესახებ.
503. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილება ე. ლ. კალანდაძის საქართველოს რესპუბლიკის კულტურის მინისტრად დანიშვნის შესახებ.
504. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილება საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პრესცენტრის და პროგნოზირებისა და საინფორმაციო ცენტრის შესახებ.

ბანკოვცილება მისამ

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოსა და საქართველოს რესპუბლიკის
პრეზიდენტის მიმართები

505. ამიერკავკასიის სამხედრო ოლქის სარდალს გენერალ-პოლკოვნიკ ვ. ა. პატრიკეევს
506. მიმართვა აზერბაიჯანის რესპუბლიკისა და სომხეთის რესპუბლიკის პარლამენტებისა-
დმი
507. საბჭოთა კავშირის უზენაეს საბჭოს
508. ჩრდილოეთ ოსეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარეს ა. ზ.
გალაზოვს
საქართველოს რესპუბლიკის პირველი მოწვევის უზენაესი საბჭოს პირველი სესიის
25 ივლისის სხდომა

ბანყოფილება პირველი

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის

დადგენილება

452 ჯ. ა. ჩარკვიანის ჟურნალ „დროშის“ რედაქტორად დანიშვნის შესახებ

დანიშვნის განსულ ავდიდის ძე ჩარკვიანი ჟურნალ „დროშის“ რედაქტორად.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე აბაჰი ასათიანი.

თბილისი, 1991 წლის 2 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის

დადგენილება

453 რესპუბლიკის უმაღლესი სასწავლებლების რექტორთა თანამდებობების დაკავების წესის შეცვლის შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმი ადგენს:

1. გაუქმდეს საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე სსრკ უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სამინისტროს 1987 წლის 12 ივნისის № 418 ბრძანების მოქმედება, რომელიც ითვალისწინებს რექტორთა თანამდებობების დაკავებას (არჩევის გზით).

2. დაწესდეს, რომ ამიერიდან საქართველოს რესპუბლიკის უმაღლესი სასწავლებლების რექტორებს ნიშნავს და ათავისუფლებს რესპუბლიკის პრეზიდენტი, ავტონომიურ რესპუბლიკებში — ადგილობრივი მთავრობის წარდგინებით.

3. დადგენილება ძალაშია გამოქვეყნებისთანავე.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე აბაჰი ასათიანი.

თბილისი, 1991 წლის 8 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის

ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა

454 საქართველოს რესპუბლიკის დამოუკიდებელი საგარეო ეკონომიკური პოლიტიკის განხორციელების უზრუნველსაყოფად საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის ფუნქციების დაზუსტების მიზნით ვადგენ:

1. საქართველოს რესპუბლიკაში დამოუკიდებელი საგარეო ეკონომიკური პოლიტიკის განხორციელებასთან დაკავშირებით ყველა ორგანიზაციული და ტექნიკური საკითხის რეგულირება დაეკისროს საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობას.

2. გაუქმდეს საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობასთან არსებული სსრ კავშირის საგარეო ეკონომიკური კავშირების სამინისტროს რწმუნებულის სამმართველო და მისი ფუნქციების შესრულება დაეკისროს საქართველოს რესპუბლიკის ეკონომიკისა და ფინანსთა სამინისტროს და საქართველოს რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა სამინისტროს;

3. დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობას ორი კვირის ვადაში შეიმუშაოს და დაამტკიცოს საქართველოს რესპუბლიკის ეკონომიკისა და ფინანსთა სამინისტროს და საქართველოს რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა სამინისტროს შორის ფუნქციების გამიჯვნა და მუშაობის რეგლამენტი საგარეო ეკონომიკურ ურთიერთობათა სფეროში.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი **ზვიად გამსახურდია**.

თბილისი, 1991 წლის 9 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის
დ ა დ ბ ე ნ ი ლ ე ბ ა

455 საქართველოს რესპუბლიკის ზოგიერთი რაიონის სასამართლოთა მოსამართლეების დანიშნვის შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმი ადგენს:
დაინიშნონ:

ასპინძის რაიონის სასამართლოს მოსამართლედ
გიორგი გრიგოლის ძე **ლონდარიძე**.

ახალციხის რაიონის სასამართლოს მოსამართლედ
ავთანდილ სიმონის ძე **თელიაშვილი**.

გორის სასამართლოს მოსამართლეებად:

რევაზ პეტრეს ძე **ჯანელიძე**,
იოსებ ალექსის ძე **სოსიაშვილი**,
ჯემალ ალექსის ძე **ძლიერიშვილი**,
თამაზ გენოს ძე **თაყაძე**.

დმანისის რაიონის სასამართლოს მოსამართლედ
ლუიზა შოთას ასული **ხუციშვილი**.

ზესტაფონის რაიონის სასამართლოს მოსამართლეებად:
თამაზ შოთას ძე **კაპანაძე**,
დავით დავითის ძე **კოვზირიძე**.

ზუგდიდის სასამართლოს მოსამართლეებად:
დავით სიმონის ძე **კუხალიძე**,
ჯეირან იპოლიტეს ძე **მორგოშია**,
ნუგზარ კონსტანტინეს ძე **არნანია**,
ნაზი თეოდანეს ასული **არონია**.

მარტვილის რაიონის სასამართლოს მოსამართლედ
მუხრან პორფილეს ძე **კაკულია**.

მცხეთის რაიონის სასამართლოს მოსამართლეებად:
დავით დავითის ძე **ერქვანია**,
იამზე უჩას ასული **ჩანქსელიანი**,
ვალერიან მიხეილის ძე **კირვალიძე**.

სამტრედიის რაიონის სასამართლოს მოსამართლეებად:
მურმან შოთას ძე **წიქვაძე**,
ნიკოლოზ სულიკოს ძე **ხაუალია**,
ზურაბ ევგენის ძე **რუხაძე**.

საჩხერის რაიონის სასამართლოს მოსამართლედ
ნუგზარ ვახტანგის ძე **ზაზახიძე**.

ყაზბეგის რაიონის სასამართლოს მოსამართლედ
ლონგინოზ ნიკოლოზის ძე **ჩქარეული**.

ჩოხატაურის რაიონის სასამართლოს მოსამართლედ
თამაზ მიხეილის ძე **ურიდია**.

ხაშურის რაიონის სასამართლოს მოსამართლეებად:
კუკური ივანეს ძე **კოჭორიძე**,
თენგიზ შოთას ძე **ლომიძე**.

ხარაგაულის რაიონის სასამართლოს მოსამართლედ
ნათელა გივის ასული **ზვიადაძე**.

ქ. თბილისის გლდანის რაიონის სასამართლოს მოსამართლედ
გიორგი გივის ძე **ასაშვილი**.

ქალაქ რუსთავის სასამართლოს მოსამართლეებად:
ომარ დავითის ძე **დგებუაძე**,

ალბერტ გივის ძე კორინთელი,
კონსტანტინე გივას ძე ძირკველიშვილი,
ჯაბა სერგოს ძე კერესელიძე.

ქალაქ ტყიბულის სასამართლოს მოსამართლედ
როლანდ ვასილის ძე ჭელიძე.

ქალაქ წყალტუბოს სასამართლოს მოსამართლეებად:
პავლე სულიკოს ძე კოვჭირიძე.
გივი ჭაკუნას ძე ბერაძე.

საქართველოს რესპუბლიკის უწყნაგის საბჭოს თავმჯდომარე აპპანი ასათიანი.

თბილისი, 1991 წლის 9 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის

ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა

456 ი. ზ. ბარათაშვილის ბოლნისის რაიონის პრეზიდენტის მოვალეობის
გამსახურებისათვის მინიჭების შესახებ

გათავისუფლდეს იოსებ ზურაბის ძე ბარათაშვილი ბოლნისის რაიონის
პრეზიდენტის მოვალეობისაგან სხვა სამუშაოზე გადაყვანასთან დაკავშირებით.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია.

თბილისი, 1991 წლის 9 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის

ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა

457 ი. ზ. ბარათაშვილის საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი
მინიჭების შესახებ

დაინიშნოს იოსებ ზურაბის ძე ბარათაშვილი საქართველოს რესპუბლიკის
პრეზიდენტის აპარატის ადგილობრივი მმართველობის ბიუროს უფროსად.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია.

თბილისი, 1991 წლის 9 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის

დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა

458 საქართველოს რესპუბლიკის რაიონის (ქალაქის) სასამართლოების მოსამართლეთა დანიშნვის ვადის გაგრძელების თაობაზე.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმი ადგენს:

საქართველოს რესპუბლიკის რაიონის (ქალაქის) სასამართლოების მოსამართლეთა დანიშნვის ვადა გაგრძელდეს 1991 წლის 1 სექტემბრამდე.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე აპაპი ასათიანი.

თბილისი, 1991 წლის 9 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის

დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა

459 დ. დ. ერქვანიას თბილისის საქალაქო სასამართლოს წევრის თანამდებობიდან გათავისუფლების შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმი ადგენს:

გათავისუფლდეს დავით დავითის ძე ერქვანია თბილისის საქალაქო სასამართლოს წევრის თანამდებობიდან სხვა სამუშაოზე გადასვლასთან დაკავშირებით.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე აპაპი ასათიანი.

თბილისი, 1991 წლის 9 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის

დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა

460 შ. ა. კოჭმანაშვილის თბილისის გლდანის რაიონის სასამართლოს მოსამართლის თანამდებობიდან გათავისუფლების შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმი ადგენს:

გათავისუფლდეს შოთა ალექსის ძე კოჭმანაშვილი ქ. თბილისის გლდანის რაიონის სასამართლოს მოსამართლის თანამდებობიდან სხვა სამუშაოზე გადასვლასთან დაკავშირებით.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე აპაპი ასათიანი.

თბილისი, 1991 წლის 9 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის

დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა

461 ბ. ვ. შალამაზიძის თბილისის საქალაქო სასამართლოს წევრად დანიშვნის შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმი ადგენს: დაინიშნოს გრიგოლ გრიგოლის ძე შალამაზიძე თბილისის საქალაქო სასამართლოს წევრად.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე პაპაი ახათიანი.

თბილისი, 1991 წლის 9 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი

ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა

462 ა. ვ. ასათიანის თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტის რექტორის თანამდებობიდან გათავისუფლების შესახებ

გათავისუფლდეს არჩილ ვლადიმერის ძე ასათიანი თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტის რექტორის თანამდებობიდან პირადი განცხადების საფუძველზე.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია.

თბილისი, 1991 წლის 12 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი

ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა

463 ლ. ვ. მანაგაძის თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტის რექტორად დანიშვნის შესახებ

დაინიშნოს ლავრენტი გრიგოლის ძე მანაგაძე თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო ინსტიტუტის რექტორად.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია.

თბილისი, 1991 წლის 12 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის

ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა

464 ზ. ვ. რამიშვილის თბილისის ილია ჭავჭავაძის სახელობის უცხო ენათა სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის რექტორად დანიშვნის შესახებ

დაინიშნოს გურამ ვალერიანის ძე რამიშვილი თბილისის ილია ჭავჭავაძის სახელობის უცხო ენათა სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის რექტორად.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია.

თბილისი, 1991 წლის 12 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის

ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა

465 რ. ვ. სირაძის თბილისის სულხან-საბა ორბელიანის სახელობის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის რექტორად დანიშვნის შესახებ

დაინიშნოს რევაზ გიორგის ძე სირაძე თბილისის სულხან-საბა ორბელიანის სახელობის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის რექტორად.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია.

თბილისი, 1991 წლის 12 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის

ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა

466 ნ. ა. კაკაურიძის ქუთაისის აკაკი შერეთლის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორის თანამდებობიდან გათავისუფლების შესახებ

გათავისუფლდეს ნანული აკაკის ასული კაკაურიძე ქუთაისის აკაკი შერეთლის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორის თანამდებობიდან.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია.

თბილისი, 1991 წლის 15 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის

ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა

467 ბ. ი. ზოგაძის ხულოს რაიონის პრეფექტის მოვალეობისაგან გათავისუფლების შესახებ

გათავისუფლდეს ბეჟან იუსუფის ძე ზოგაძე ხულოს რაიონის პრეფექტის მოვალეობისაგან.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია.

თბილისი, 1991 წლის 15 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის

ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა

468 რ. ა. ქონიაძის ხულოს რაიონის პრეფექტად დანიშვნის შესახებ

დაინიშნოს რევაზ ალექსანდრეს ძე ქონიაძე ხულოს რაიონის პრეფექტად.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია.

თბილისი, 1991 წლის 15 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის

ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა

469 საქართველოს რესპუბლიკაში მიგრაციული პროცესების რეგულირების შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკაში დღეისათვის შექმნილი რთული დემოგრაფიული მდგომარეობის გაუმჯობესება მოითხოვს ამ სფეროში ერთიანი სახელმწიფო პოლიტიკის გატარებას.

სტიქიური უბედურების შედეგად დაზარალებული მოსახლეობის განსახლების პრობლემებმა, შიდა მიგრაციულმა და საერთო იმიგრაციულ-ემიგრაციულმა პროცესებმა ფართო მასშტაბები მიიღეს, რაც კიდევ ერთხელ ცხადყოფს მათი საერთო-სახელმწიფოებრივ დონეზე შესწავლისა და გადაწყვეტილებების დაუყოვნებლივი მიღების აუცილებლობას. მოსახლეობის განსახლების პრობლემები არსებულ ეკონომიკურ სიძნელეებთან ერთად მძიმე ტვირთად დააწვა რესპუბლიკას.

დღეს, როცა მოუგვარებელია სტიქიური უბედურების შედეგად დაზარალებულთათვის საცხოვრებელი სახლებისა და ახალი სოფლების მშენებლობის საკითხები, თავი იჩინა ახალმა პრობლემებმაც. რესპუბლიკის ფარ-

გლებს გარეთ მცხოვრები ბევრი ქართული ოჯახი გამოთქვამს სამშობლოში იმიგრაციის სურვილს, მათი ნაწილი ჩამოდის რიგ რეგიონებში. გამოჩნდნენ იმიგრაციის მსურველი ოჯახებიც და მათ მექანიკურ, მოუწესრიგებელ მოძრაობას არასასურველი შედეგები მოსდევს, რაც საგრძნობლად აუარესებს საქართველოს ისედაც რთულ დემოგრაფიულ მდგომარეობას.

ამ მიმართულებით დარღვევებია მთელი რიგი რაიონების პრეფექტურების მუშაობაში. მათი უყურადღებობის, უკონტროლობის შედეგად რესპუბლიკიდან ემიგრაციის მსურველი ოჯახების სახლები (ბინები) იყიდება და ფორმდება არსებული კანონმდებლობის უხეში დარღვევებით. წინასწარი მონაცემებით, მარტო თეთრი წყაროს რაიონში 100-ზე მეტმა თბილისელმა სააგარაკოდ შეიძინა აღნიშნული კატეგორიის საცხოვრებელი სახლი.

ამას ემატება ისიც, რომ 1987-1989 წლებში მომხდარი სტიქიური უბედურებებისაგან დაზარალებული ოჯახებისათვის რიგ რეგიონებში ჯერაც არ დამთავრებულა საცხოვრებელი სახლების მშენებლობა. ცალკეულ შემთხვევებში ოჯახების გარკვეული ნაწილი, სხვადასხვა მიზეზით, უარს ამბობს ბინებში შესახლებაზე.

წლების განმავლობაში დაგროვილი და გადაუჭრელი პრობლემების გადასაწყვეტად განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს რესპუბლიკაში სტიქიისაგან დაზარალებული ოჯახებისათვის აშენებული, სუბიექტური მიზეზებით აუთვისებელი და რესპუბლიკიდან ემიგრაციის მსურველი ოჯახების საცხოვრებელი სახლებისა და ბინების შესყიდვით საგანგებო საცხოვრებელი ფონდის შექმნა, მისი შემდგომი მიზნობრივი გამოყენება და მომავალში ამ საქმეში ერთიანი სახელმწიფო პოლიტიკის გატარება.

საქართველოს რესპუბლიკაში შექმნილი რთული დემოგრაფიული მდგომარეობის გაუმჯობესების, სტიქიური უბედურებების შედეგად დაზარალებული მოსახლეობის განსახლების პრობლემების გადაწყვეტისათვის, შიდა მიგრაციული და საერთო იმიგრაციულ-ემიგრაციული პროცესების რეგულირების მიზნით:

1. საქართველოს რესპუბლიკის შრომის, სოციალური დაცვისა და დემოგრაფიის სამინისტრომ რესპუბლიკის ქალაქებისა და რაიონების პრეფექტურების ქმედითი დახმარებით სოციალური დაცვისა და დემოგრაფიის ერთიანი სახელმწიფო ფონდის სახსრებით შექმნას საგანგებო საცხოვრებელი ფონდი და მოახდინოს შესყიდული სახლების (ბინების) მიზნობრივი განაწილება.

2. საგანგებო საცხოვრებელი ფონდი პირველ რიგში გამოყენებულ იქნეს რესპუბლიკაში იმიგრაციის მსურველი და სტიქიური უბედურების შედეგად დაზარალებული ოჯახების დაკმაყოფილებისათვის, ასევე ცალკეული ქალაქისა და რაიონის დემოგრაფიული მდგომარეობის გაუმჯობესების მიზნით.

3. საქართველოს რესპუბლიკის იუსტიციის სამინისტრომ შრომის, სოციალური დაცვისა და დემოგრაფიის სამინისტროსთან ერთად განსაზღვროს რესპუბლიკაში ემიგრაციის შედეგად მიტოვებული და რესპუბლიკიდან ემიგრაციის მსურველი ოჯახების სახლების (ბინების) შესყიდვის წესი და შექმნილი მდგომა-

რობიდან გამომდინარე წარმოადგინონ პროექტი არსებულ კანონმდებლობაში შესაძლო ცვლილებების შესახებ.

4. საქართველოს რესპუბლიკის ქალაქებისა და რაიონების პრეფექტებმა, საკრებულოებმა უზრუნველყონ შრომის, სოციალური დაცვისა და დემოგრაფიის სამინისტროში რესპუბლიკიდან ემიგრაციის მსურველი ოჯახების საცხოვრებელი სახლების ღირებულების შესახებ ცნობების მოწოდება და ხელშეწყობა სამინისტროსთან არსებულ სოციალური დაცვისა და დემოგრაფიის ერთიან სახელმწიფო ფონდს გამოთავისუფლებული სახლების შესყიდვის საქმეში.

5. ნება დაერთოს საქართველოს რესპუბლიკის სოციალური დაცვისა და დემოგრაფიის ერთიან სახელმწიფო ფონდს გამოისყიდოს უკანასკნელ ხან საქართველოდან ემიგრირებული ოჯახების სახლები თეთრი წყაროსა და სხვა რეგიონებში იმ მოქალაქეთაგან, რომლებმაც სააგარაკოდ შეიძინეს აღნიშნული სახლები და არ გადაეწერნენ იქ ოჯახებით მუდმივ საცხოვრებლად. აღნიშნულის განხორციელებაში სახელმწიფო ფონდს ქმედითი დახმარება აღმოუჩინონ საქართველოს რესპუბლიკის ქალაქებისა და რაიონების პრეფექტურებმა, საქართველოს რესპუბლიკის იუსტიციის სამინისტრომ და საქართველოს რესპუბლიკის პროკურატურამ.

6. საქართველოს რესპუბლიკის იუსტიციის სამინისტრომ და საქართველოს რესპუბლიკის პროკურატურამ განახორციელონ ქმედითი ზომები შრომის, სოციალური დაცვისა და დემოგრაფიის სამინისტროსთან არსებული სოციალური დაცვისა და დემოგრაფიის ერთიანი სახელმწიფო ფონდის გარეშე რესპუბლიკის გარეთ ემიგრაციის მსურველი ოჯახების სახლების (ბინების) გასხვისების ფაქტების აღკვეთისათვის.

7. ხულოს, შუაჩევის, ლენტეხისა და მესტიის რაიონების პრეფექტებმა 1991 წლის 1 სექტემბრამდე გადაამოწმონ 1987-1989 წლების სტიქიურ უბედურებებისაგან დაზარალებულ და ჩასახლებულ ოჯახთა სიები, დაასაბუთონ კომლთა დაყოფისა და ჩასახლების აუცილებლობა და შუამდგომლობათი ჩასახლების თაობაზე წარუდგინონ შრომის, სოციალური დაცვისა და დემოგრაფიის სამინისტროს.

8. საქართველოს რესპუბლიკის შრომის, სოციალური დაცვისა და დემოგრაფიის სამინისტრომ, საქართველოს რესპუბლიკის არქიტექტურისა და მშენებლობის საქმეთა სამინისტროსთან და 1989 წელს სტიქიისაგან დაზარალებული რაიონების პრეფექტებთან ერთად 1991 წლის 1 სექტემბრამდე გადაამოწმონ დაზარალებული ოჯახების განსახლების რეალური მდგომარეობა და ერთობლივად იზრუნონ მათ დაბინავებაზე; დააზუსტონ დაზარალებულ ოჯახების რაოდენობა, რომლებიც უარს აცხადებენ ასაშენებელ თუ აშენებულ სახლებში ცხოვრებაზე. აღნიშნული კატეგორიის ოჯახებს საჭიროების შემთხვევაში სოციალური დაცვისა და დემოგრაფიის ერთიანი სახელმწიფო ფონდიდან მიეცეთ გრძელვადიანი სესხები; აშენებული და აუთვისებელი მშენებლობის პროცესში მყოფი სახლები შემდგომი გამოყენებისათვის გადაიყვანოს საგანგებო საცხოვრებელი ფონდის განკარგულებაში.

9. 1991 წლის 29 აპრილისა და 15 ივნისის მიწისძვრისაგან დაზარალებული საჩხერის, ჭიათურისა და სხვა რაიონების პრეფექტებმა დასაბუთება ოჯახების სხვა ადგილებში მუდმივად ან დროებით განსახლების აუცილებლობის შესახებ წარუდგინონ შრომის, სოციალური დაცვისა და დემოგრაფიის სამინისტროს და მასთან ერთად განახორციელონ მათი ორგანიზებული განსახლება.

10. საქართველოს რესპუბლიკის შრომის, სოციალური დაცვისა და დემოგრაფიის სამინისტრომ შესაბამისი ქალაქებისა და რაიონების პრეფექტების აქტიური დახმარებით მოახდინოს რესპუბლიკაში იმიგრაციის მსურველთა აღრიცხვა, მათი სახლების (ბინების) გაცვლა და გაფორმება.

11. შრომის, სოციალური დაცვისა და დემოგრაფიის სამინისტროს აღნიშნული საკითხების მოწესრიგებაში დახმარების მიზნით ქალაქებისა და რაიონების პრეფექტებმა შექმნან კომისიები, რომლებიც უზრუნველყოფენ საქართველოს რესპუბლიკიდან ემიგრაციის მსურველებისათვის, ემიგრირებულებისა და სტიქიის შედეგად დაზარალებულებისათვის აშენებული და შეუსახლებელი სახლების (ბინების) აღრიცხვას, ინვენტარიზაციასა და შეფასებას.

12. საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობამ ქმედითი დახმარება აღმოუჩინოს „სოციალური დაცვის და დემოგრაფიის ერთიან სახელმწიფო ფონდს“ და, პირველ რიგში, ფონდის მოთხოვნების შესაბამისად გადაწყვიტოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან სახსრების გამოყოფისა და მისი სატრანსპორტო-ტექნიკური საშუალებებით უზრუნველყოფის საკითხი.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია.

თბილისი, 1991 წლის 16 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის

ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა

470 თ. დ. ასანიძის ხელვაჩაურის რაიონის კრეფაქტის მოვალეობის შემსრულებლად დანიშნვის შესახებ

დაინიშნოს თამაზ დავითის ძე ასანიძე ხელვაჩაურის რაიონის პრეფექტის მოვალეობის შემსრულებლად.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია.

თბილისი, 1991 წლის 17 ივლისი.

საქართველო

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის

ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა

471 ნ. ა. წულეისკირის საქართველოს რესპუბლიკის კულტურის მინისტრის თანამდებობიდან გათავისუფლების შესახებ

გათავისუფლდეს ნოდარ ალექსანდრეს ძე წულეისკირი საქართველოს რესპუბლიკის კულტურის მინისტრის თანამდებობიდან.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია.

თბილისი, 1991 წლის 22 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის

ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა

472 ე. ლ. კალანდაძის საქართველოს რესპუბლიკის კულტურის მინისტრად დანიშვნის შესახებ

დანიშნოს ედმონდ ლავროსის ძე კალანდაძე საქართველოს რესპუბლიკის კულტურის მინისტრად.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია.

თბილისი, 1991 წლის 22 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის

ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა

473 საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ინსტიტუტისა და საქართველოს ეროვნული კოლიტიკური ისტორიისა და თეორიის ინსტიტუტის შენობების შესახებ

გაუქმდეს საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის 1991 წლის 28 ივნისის № 528 დადგენილების მე-3 პუნქტი, რომელიც ეხება საქართველოს ეროვნული პოლიტიკური ისტორიისა და თეორიის ინსტიტუტის განთავსების საკითხს ქ. თბილისში, რუსთაველის გამზირი № 29-ში (ყოფილი „იმელის“ შენობა).

აღნიშნული შენობა გადაეცეს საქართველოს რესპუბლიკის მეცნიერებათა აკადემიის კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ინსტიტუტს.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია.

თბილისი, 1991 წლის 23 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის

ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა

474 საქართველოს რესპუბლიკის საგამომცემლო საქმეთა დროებითი კომისიის შექმნის შესახებ

შეიქმნას საქართველოს რესპუბლიკის საგამომცემლო საქმეთა დროებითი კომისია და მის თავმჯდომარედ დაინიშნოს საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს წევრი გ. პეტრიაშვილი.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია.

თბილისი, 1991 წლის 23 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის

ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა

475 საქართველოს რესპუბლიკის დიპლომატიური ოქმისა და უცხო-ელი სტუმრებისა და დელეგაციების მიღებასთან დაკავშირებულ ღონისძიებათა ჩატარების განაწესის შესახებ

1. დამტკიცდეს დებულება საქართველოს რესპუბლიკის დიპლომატიური ოქმის შესახებ და უცხოელი სტუმრებისა და დელეგაციების საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის მიერ ან უზენაეს საბჭოში მიღებასთან დაკავშირებულ ღონისძიებათა ჩატარების განაწესი (ერთვის დედანს).

2. დაევალოთ საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობას, სამინისტროებს, დეპარტამენტებს, პრეფექტებს უცხოელი სტუმრებისა და დელეგაციების მიღებისას განუხრელად იხელმძღვანელონ აღნიშნული დებულებით.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია.

თბილისი, 1991 წლის 23 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის

ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა

476 დასავლეთ საქართველოში მიწისძვრის შედეგად უსახლკაროდ დარჩენილ ოჯახთან დასახმარებლად დროებითი სანაღებო უბანის შექმნის შესახებ

დასავლეთ საქართველოში მიწისძვრის შედეგად ათასობით უსახლკაროდ დარჩენილი ქართული ოჯახების დასაბინავებლად, ყველა საცხოვრებელი ფონდის მაქსიმალურად გამოყენების მიზნით სამცხე-ჯავახეთში (ნინოწმინ-

დის, ახალქალაქის, ასპინძის, ადიგენის და ახალციხის რაიონები) აუცილებლად მიმაჩნია დროებითი საგანგებო შტაბის შექმნა. ამასთან დაკავშირებით ვბრძანებ:

1. იმის გამო, რომ 1991 წლის 29 აპრილს დასავლეთ საქართველოში მიწისძვრის შედეგად დაინგრა საცხოვრებელი ბინებისა და ნაგებობათა 90 პროცენტი და უსახლკაროდ დარჩა მრავალი ათასი ადამიანი, და ამასთან ერთად საქართველოს რესპუბლიკა იმყოფება კრემლის მიერ პოლიტიკურ-ეკონომიკურ ბლოკადაში და რესპუბლიკას არ გააჩნია სახლების მშენებლობის საშუალება, უსახლკაროდ დარჩენილი ქართული ოჯახების ოპერატიულად დასაბინავებლად საცხოვრებელი ფონდების მაქსიმალურად გამოყენების მიზნით სამცხე-ჯავახეთში (ნინოწმინდის, ახალქალაქის, ასპინძის, ადიგენისა და ახალციხის რაიონებში) შეიქმნას დროებითი საგანგებო შტაბი, რომელიც უზრუნველყოფს მოსახლეობისაგან სახლებისა და პირუტყვის შექმნას, შესყიდულ სახლებში მიწისძვრის შედეგად დაზარალებული ოჯახების ჩასახლებას, მათ ჩაწერასა და შრომითი მოწყობის საკითხებს.

2. სამცხე-ჯავახეთში (ნინოწმინდის, ახალქალაქის, ასპინძის, ადიგენისა და ახალციხის რაიონებში) მოსახლეობისაგან სახლების შესყიდვას აწარმოებს მხოლოდ დროებითი საგანგებო შტაბი.

3. ამ რაიონების ტექნიკური ინვენტარიზაციის ბიუროებს და სანოტარო კანტორებს აეკრძალოთ სხვა ორგანიზაციებისა და პიროვნებების მიერ შესყიდული სახლების გაფორმება-დაკანონება, წინააღმდეგ შემთხვევაში მათ მიმართ აღძრული იქნება სისხლის სამართლის საქმე.

4. დაევალოთ შინაგან საქმეთა, საყოფაცხოვრებო მომსახურებისა და კომუნალური მეურნეობის, იუსტიციის სამინისტროებს, რესპუბლიკის პროკურატურას სახლების შესყიდვისა და მოსახლეობის ჩასახლების კანონიერების დაცვის მიზნით მიავილიონ თავისი წარმომადგენლები დროებითი საგანგებო შტაბის განკარგულებაში.

5. დაევალოს ნინოწმინდის, ახალქალაქის, ასპინძის, ადიგენისა და ახალციხის კოლმეურნეობებისა და მეურნეობების ხელმძღვანელობას დროებითი საგანგებო შტაბის მიერ წარმოდგენილი ოჯახების სამუშაოთი დაკმაყოფილება.

6. დაევალოთ ნინოწმინდის, ახალქალაქის, ასპინძის, ადიგენისა და ახალციხის შინაგან საქმეთა განყოფილებებს დაუყოვნებლივ მოაგვარონ საგანგებო დროებითი შტაბის მიერ წარმოდგენილი სტიქიით დაზარალებული ოჯახების ჩაწერის საკითხები და კონტროლი დააწესონ მათი უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად.

7. დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობას:

ა) უზრუნველყოს დროებითი საგანგებო შტაბი ბინების შესყიდვისათვის საჭირო თანხებით;

ბ) დროებით საგანგებო შტაბს გამოუყოს შტაბის თავმჯდომარის, მოადგილის, მდივან-მემანქანისა და მძღოლის საშტატო ერთეულები;

გ) სახლების შესყიდვისა და ოჯახების ჩასახლების ოპერატიული ორგანიზებისათვის დროებით საგანგებო შტაბს გამოუყოს 2 ავტომანქანა.

8. დაევალოთ ნინოწმინდის, ახალქალაქის, ასპინძის, ადიგენისა და ახალციხის რაიონების პრეფექტურებს ყოველგვარი დახმარება აღმოუჩინონ დროებით საგანგებო შტაბს აღნიშნულ საქმიანობაში.

9. სამცხე-ჯავახეთის დროებითი საგანგებო შტაბი ემორჩილება მხოლოდ საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტს.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია.

თბილისი, 1991 წლის 26 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის

ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა

477 მ. ბ. სანიკიძის ბოლნისის რაიონის კრეფაქტად დანიშვნის შესახებ

დაინიშნოს მალხაზ ბიჭიკოს ძე სანიკიძე ბოლნისის რაიონის პრეფექტად.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია.

თბილისი, 1991 წლის 26 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის

ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა

478 ა. ო. მაჭავარიანის მარნეულის რაიონის კრეფაქტის მოვალეობისაგან გათავისუფლების შესახებ

გათავისუფლდეს არჩილ ოთარის ძე მაჭავარიანი მარნეულის რაიონის პრეფექტის მოვალეობისაგან.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია.

თბილისი, 1991 წლის 29 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის

ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა

479 მ. მ. გაგელიას მარნეულის რაიონის პრეფექტად დანიშვნის შესახებ

გათავისუფლდეს ვალერი მიხეილის ძე გაგელია ჩხოროწყუს რაიონის პრეფექტის მოვალეობისაგან და დაინიშნოს მარნეულის რაიონის პრეფექტად.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია.

თბილისი, 1991 წლის 30 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის

ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა

480 მ. ა. კლიშიაშვილის პრეზიდენტის აპარატის კანცელარიის უფროსად დანიშვნის შესახებ

დაინიშნოს მერაბ ალექსანდრეს ძე კლიშიაშვილი საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის აპარატის კანცელარიის უფროსად.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია.

თბილისი, 1991 წლის 30 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის

ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა

481 იზვიათი, ბაქრაგის პირას მისული, შემცირებადი აზორიგა-წული მცენარეების გენოფონდის გამრავლების, დაცვისა და გამოყენების შესახებ

საქართველოს კულტურულ მცენარეთა გენეტიკური რესურსების ფონდის გაჩანაგების იმპერიული 200-წლოვანი პოლიტიკის მიუხედავად ამ რესურსების უმნიშვნელო რაოდენობა შენარჩუნებულია სხვადასხვა კვლევით დაწესებულებებში, აგრეთვე ცალკეულ ენთუზიასტთა მოღვაწეობით.

მცენარეთა გენეტიკური რესურსების ფუნდამენტური გამოკვლევების შედეგად (საქართველო-გერმანია) შექმნილია კულტურულ და მონათესავე ველურ მცენარეთა უმდიდრესი გენოფონდი, რომელიც ამჟამად ინახება გერმანიის გენეტიკურ ბანკში, რადგან საქართველოში ვერ უზრუნველყვეს მათი დაცვა-შენახვის პირობები.

აღნიშნულიდან გამომდინარე:

1. დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს მეურნეობის, მიწათსარგებლობისა და ეკოლოგიის მუდმივ კომისიას აბორიგენულ მცენარეთა გამრავლება. დაცვისა და გამოყენების თაობაზე მოამზადოს სათანადო კანონპროექტი.

2. დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობას შეიმუშაოს ტრადიციული გენოფონდის აღწარმოება-გამრავლების ღონისძიებანი. ამ მიზნით უზრუნველყოს გერმანიის ქ. გატერსლებენიდან საქართველოს კულტურული ფლორის გენოფონდის ჩამოტანა-გამრავლება.

3. დაევალოთ საქართველოს რესპუბლიკის მეცნიერებისა და ტექნიკის, ეკოლოგიის, სოფლის, ტყის მეურნეობისა და კვების მრეწველობის სამინისტროებს, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიას, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიას უმოკლეს დროში შეიმუშაონ საქართველოს მცენარეთა გენეტიკური რესურსების აღდგენა-გამრავლების სახელმწიფო პროგრამა.

4. დაევალოთ საქართველოს რესპუბლიკის რაიონებისა და ქალაქების პრეფექტებს ხელი შეუწყონ აბორიგენულ, ტრადიციულ მცენარეთა სახეობების გამრავლება-გაშენების სამუშაოთა განხორციელებას.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია.

თბილისი, 1991 წლის 31 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის პირველი მოწვევის უზენაესი საბჭოს მიერ მიღებული კანონები და დადგენილებები

(25 ივლისი)

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს

და დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა

482 საქართველოს ეკონომიკის კრიზისიდან გამომავლის, მისი სტაბილიზაციისა და საქართველოს რესპუბლიკის 1991 წლის საგანგებო სახელმწიფო ბიუჯეტის დეფიციტის უმცირეების უზრუნველსაყოფად გადაუდებელ ღონისძიებათა შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკაში შეიქმნა მეტად რთული ეკონომიკური ვითარება. ეროვნული მეურნეობა მწვავე კრიზისს განიცდის, სულ უფრო შემცირდა წარმოების მოცულობა, გაიზარდა სამომხმარებლო ბაზარზე სასაქონლო დეფიციტი, დაეცა მოსახლეობის ცხოვრების დონე.

მიმდინარე წელს საქართველოს რესპუბლიკაში საცალო ფასების რეფორმისა და მოსახლეობის სოციალური დაცვის ღონისძიებათა კომპლექსის განხორციელებამ არსებითი ცვლილებები გამოიწვია რესპუბლიკის 1991 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავალსა და გასავალში, რის გამოც მან საგანგებო

ხასიათი მიიღო. გაიზარდა სახელმწიფო ბიუჯეტის როგორც შემოსავალი, ასევე განსაკუთრებით გასავალი და დეფიციტმა 4 მლრდ მანეთს გადააჭარბა.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო ადგენს:

1. მიღებულ იქნეს ცნობად საქართველოს ეკონომიკის კრიზისიდან გამოყვანის, მისი სტაბილიზაციისა და საქართველოს რესპუბლიკის 1991 წლის საგანგებო სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარის მოადგილის, ეკონომიკისა და ფინანსთა მინისტრის გურამ აბსანაძის მოხსენება.

2. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს მუდმივმა კომისიებმა რესპუბლიკის მთავრობასთან, სამინისტროებთან და დეპარტამენტებთან ერთად განაგრძონ მუშაობა ეროვნული მეურნეობის მწვავე კრიზისიდან გამოყვანის, ეკონომიკის სტაბილიზაციისა და სახელმწიფო ბიუჯეტის დეფიციტის შემცირების უზრუნველსაყოფად გადაუდებელ ღონისძიებათა პროგრამის შემუშავებისათვის.

3. საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობამ ეკონომიკის კრიზისიდან გამოყვანის, მისი სტაბილიზაციის უზრუნველსაყოფად გადაუდებელ ღონისძიებათა პროგრამა და 1991 წლის დაზუსტებული საგანგებო სახელმწიფო ბიუჯეტი ერთი კვირის ვადაში წარმოადგინოს საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს განსახილველად და დასამტკიცებლად.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე პაპაი ასათიანი.

თბილისი, 1991 წლის 25 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის კანონი

483 სამეწარმეო საქმიანობის საფუძვლების შესახებ

კანონი „სამეწარმეო საქმიანობის საფუძვლების შესახებ“ განსაზღვრავს სამეწარმეო საქმიანობის ეკონომიკურ, სოციალურ, ორგანიზაციულ და სამართლებრივ საფუძვლებს, იგი არეგულირებს საწარმოთა ეკონომიკურ ურთიერთობებს, უზრუნველყოფს მათ თავისთავადობას და დამოუკიდებლობას, აწესებს სამეწარმეო საქმიანობის პროცესის მონაწილეთა უფლებებს, ვალდებულებებსა და პასუხისმგებლობას.

კანონი მოქმედებს საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე და ვრცელდება მეწარმეობის ყველა სუბიექტზე. კანონი არ გამოიყენება იმ მოქალაქეებისა და იურიდიული პირების მიმართ, რომლებიც ეწევიან არაკომერციულ საქმიანობას.

ზოგადი დებულებანი

მუხლი 1. მეწარმეობა

მეწარმეობა არის ცალკეული მოქალაქეების, მოქალაქეობის არმქონე პირების და მათი გაერთიანებების ინიციატივაზე დაფუძნებული დამოუკიდებელი საქმიანობა, რომელიც მიზნად ისახავს მატერიალური დოვლათის, ინტელექტუალური ფასეულობების, ფასიანი მომსახურების ან სხვა სამუშაოების წარმოებასა და რეალიზაციას და ამის საფუძველზე მოგების (შემოსავლის) მიღებას.

მეწარმეობა საქართველოს რესპუბლიკაში წარმართება საერთო ეროვნული ინტერესების გათვალისწინებით, საქართველოს ეკონომიკური ძლიერებისა და ეროვნული სიმდიდრის ზრდისათვის, ეკონომიკური და სოციალური სამართლიანობის, ეკოლოგიური უსაფრთხოების პრინციპების სრული დაცვით.

მუხლი 2. მეწარმე

მეწარმე შეიძლება იყოს: საქართველოს რესპუბლიკის მოქალაქე, მოქალაქეობის არმქონე პირი და უცხოეთის სახელმწიფოს მოქალაქე, რომელიც დამოუკიდებლად წარმართავს თავის სამეურნეო საქმიანობას საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობით გათვალისწინებული წესით;

მოქალაქეთა გაერთიანებები, კოლექტიური მეწარმეები (პარტნიორები); სამეწარმეო საქმიანობას შეიძლება ეწეოდეს უშუალოდ მესაკუთრე ან სუბიექტი, რომელსაც საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობის შესაბამისად მესაკუთრის მიერ დადგენილ ფარგლებში ქონება ვადაეცემა სრულ სამეურნეო გამგებლობაში.

საწარმოს იჯარით გადაცემის შემთხვევაში საიჯარო ხელშეკრულების პერიოდში მეწარმის უფლებით სარგებლობს მოიჯარე.

მეწარმის სტატუსი მიიღება ამ კანონით დადგენილი წესით ინდივიდუალური შრომითი საქმიანობის ან საწარმოს სახელმწიფო რეგისტრაციის შედეგად. მეწარმეობა რეგისტრაციის გარეშე აკრძალულია. მეწარმეობა შეიძლება განხორციელდეს როგორც იურიდიული პირის შექმნით, ასევე მის გარეშე.

მეწარმის სტატუსი საქართველოს რესპუბლიკაში შეუთავსებელია მოგების (შემოსავლის) მიღების მიზნით ეროვნული ინტერესების საწინააღმდეგო, ანტიკუმანურ, დანაშაულებრივ საქმიანობასთან.

მეწარმეს, განურჩევლად მისი იურიდიული სტატუსისა, უფლება აქვს ჰქონდეს ბეჭედი, გახსნას ანგარიშსწორების და სხვა სახის ანგარიშები საბანკო დაწესებულებებში.

მეწარმე საწარმოზე საკუთრების უფლებას იძენს საწარმოს შექმნით, ყიდვით ან სხვა სამოქალაქო გარიგებით.

მუხლი 3. საწარმო

საწარმო არის გარკვეული სახის პროდუქციის წარმოების, სამუშაო შესრულებისა და მომსახურების გაწევის მიზნით შექმნილი დამოუკიდებელ სამეურნეო ერთეული.

საწარმო შეიძლება ფუნქციონირებდეს ამ კანონით გათვალისწინებულ ნებისმიერი ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმით, რომელსაც იგი ნებისმიერ ფაქტობრივად ირჩევს.

საწარმო ეკონომიკურად და ორგანიზაციულად დამოუკიდებელია. იგი მოქმედებს საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობის, თავისი წესდების დამფუძნებლებს შორის დადებული ხელშეკრულების და მის მიერ ნაკისვ ვალდებულებათა საფუძველზე.

საწარმო, განუზრუნვლად მისი საკუთრებისა და ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმისა, ექვემდებარება ეკონომიკის სახელმწიფო რეგულირებას საგადასახადო, საბიუჯეტო, საკრედიტო და სხვა ეკონომიკური ბერკეტების მეშვეობით.

მუხლი 4. საწარმოს მესაკუთრენი

„საქართველოს რესპუბლიკაში საკუთრების შესახებ“ კანონის შესაბამისად რესპუბლიკაში შეიძლება შეიქმნას და მოქმედებდეს კერძო, კოლექტიური და სახელმწიფო საკუთრებაში მყოფი საწარმოები.

საქართველოს რესპუბლიკაში საწარმოს მესაკუთრენი შეიძლება იყვნენ საქართველოს რესპუბლიკა, მის შემადგენლობაში შემავალი ავტონომიური რესპუბლიკები, ადგილობრივი მმართველობის ორგანოები, საზოგადოებრივი ორგანიზაციები, უცხოეთის სახელმწიფოები, საერთაშორისო ორგანიზაციები საქართველოს რესპუბლიკისა და საზღვარგარეთის ქვეყნების ფიზიკური და იურიდიული პირები.

კ ა რ ი II

მეწარმის უფლება-მოვალეობანი, პასუხისმგებლობა და გარანტიები

მუხლი 5. მეწარმის უფლებები

მეწარმეს უფლება აქვს:

დაიწყოს და წარმართოს სამეწარმეო საქმიანობა ინდივიდუალური შრომითი საქმიანობით, საწარმოს დაფუძნებით, ყიდვით ან გარდაქმნით, აგრეთვე მესაკუთრესთან ხელშეკრულების გაფორმებით;

განახორციელოს ყოველგვარი სამეურნეო საქმიანობა, თუ იგი არ არის აკრძალული საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობით;

სახელშეკრულებო საწყისებზე მოიზიდოს და გამოიყენოს ფინანსური სახსრები, ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტები, ცალკეულ ფიზიკურ და იურიდიულ პირთა ქონება და ქონებრივი უფლებები;

გახსნას ანგარიშსწორების და სხვა სახის ანგარიშები საბანკო (მათ შორის საზღვარგარეთის) დაწესებულებებში;

დამოუკიდებლად განსაზღვროს თავისი საქმიანობის მიმართულებები, აირჩიოს მომწოდებლები და მომხმარებლები, საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობის შესაბამისად განსაზღვროს საკუთარი პროდუქციის, მომსახურებისა და სამუშაოების ფასები;

განახორციელოს საგარეო-ეკონომიკური ურთიერთობები;

დამოუკიდებლად მართოს საწარმო;

გამოიყენოს დაქირავებულ მუშაკთა შრომა მათთან ხელშეკრულების გაფორმების საფუძველზე;

განავოს საწარმოს მოგება საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობის, ხელშეკრულებებისა და საწარმოს წესდებათა მოთხოვნების შესაბამისად;

ისარგებლოს სახელმწიფო სოციალური უზრუნველყოფის, სამედიცინო და სოციალური დაზღვევის სისტემების მომსახურებით;

შექმნას მეწარმეთა გაერთიანებები და კავშირები; შევიდეს მეწარმეთა გაერთიანებებში და კავშირებში;

იყოს მოპასუხე და მოსარჩლე სასამართლოში (მათ შორის საარბიტრაჟო და სამედიცინო სასამართლოში);

მეწარმეს შეიძლება ჰქონდეს საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა უფლებები.

მუხლი 6. მეწარმის მოვალეობანი

მეწარმე მოვალეა:

შეასრულოს საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობიდან და მის მიერ დადებული ხელშეკრულებებიდან გამომდინარე ვალდებულებები;

შეასრულოს საქართველოს რესპუბლიკის ხელისუფლების ორგანოების გადაწყვეტილებები, რომლებიც შეეხება სამეწარმეო საქმიანობის რეგულირებას;

დაიცვას რესპუბლიკის ინტერესები საგარეო-ეკონომიკური ვარიგებების დროს, უცხოური ინვესტიციების და სხვა რესურსების გამოყენებისას;

საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობის შესაბამისად, დამოუკიდებლად ან საწარმოს სახელით დადოს შრომითი ხელშეკრულება დაქირავებულ მოქალაქესთან ან მოქალაქეთა მიერ უფლებამოსილ ორგანოსთან;

დადებული ხელშეკრულების თანახმად ვაასწოროს ანგარიში საწარმოს ყველა მუშაკთან მიუხედავად საწარმოს ფინანსური მდგომარეობისა;

განახორციელოს დაქირავებული მოქალაქეების სოციალური, სამედიცინო და აუცილებელი დაზღვევის სხვა სახეები, უზრუნველყოს მათი შრომითი საქმიანობისათვის აუცილებელი ყველა პირობა საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობისა და დადებულ ხელშეკრულებათა მოთხოვნების შესაბამისად;

შეასრულოს ხელისუფლების ორგანოების გადაწყვეტილებანი ინვალიდების და შეზღუდული შრომის უნარის მქონე სხვა პირების სოციალური დაცვისათვის;

დროულად წარადგინოს დეკლარაცია შემოსავლების შესახებ და გადაიხადოს გადასახადები საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობით გათვალისწინებული წესით;

გადახდისუნარიობის შემთხვევაში სათანადო ორგანოების წინაშე აღძრას შუამდგომლობა მისი გაკოტრებულად ცნობისათვის.

მუხლი 7. მეწარმის პასუხისმგებლობა

საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობის შესაბამისად მეწარმე პასუხს აგებს:

დადებული ხელშეკრულების შეუსრულებლობის ან არასათანადოდ შესრულებისათვის;

სხვა სუბიექტების მიმართ ქონებრივი უფლებების დარღვევისათვის;

გარემოს დაზიანებისათვის;

სანიტარიულ-ჰიგიენური ნორმების დარღვევისათვის;

ანტიმონოპოლიური კანონმდებლობის დარღვევისათვის;

მომხმარებლის ინტერესების შელახვისათვის;

საქონლის არასწორი მარკირებისათვის, სტანდარტებისა და ტექნიკური პირობების დარღვევისათვის;

სახელმწიფო და საზოგადოებრივი ქონების, ეროვნული ფასეულობების ისტორიული და კულტურული ძეგლების დაზიანებისა და განადგურებისათვის;

ქალაქებისა და სხვა დასახლებული პუნქტების განაშენიანებისა და ესთეტიკური მოთხოვნების დარღვევისათვის;

შრომის უსაფრთხოების პირობების დაუცველობისათვის;

მის მიერ წარმოებული და რეალიზებული პროდუქციით მოსახლეობის ჯანმრთელობისათვის ზიანის მიყენებისათვის.

მეწარმეს საწარმოს ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმის შესაბამისად კრედიტორების წინაშე ეკისრება ქონებრივი პასუხისმგებლობა.

საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობის საფუძველზე მეწარმე პასუხისმგებელია საწარმოს ქონების მესაკუთრის წინაშე მათ შორის დადებულ ხელშეკრულების (კონტრაქტის) შესაბამისად.

მეწარმეს შეიძლება ჩამოერთვას სამეწარმეო საქმიანობის უფლება საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობით გათვალისწინებულ შემთხვევებში.

მუხლი 8. სამეწარმეო საქმიანობის შეზღუდვები

მხოლოდ სახელმწიფო საწარმოებს ეძლევათ უფლება:

აწარმოონ და გაასაღონ ნარკოტიკულ ნივთიერებათა შემცველი მედიკამენტები და პრეპარატები;

დაამუშაონ და გაასაღონ იარაღი და ასაფეთქებელი ნივთიერებები;

გამოუშვან ფულის ნიშნები, მონეტები და საფოსტო მარკები.

საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის, მის მიერ უფლებამოსილი ორგანოს სპეციალური ნებართვის გარეშე აკრძალულია:

წიაღისეული მადნების მოპოვება და დამუშავება;

სპორტული, სანადირო და სხვა სახის იარაღის შეკეთება;

მედიატენტების წარმოება და რეალიზაცია;
იურიდიული პრაქტიკა;
უმჯობესო კავშირგაბმულობით მომსახურება;
კინო და ვიდეო ფილმების წარმოება; ტელე-რადიო არხების შექმნა;
ალკოჰოლიანი სასმელებისა და თამბაქოს წარმოება;
შხამქიმიკატების წარმოება;
შრომითი მოწყობის კერძო დაწესებულებების შექმნა;
ძვირფასი ლითონებისაგან ნაკეთობების წარმოება;
საგამოძიებო, საადვოკატო და დაცვითი საქმიანობა;
სასწავლო დაწესებულებების შექმნა;
სამედიცინო პრაქტიკა;
ვეტერინარული პრაქტიკა;
გასართობ და აზარტულ თამაშობათა ორგანიზაცია;
ლომბარდით მომსახურება.

მუხლი 9. მეწარმის მონაწილეობა საწარმოს მოგების განაწილებაში
ბიუჯეტთან, კრედიტორებთან ანგარიშსწორებისა და დივიდენდების გა-
დახდის შემდეგ საწარმოს მოგება გადადის მეწარმის განკარგულებაში და
დამოუკიდებლად გამოიყენება მის მიერ, თუ სხვა რამ არ არის გათვალისწი-
ნებული საწარმოს წესდებით:

მეწარმეს, რომელიც მუშაობს ხელშეკრულებით (კონტრაქტით), შეუძლია
ძილოს შრომის ანაზღაურება როგორც ხელფასის, ასევე საწარმოს მოგებიდან
წილის სახით.

მეწარმის შრომის ანაზღაურების ფორმები, წესი და პირობები განისაზ-
ღვრება საწარმოს ქონების შესაკუთრესთან დადებული ხელშეკრულებით
(კონტრაქტით)-

იმ შემთხვევაში, როცა მეწარმეობას ახორციელებს ამა თუ იმ ფორმის
აშხანაგობა, თითოეული პარტნიორის შემოსავალი განისაზღვრება მათ შო-
რის დადებული ხელშეკრულებით.

მეწარმის პირადი შემოსავალი იბეგრება საქართველოს რესპუბლიკის კა-
ნონმდებლობის შესაბამისად.

მუხლი 10. მეწარმის გარანტიები

საქართველოში მეწარმეთა უფლებების და კანონიერი ინტერესების დაც-
ვის გარანტი არის სახელმწიფო.

საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობა უზრუნველყოფს მის ტე-
რიტორიაზე მოქმედი ყველა მეწარმის თანაბარ უფლებებს და იძლევა ამ
უფლებათა დაცვის გარანტიებს მიუხედავად მათი საქმიანობის სახისა.

მეწარმე დამოუკიდებელია თავის საქმიანობაში. სახელმწიფოს, საზოგა-
დობრივი და სხვა ორგანოების ჩარევა მეწარმის საქმიანობაში დაუშვებელია,
გარდა საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობით გათვალისწინებული
შემთხვევებისა.

სახელმწიფოს, სხვა ორგანოების ან მათი თანამდებობის პირების მიერ კანონმდებლობის დარღვევით მიღებული გადაწყვეტილებების ან მათ მიერ მოვალეობის არასათანადოდ შესრულების შედეგად მეწარმისადმი მიყენებულ ზარალს ანაზღაურებენ ეს ორგანოები ან მათი თანამდებობის პირები. ზარალს ანაზღაურებასთან დაკავშირებულ სადავო საკითხებს იხილავს და წყვეტს სასამართლო ან საარბიტრაჟო სასამართლო.

კ ა რ ი III

საწარმოთა ფორმები და სახეები

მუხლი 11. საწარმოთა ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმები საქართველოს რესპუბლიკაში შეიძლება მოქმედებდნენ შემდეგი ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმის საწარმოები:

1. ინდივიდუალური საწარმო;
2. სრული სამეურნეო ამხანაგობა;
3. შერეული (კომანდიტური) სამეურნეო ამხანაგობა;
4. შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება;
5. ერთი პირის საწარმო;
6. დამატებითი პასუხისმგებლობის საზოგადოება;
7. საქციო საზოგადოება;
8. სახელმწიფო საწარმო;
9. ადგილობრივი (მუნიციპალური) საწარმო;
10. საზოგადოებრივი ორგანიზაციის საწარმო.

საქართველოს რესპუბლიკაში შეიძლება მოქმედებდეს აგრეთვე სხვა ისეთი სახის საწარმოები (მათ შორის ერთობლივი), რომელთა შექმნა არ ეწინააღმდეგება საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობას.

რესპუბლიკაში შეიძლება შეიქმნას და ფუნქციონირებდეს ნებისმიერი ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმის მცირე საწარმო; მცირე საწარმო სტატუსი მისი შექმნისა და მოქმედების თავისებურებანი განისაზღვრება საქართველოს რესპუბლიკის შესაბამისი კანონმდებლობით.

მუხლი 12. ინდივიდუალური საწარმო

ინდივიდუალური საწარმო, რომელიც ეკუთვნის მოქალაქეს საკუთრებუფლებით ან მისი ოჯახის წევრებს საერთო (წილობრივი ან ერთობლივი) საკუთრების უფლებით, თუ მათი ხელშეკრულებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული.

ინდივიდუალური საწარმოს ქონება იქმნება მოქალაქის (მისი ოჯახის) ყველა კანონიერი შემოსავლით.

ინდივიდუალური საწარმო შეიძლება შეიქმნას მოქალაქის (ოჯახის) თუ სახელმწიფო, ადგილობრივი (მუნიციპალური) საწარმოს ან სხვა ქონების შეძენის და ახალი საწარმოს დაფუძნების გზით.

ინდივიდუალური საწარმო არ არის იურიდიული პირი. მისი ქონება განუყოფელია მეწარმის ქონებისაგან. მეწარმე საწარმოს ვალდებულებებზე პასუხს აგებს მთელი თავისი ქონებით.

ინდივიდუალურ საწარმოს აქვს საკუთარი საფირმო სახელწოდება, რომელშიც მითითებულია საწარმოს ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმა და მისი ქონების მესაკუთრის გვარი.

მუხლი 13. სრული სამეურნეო ამხანაგობა

სრული სამეურნეო ამხანაგობა წარმოადგენს ერთობლივი სამეურნეო საქმიანობისათვის რამდენიმე ფიზიკური და (ან) იურიდიული პირის გაერთიანებას ხელშეკრულების საფუძველზე.

სრული სამეურნეო ამხანაგობა არ არის იურიდიული პირი. მისი ქონება განუყოფელია ამხანაგობის წევრთა ქონებისაგან. ამხანაგობის ვალდებულებებზე მისი წევრები სოლიდარულად არიან პასუხისმგებელნი მთელი თავიანთი ქონებით.

სრული სამეურნეო ამხანაგობის ქონება იქმნება მონაწილეთა შენატანებით, მიღებული შემოსავლებით და სხვა კანონიერი წყაროებით და ეკუთვნის მის მონაწილეებს საერთო-წილობრივი საკუთრების უფლებით.

სრულ სამეურნეო ამხანაგობაში შემავალი იურიდიული პირები ინარჩუნებენ დამოუკიდებლობას და იურიდიული პირის უფლებებს. ამხანაგობა პასუხს არ აგებს თავისი წევრების იმ ვალდებულებებზე, რომლებიც დაკავშირებული არ არის ამხანაგობის საქმიანობასთან.

სრულ სამეურნეო ამხანაგობას აქვს საკუთარი საფირმო სახელწოდება, რომელშიც მითითებულია საწარმოს ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმა და მისი ქონების ერთი მესაკუთრის გვარი (ან სახელწოდება) მიიწვ.

მუხლი 14. შერეული (კომანდიტური) სამეურნეო ამხანაგობა

შერეული სამეურნეო ამხანაგობა წარმოადგენს ერთობლივი სამეურნეო საქმიანობისათვის რამდენიმე ფიზიკური და (ან) იურიდიული პირის გაერთიანებას ხელშეკრულების საფუძველზე.

შერეული სამეურნეო ამხანაგობა შედგება ნამდვილი და მეპაიე კომანდიტორი წევრებისაგან.

შერეული სამეურნეო ამხანაგობა არ არის იურიდიული პირი. ამხანაგობის ვალდებულებებზე მისი ნამდვილი წევრები სოლიდარულად არიან პასუხისმგებლები მთელი თავიანთი ქონებით, ხოლო მეპაიე წევრები (კომანდიტორები) იმ ქონებით, რომელიც მათ ხელშეკრულებით გადასცეს (მიანდეს) ამხანაგობას.

შერეული სამეურნეო ამხანაგობა არ არის პასუხისმგებელი მისი მეპაიე წევრების ქონებრივ ვალდებულებებზე.

შერეული სამეურნეო ამხანაგობის შემადგენლობაში უნდა იმყოფებოდეს სულ ცოტა ერთი ნამდვილი და ერთი მეპაიე— კომანდიტორი წევრი.

შერეული სამეურნეო ამხანაგობის ქონება იქმნება მონაწილეთა შენატანებით, მიღებული შემოსავლებით, სხვა კანონიერი წყაროებით და ეკუთვნის მის მონაწილეებს საერთო-წილობრივი საკუთრების უფლებით.

შერეული სამეურნეო ამხანაგობის მონაწილე იურიდიულ პირებს ჩუნიებენ დამოუკიდებლობას და იურიდიული პირის უფლებებს.

შერეულ სამეურნეო ამხანაგობას აქვს საკუთარი საფირმო სახელწოდება, რომელშიც მითითებულია საწარმოს ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმა და მისი ქონების სულ ცოტა ერთი ნამდვილი მესაკუთრე წევრის გვარი (სახელწოდება).

მუხლი 15. შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება

შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება წარმოადგენს ერთობლივი სამეურნეო საქმიანობისათვის ფიზიკურ და (ან) იურიდიულ პირთა გაერთიანებას ხელშეკრულების საფუძველზე. საზოგადოებას აქვს საწესდებო კაპიტალი, რომელიც იქმნება მხოლოდ დამფუძნებელთა საპაიო შენატანებით.

შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება არის იურიდიული პირის მისი მონაწილეები საზოგადოების ვალდებულებებზე პასუხს აგებენ მხოლოდ საკუთარი შენატანის ფარგლებში. საზოგადოების წევრების შენატანების ერთი მესაკუთრისაგან სხვა მესაკუთრისათვის გადაცემა შეიძლება განხორციელდეს მხოლოდ საზოგადოების სხვა მონაწილეთა თანხმობით, საზოგადოების წესდებით დადგენილი წესით.

შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოების ქონება იქმნება მონაწილეთა შენატანებით, მიღებული შემოსავლებითა და სხვა კანონიერი წყაროებით და ეკუთვნის მის მონაწილეებს საერთო-წილობრივი საკუთრების უფლებებით.

შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოების მონაწილე იურიდიულ პირები ინარჩუნებენ დამოუკიდებლობას და იურიდიული პირის უფლებებს.

შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება პასუხს არ აგებს მის მონაწილეების იმ ვალდებულებებზე, რომლებიც დაკავშირებული არ არის საზოგადოების საქმიანობასთან.

შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება მოქმედებს მისი მონაწილეების მიერ დამტკიცებული საკუთარი წესდების მიხედვით, აქვს საკუთარი საფირმო სახელწოდება, რომელშიც მითითებულია საწარმოს ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმა.

მუხლი 16. ერთი პირის საწარმო

ერთი პირის საწარმო წარმოადგენს ერთი პირის მიერ შექმნილ შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოების ნაირსახეობას, რომლის ქონებაც მას ეკუთვნის საკუთრების უფლებით. საწარმოს აქვს საწესდებო კაპიტალი, რომელიც იქმნება დამფუძნებლის შენატანით.

ერთი პირის საწარმო შეიძლება შეიქმნას სახელმწიფო, ადგილობრივი (მუნიციპალური) საწარმოს ან სხვა ქონების შეძენის ან ახალი საწარმოს დაფუძნების გზით.

ერთი პირის საწარმო არის იურიდიული პირი. ერთი პირის საწარმო ქონება წარმოადგენს მისი ქონების განკერძოებულ ნაწილს, რომელიც განკუთვნილია სამეწარმეო საქმიანობისათვის. საწარმოს ვალდებულებებზე იგი პასუხს აგებს საწარმოს ქონებით.

ერთი პირის საწარმო მოქმედებს საკუთარი წესდების მიხედვით, აქვს საკუთარი საფირმო სახელწოდება, რომელშიც მითითებულია საწარმოს ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმა და მისი ქონების მესაკუთრის გვარი.

მუხლი 17. დამატებითი პასუხისმგებლობის საზოგადოება

დამატებითი პასუხისმგებლობის საზოგადოება წარმოადგენს ერთობლივი სამეურნეო საქმიანობისათვის ფიზიკურ და (ან) იურიდიულ პირთა გაერთიანებას ხელშეკრულების საფუძველზე. საზოგადოებას აქვს საწესდებო კაპიტალი, რომელიც იქმნება მხოლოდ დამფუძნებელთა საპაიო შენატანებით.

დამატებითი პასუხისმგებლობის საზოგადოება არის იურიდიული პირი. მისი მონაწილეები საზოგადოების ვალდებულებებზე პასუხს აგებენ მათ განკარგულებაში არსებული მთელი შენატანებით და თუ ეს საკმარისი არ არის, საზოგადოების წევრები პასუხს აგებენ საკუთარი ქონებით მათი საპაიო შენატანების პროპორციულად. საზოგადოების წევრების შენატანების ერთი მესაკუთრისაგან სხვა მესაკუთრისათვის გადაცემა შეიძლება განხორციელდეს მხოლოდ საზოგადოების სხვა მონაწილეთა თანხმობით, საზოგადოების წესდებით დადგენილი წესით.

დამატებითი პასუხისმგებლობის საზოგადოების ქონება იქმნება მონაწილეთა შენატანებით, მიღებული შემოსავლებითა და სხვა კანონიერი წყაროებით და ეკუთვნის მის მონაწილეებს საერთო-წილობრივი საკუთრების უფლებით.

დამატებითი პასუხისმგებლობის საზოგადოების მონაწილე იურიდიული პირები ინარჩუნებენ დამოუკიდებლობას და იურიდიული პირის უფლებებს.

დამატებითი პასუხისმგებლობის საზოგადოება პასუხს არ აგებს მისი მონაწილეების იმ ვალდებულებებზე, რომლებიც დაკავშირებული არ არის საზოგადოების საქმიანობასთან.

დამატებითი პასუხისმგებლობის საზოგადოება მოქმედებს მისი მონაწილეების მიერ დამტკიცებული საკუთარი წესდების მიხედვით, აქვს საკუთარი საფირმო სახელწოდება, რომელშიც მითითებულია საწარმოს ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმა.

მუხლი 18. სააქციო საზოგადოება

სააქციო საზოგადოება წარმოადგენს ხელშეკრულების საფუძველზე ერთობლივი სამეურნეო საქმიანობისათვის ფიზიკური და (ან) იურიდიული პირების გაერთიანებას, რომელთაც აქვთ აქციებად დაყოფილი საწესდებო კაპიტალი.

სააქციო საზოგადოების ქონება იქმნება მონაწილეთა შენატანებით, აქციების გაყიდვის შედეგად მიღებული შემოსავლებით და სხვა კანონიერი წყაროებით. აქციების თავისუფალი გაყიდვა ნებადართულია და იგი შეიძლება

შეიზღუდას მხოლოდ საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობის დარღვევების დადგენილი პირობებით.

სააქციო საზოგადოება არის იურიდიული პირი. მისი მონაწილეები სააქციო საზოგადოების ვალდებულებებზე პასუხს აგებენ მხოლოდ საკუთარი შენატანების (მათი კუთვნილი აქციების პაკეტის) ფარგლებში.

სააქციო საზოგადოება პასუხს არ აგებს მასში მონაწილე აქციონერებს ქონებრივ ვალდებულებებზე.

სააქციო საზოგადოება მოქმედებს მისი მონაწილეების მიერ დამკვიცხვარებული საკუთარი წესდების საფუძველზე. აქვს საკუთარი საფირმო სახელწოდება, რომელშიც მითითებულია საწარმოს ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმა.

სააქციო საზოგადოების მონაწილე იურიდიული პირები ინარჩუნებენ დამოუკიდებლობას და იურიდიული პირის უფლებებს.

მუხლი 19. სახელმწიფო საწარმო

სახელმწიფო საწარმოს აფუძნებს საქართველოს რესპუბლიკის და მას შემავალი ავტონომიური რესპუბლიკების სახელმწიფო მმართველობის ორგანო, რომელიც უფლებამოსილია მართოს სახელმწიფო ქონება.

სახელმწიფო საწარმოს ქონება, აგრეთვე სახელმწიფოს შენატანები სხვა ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმის საწარმოთა ქონებაში იქმნება საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ბიუჯეტით, ავტონომიური რესპუბლიკების სახელმწიფო ბიუჯეტებით, სხვა სახელმწიფო საწარმოების შენატანებით. სახელმწიფოს განკარგულებაში არსებული ყველა კანონიერი შემოსავლით. აღნიშნული ქონება საწარმოს გადაეცემა სრულ სამეურნეო გამგებლობაში.

სახელმწიფო საწარმო არის იურიდიული პირი. იგი თავის ვალდებულებებზე პასუხს აგებს მთელი თავისი ქონებით. სახელმწიფო პასუხს არ აგებს სახელმწიფო საწარმოს ვალდებულებებზე, სახელმწიფო საწარმო კი — სახელმწიფოს ვალდებულებებზე.

სახელმწიფო საწარმოს აქვს საკუთარი საფირმო სახელწოდება, რომელიც მითითებულია საწარმოს ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმა.

მუხლი 20. ადგილობრივი (მუნიციპალური) საწარმო

ადგილობრივ საწარმოს აფუძნებს ადგილობრივი მმართველობის ორგანო. ადგილობრივი საწარმოს ქონება, აგრეთვე ადგილობრივი მმართველობის ორგანოების შენატანები სხვა ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმის საწარმოთა ქონებაში იქმნება ადგილობრივი ბიუჯეტის, სხვა ადგილობრივი საწარმოების სახსრებისა და ადგილობრივი მმართველობის ორგანოების ყველა კანონიერი შემოსავლის ხარჯზე. აღნიშნული ქონება საწარმოს გადაეცემა სრულ სამეურნეო გამგებლობაში.

ადგილობრივი საწარმო არის იურიდიული პირი. იგი საკუთარ ვალდებულებებზე პასუხს აგებს მთელი თავისი ქონებით. ადგილობრივი (მუნიციპალური) საწარმო პასუხს არ აგებს ადგილობრივი მმართველობის ან თვითმმართველობის ვალდებულებებზე.

თველობის ორგანოების ვალდებულებებზე, ხოლო ეს უკანასკნელი — ადგილობრივი საწარმოების ვალდებულებებზე.

მუნიციპალურ საწარმოს აქვს საკუთარი სახელწოდება, რომელშიც მითითებულია საწარმოს ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმა.

მუხლი 21. საზოგადოებრივი ორგანიზაციის საწარმო

საზოგადოებრივი ორგანიზაციის საწარმოს აფუძნებს საზოგადოებრივი ორგანიზაცია (ამ ორგანიზაციის მმართველობის ორგანო).

იგი იქმნება საზოგადოებრივი ორგანიზაციის ქონებით, რომელიც მას გადაეცემა სრულ სამეურნეო გამგებლობაში.

საზოგადოებრივი ორგანიზაციის საწარმო არის იურიდიული პირი და საკუთარ ვალდებულებებზე პასუხს აგებს მთელი თავისი ქონებით. საწარმო პასუხს არ აგებს საზოგადოებრივი ორგანიზაციის ვალდებულებებზე, ხოლო ეს უკანასკნელი კი — საწარმოს ვალდებულებებზე.

საზოგადოებრივი ორგანიზაციის საწარმოს აქვს საკუთარი საფირმო სახელწოდება, რომელშიც მითითებულია საწარმოს ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმა.

მუხლი 22. ქვესაწარმოები, ფილიალები და წარმომადგენლობები

საწარმოს შეუძლია შექმნას ქვესაწარმოები იურიდიული პირის უფლებებით, აგრეთვე ფილიალები, წარმომადგენლობები, განყოფილებები და სხვა სტრუქტურული ერთეულები, რომლებიც არ არიან იურიდიული პირები, მოქმედებენ საწარმოს მინდობილობით და უფლება აქვთ გახსნან ანგარიშსწორებისა და მიმდინარე ანგარიშები.

ქვესაწარმოები მოქმედებენ დამფუძნებელი საწარმოს მიერ დამტკიცებული წესდების საფუძველზე, ხოლო ფილიალები, წარმომადგენლობები და სხვა სტრუქტურული ერთეულები — საწარმოს მიერ დამტკიცებული დებულების საფუძველზე.

ქვესაწარმოები, ფილიალები, წარმომადგენლობები და სხვა სტრუქტურული ერთეულები იქმნება იმ წესების მიხედვით, რომლებიც გამოიყენება საწარმოების შექმნისა და რეგისტრაციისათვის.

მუხლი 23. საწარმოთა გაერთიანებები

საწარმოები შეიძლება გაერთიანდნენ კავშირებში, ასოციაციებში, კონცერნებში, დარგთაშორის, რეგიონალურ და სხვა სახის გაერთიანებებში. გაერთიანებები იქმნება ნებაყოფლობითი ხელშეკრულების საფუძველზე ურთიერთშორის საქმიანობის კოორდინაციის გაუმჯობესების, მათი უფლებების დაცვის, საწარმოთა სამეურნეო, სამეცნიერო-ტექნიკური და სოციალური შესაძლებლობების გაფართოების მიზნით. დამფუძნებელთა გადაწყვეტილებით გაერთიანებებს შეიძლება გადაეცეთ ცალკეული საწარმო-სამეურნეო და სხვა ფუნქციები.

გაერთიანება არის იურიდიული პირი. მასში შემავალი საწარმოები ინარჩუნებენ დამოუკიდებლობას და იურიდიული პირის უფლებებს. გაერთიანებათა მმართველ ორგანოებს არ გააჩნიათ განმკარგულებელი ძალაუფლება.

იმ საწარმოთა მიმართ, რომლებიც შედიან გაერთიანებებში და ასრულებენ თავიანთ ფუნქციებს საწარმოებთან ხელშეკრულების საფუძველზე.

გაერთიანებები იქმნება:

საწარმოთა გაერთიანებებში ნებაყოფლობითი შესვლისა და გაერთიანების წესდებით განსაზღვრული წესით იქიდან გამოსვლის საფუძველზე.

ანტიმონოპოლიური კანონმდებლობის საფუძველზე;

გაერთიანების ორგანიზაციული ფორმის თავისუფალი არჩევანის საფუძველზე.

ცალკეული სახის გაერთიანებების არსი და სამართლებრივი სტატუსი განისაზღვრება შესაბამისი საკანონმდებლო აქტებით.

გაერთიანებას აქვს საკუთარი სახელწოდება, რომელშიც მითითებულია მისი ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმა. იგი მოქმედებს საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობის, გაერთიანების წესდების და დამფუძნებელთა ხელშეკრულების საფუძველზე.

გაერთიანებათა შექმნა, რეგისტრაცია და ლიკვიდაცია ხდება ამ კანონის მიხედვით, საწარმოთათვის დადგენილი წესით.

პ ა რ ო I V

საწარმოთა საქმიანობის საფუძველები

მუხლი 24. საწარმოთა საქმიანობის სფერო

საწარმოს შეუძლია განახორციელოს ნებისმიერი სამეურნეო საქმიანობა, რომელიც არ არის შეზღუდული ამ ან სხვა კანონით, საწარმოს წესდებით, მისი შექმნის შესახებ ხელშეკრულებით, რომელიმე სხვა დამფუძნებელი დოკუმენტით, ან არ არის აკრძალული სხვა წესით.

ზოგიერთი სახის სამეურნეო საქმიანობას, რომელთა ნუსხასაც განსაზღვრავს საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობა, საწარმო შეიძლება ეწეოდეს მხოლოდ სპეციალური ნებართვის (ლიცენზიის) მიღების შემთხვევაში.

ლიცენზიების მიღების წესს ადგენს საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობა.

საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე სხვა სახელმწიფოთა ფიზიკურ, იურიდიულ პირთა და საერთაშორისო ორგანიზაციათა ნებისმიერი სამეურნეო საქმიანობისათვის აუცილებელია საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის ნებართვა. ასეთი ნებართვა არ მოეთხოვებათ სხვა სახელმწიფოების იმ ფიზიკურ და იურიდიულ პირებს, რომელთაც აქვთ სურვილი შეიძინონ აქციები სააქციო საზოგადოებებისაგან.

მუხლი 25. საწარმოს საქმიანობის საწარმოო პროგრამა

საწარმო დამოუკიდებლად ადგენს თავისი საქმიანობის საწარმოო პროგრამას და განსაზღვრავს განვითარების პერსპექტივებს. სახელმწიფო (ადგილობრივი მმართველობის) ორგანოებთან აუცილებელ შეთანხმებას მოითხოვს იმ ღონისძიებათა გეგმაში შეტანა, რომელთა განხორციელებამ შეიძლება გა-

მოიწვიოს უარყოფითი ეკოლოგიური, სოციალური, დემოგრაფიული ან სხვა შედეგები იმ ტერიტორიაზე მცხოვრები მოსახლეობისათვის, სადაც საწარმო იმყოფება.

მუხლი 26. ფასები და ფასწარმოქმნა

საკუთარი პროდუქციის, შესრულებული სამუშაოების, გაწეული მომსახურების, მატერიალურ-ტექნიკური რესურსების და წარმოების ნარჩენების რეალიზაციას საწარმო ახდენს დამოუკიდებლად განსაზღვრული ფასებითა და ტარიფებით ან სახელშეკრულებო ფასებით, ხოლო საქართველოს რესპუბლიკის საკანონმდებლო აქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში — სახელმწიფო ფასებით.

სახელმწიფოს უფლება აქვს არეგულიროს ფასები ანტიმონოპოლიური კანონმდებლობის შესაბამისად.

იმ პროდუქციისა და რესურსების ნუსხას, რომლებზეც ვრცელდება ფასების სახელმწიფო რეგულირება, განსაზღვრავს საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობა.

მუხლი 27. საფინანსო და საკრედიტო ურთიერთობანი

საწარმოს ფინანსური რესურსების შექმნის წყაროებია: მოგება, ამორტიზაციის ანარჩებები; შემოსავლები ფასიანი ქალაქების რეალიზაციიდან; შრომითი კოლექტივის წევრების, სხვა ფიზიკური და იურიდიული პირების საბაიო ან სხვა შენატანები, აგრეთვე სხვა შემოსულობანი.

საწარმო სარგებლობს ბანკის კრედიტით კომერციულ საფუძველზე. საწარმომ ხელშეკრულების საფუძველზე შეიძლება კრედიტი მიიღოს აგრეთვე ფიზიკური და იურიდიული პირებისაგან. მას უფლება აქვს გახსნას საანგარიშსწორებო და სხვა ანგარიშები ნებისმიერ ბანკში, სხვა საწარმოებთან და ორგანიზაციებთან აწარმოოს როგორც ნაღდი, ისე უნაღდო ანგარიშსწორებანაღდი ანგარიშსწორება სხვადასხვა იურიდიულ პირებთან ხორციელდება საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული ბანკის მიერ საანგარიშგებო და საკასო ოპერაციების ჩატარებისათვის დადგენილი წესით.

საწარმო, რომელიც ვერ ასრულებს თავის საანგარიშგებო მოვალეობას, შეიძლება გამოცხადდეს გადახდისუუნაროდ (გააკოტრებულად) საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობის შესაბამისად.

მუხლი 28. საწარმოს საგარეო-ეკონომიკური საქმიანობა

საწარმო დამოუკიდებლად ახორციელებს საგარეო-ეკონომიკურ საქმიანობას საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობის შესაბამისად. ამ საქმიანობის შედეგად მიღებული სავალუტო ამონაგები ჩაირიცხება საწარმოს სავალუტო ანგარიშზე. სავალუტო მოგებიდან საწარმო იხდის დაწესებულ გადასახადს სახელმწიფო ბიუჯეტში. დარჩენილი სავალუტო მოგება საწარმოს საკუთრებაა და გამოიყენება მისი შეხედულებისამებრ. სახელმწიფო ბიუჯეტში სავალუტო მოგებიდან გადარიცხვების განაკვეთების რეგულირება ხდება საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობით.

საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობა ამტკიცებს იმ პროდუქციის ნუსხას, რომლის ექსპორტზეც წესდება სახელმწიფო მონოპოლია.

საწარმოს უფლება აქვს ისარგებლოს საზღვარგარეთის ბანკების კრედიტით, აგრეთვე კომერციული კრედიტით უცხოურ ვალუტაზე, შეისყიდოს ვალუტა ფიზიკური და იურიდიული პირებისაგან აუქციონებზე და სავალუტო ბირჟებზე კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

მუხლი 29. შრომითი ურთიერთობანი საწარმოში

დაქირავების შესახებ ხელშეკრულების საფუძველზე წარმოქმნილი შრომითი ურთიერთობანი რეგულირდება ამ კანონით და საქართველოს რესპუბლიკის შრომის კანონმდებლობით.

ამხანაგობის წევრობაზე დამყარებული შრომითი ურთიერთობანი რეგულირდება საწარმოს დამფუძნებელი დოკუმენტებით და საქართველოს რესპუბლიკის სამოქალაქო კანონმდებლობით. თითოეული მუშაკის შრომითი შემოსავალი განისაზღვრება საწარმოს საქმიანობის საბოლოო შედეგებში მისი შრომითი წვლილის შესაბამისად. შემოსავლების მაქსიმალური სიდიდე განსაზღვრული არ არის.

შრომის ანაზღაურების ფორმებს, სისტემებსა და ოდენობას, აგრეთვე შემოსავლების სხვა სახეებს საწარმო განსაზღვრავს დამოუკიდებლად.

მეწარმე, მიუხედავად საწარმოს საკუთრების სახისა და ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმისა, ვალდებულია დაიცვას კანონმდებლობით დადგენილი შრომის ანაზღაურების მინიმუმი, შექმნას შრომისათვის აუცილებელი პირობები და განახორციელოს მუშაკთა სოციალური დაცვა.

მუხლი 30. საწარმოს სოციალური საქმიანობა

საწარმო საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობის საფუძველზე უზრუნველყოფს თავისი მუშაკების სოციალური გარანტიების დაცვას. საწარმო ვალდებულია უზრუნველყოს თავისი მუშაკებისათვის შრომის უსაფრთხო პირობები. იგი დადგენილი წესით პასუხს აგებს მათი ჯანმრთელობისა და შრომისუნარიანობისათვის მიყენებული ზიანის გამო.

საწარმოს შეუძლია თავის მუშაკებს დამოუკიდებლად მისცეს დამატებითი შვებულება, დაუწესოს შემოკლებული სამუშაო დღე და სხვა შეღავათები.

მუხლი 31. საწარმოს საქმიანობის აღრიცხვა და ანგარიშგება, კომერციული საიდუმლოება და საქმიანობისადმი კონტროლი

საწარმო ვალდებულია აწარმოოს აღრიცხვა და ანგარიშგება სახელმწიფო მმართველობის შესაბამისი ორგანოების მიერ დადგენილი წესით. სტატისტიკური ანგარიშგებით გაუთვალისწინებელი მონაცემები საწარმოების მიერ შეიძლება გაცემულ იქნეს ხელშეკრულების საფუძველზე ან იმ ორგანოთა მოთხოვნით, რომელთაც კანონმდებლობით უფლება აქვთ გააკონტროლონ საწარმოთა საქმიანობის ცალკეული სფერო.

საწარმო აქვეყნებს თავისი საქმიანობის შესახებ მონაცემებს წლიური ბალანსის ჩათვლით საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

სახელმწიფო ანგარიშგების დამახინჯებისათვის საწარმოს ან თანამდებობის პირებს საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობით დადგენილი წესით ეკისრებათ ადმინისტრაციული, მატერიალური და სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობა.

საწარმოს კომერციული საიდუმლოებაა წარმოებასთან, ტექნიკურ ინფორმაციასთან, მართვასთან, ფინანსურ და სხვა სახის საქმიანობასთან დაკავშირებული ის მონაცემები, რომელთა გამოქვეყნებაც ზიანს მიაყენებს საწარმოს ინტერესებს.

იმ მონაცემების გამოყენებისა და დაცვის წესს, რომლებიც წარმოადგენენ საწარმოს კომერციულ საიდუმლოებას, განსაზღვრავს მეწარმე.

საწარმოთა საქმიანობის იმ სახეების ნუსხას, რომელთა შესახებ მონაცემები არ შეიძლება იყოს კომერციული საიდუმლოება, განსაზღვრავს საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობა.

საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობით დგინდება პასუხისმგებლობა საწარმოს კომერციული საიდუმლოების გამჟღავნებისათვის ან მისი შენახვის წესის დარღვევისათვის.

საწარმოს სამეურნეო-საფინანსო საქმიანობის რევიზია ტარდება წელიწადში ერთხელ მესაკუთრის ინიციატივით.

საწარმოს მიერ საგადასახადო ვალდებულების შესრულებას ამოწმებს საგადასახადო სამსახური, ხოლო საჭიროების შემთხვევაში მისი შემოწმების შედეგების საფუძველზე — სამართალდამცავი ორგანოები. საწარმოს საქმიანობის ცალკეულ მხარეებს ამოწმებენ შესაბამისი სახელმწიფო ორგანოები თავიანთი კომპეტენციის ფარგლებში. შემოწმებათა შედეგები ეცნობება საწარმოს.

საწარმოს უფლება აქვს არ შეასრულოს ამ ორგანოთა მოთხოვნა საკითხებზე, რომლებიც არ შედის მათ კომპეტენციაში და არ გააცნოს მათ მასალები, რომლებიც არ ეხება კონტროლის საგანს.

მუხლი 32. საწარმოთა პასუხისმგებლობა

სახელმეკრულებო, საკრედიტო, საანგარიშგებო და საგადასახადო ვალდებულებათა შეუსრულებლობისათვის, ისეთი საქონლის რეალიზაციისათვის, რომელთა გამოყენებამაც შეიძლება ზიანი მიაყენოს მოსახლეობის ჯანმრთელობას, ასევე სამეწარმეო საქმიანობისათვის დადგენილი სხვა წესების დარღვევისათვის საწარმო პასუხს აგებს საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობის შესაბამისად.

საწარმო ვალდებულია აანაზღაუროს მიწისა და სხვა ბუნებრივი რესურსების არარაციონალური გამოყენებით, გარემოს დაბინძურებით, წარმოების უსაფრთხოების წესებისა და სანიტარიულ-ჰიგიენური ნორმების დარღვევით გამოწვეული ყოველგვარი ზარალი.

ბ ა რ ი V

საწარმოს მართვა

მუხლი 33. საწარმოს მართვის საფუძვლები

საწარმოს მართვა ხორციელდება საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობისა და საწარმოს წესდების საფუძველზე. საწარმო დამოუკიდებლად განსაზღვრავს მართვის ორგანოების სტრუქტურას და მათ შესანახ ხარჯებს. მესაკუთრე თავის უფლებას წარმოების მართვის სფეროში ახორციელებს უშუალოდ ან მის მიერ უფლებამოსილი ორგანოების (ცალკეული პირების) მეშვეობით.

მესაკუთრეს ან მის მიერ უფლებამოსილ ორგანოს შეუძლია მოახდინოს წარმოების მართვის უფლების სრული ან ნაწილობრივი დელეგირება საწარმოს მართვის იმ უმაღლესი ორგანოსადმი, რომელიც გათვალისწინებულია მის წესდებაში (საბჭო, გამგეობა და ა. შ.).

ცალკეული სახის ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმის საწარმოთა მართვა ხორციელდება საწარმოს წესდებით და საქართველოს რესპუბლიკის შესაბამისი კანონმდებლობით.

მუხლი 34. საწარმოს ხელმძღვანელი

საწარმოს ხელმძღვანელის დაქირავება (დანიშვნა, არჩევა) წარმოადგენს მესაკუთრის უფლებას. ამ უფლების რეალიზაციას იგი ახდენს უშუალოდ აგრეთვე მის მიერ უფლებამოსილი იმ ორგანოების მეშვეობით, რომელთაც დელეგირებული აქვთ საწარმოს მართვის უფლება.

სხვადასხვა დამფუძნებლის მიერ შექმნილი საწარმოს ხელმძღვანელის დაქირავება (დანიშვნა, არჩევა) ხდება დამფუძნებელთა ერთობლივი გადაწყვეტილებით, საწარმოს ქონებაში მათი წილობრივი მონაწილეობის გათვალისწინებით.

საწარმოს ხელმძღვანელის დაქირავების (დანიშვნის, არჩევის) დროს მასთან იდება ხელშეკრულება (კონტრაქტი), სადაც მას განესაზღვრება უფლება-მოვალეობანი, პასუხისმგებლობა ქონების მესაკუთრისა და საწარმო მუშაკთა მიმართ, შრომის ანაზღაურების პირობები, კონტრაქტის ვადა, დაკავებული თანამდებობიდან /გათავისუფლების პირობები.

საწარმოს ხელმძღვანელი მინდობილობის გარეშე მოქმედებს საწარმოს სახელით, წარმოადგენს მის ინტერესებს, განაგებს ქონებას, დებს ხელშეკრულებებს (მათ შორის შრომითს), გასცემს მინდობილობებს, ხსნის ბანკებში საანგარიშსწორებო და სხვა ანგარიშებს, სარგებლობს საწარმოს სახსრებს, განკარგვის უფლებით, ამტკიცებს შტატებს, გამოსცემს ბრძანებებს, რომელთა შესრულება აუცილებელია საწარმოს ყველა მუშაკისათვის.

**საწარმოს შექმნისა და მისი საქმიანობის შეწყვეტის
ზოგადი პირობები**

მუხლი 35. საწარმოს შექმნის წესი

საწარმო შეიძლება შეიქმნას ქონების მესაკუთრის (მესაკუთრეების), მის მიერ უფლებამოსილი ორგანოების გადაწყვეტილებით, აგრეთვე საქართველოს ანტიმონოპოლიური კანონმდებლობის მოთხოვნათა გამო საწარმოთა იძულებითი გაყოფის გზით.

საწარმოს შექმნის წესი და თანამიმდევრობა განისაზღვრება ამ კანონით, ცალკეული სახის საწარმოების შესახებ შესაბამისი კანონებითა და მათი შექმნის მარეგლამენტირებელი ნორმატიული აქტებით.

მუხლი 36. საწარმოს დამფუძნებელი დოკუმენტები

საწარმოს დამფუძნებელი დოკუმენტებია წესდება და გადაწყვეტილება საწარმოს შექმნის შესახებ ან დამფუძნებელთა ხელშეკრულება.

წესდებაში მოცემულია საწარმოს ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმა, დასახელება, იურიდიული სტატუსი, ადგილმდებარეობა, საქმიანობის მიმართულებანი და საგანი, მართვის და კონტროლის ორგანოები, მოგების განაწილებისა და საწარმოს ფონდების წარმოქმნის წესი, საწარმოს რეორგანიზაციის და ლიკვიდაციის პირობები. სხვადასხვა სახის საწარმოთა წესდებაში შესაძლებელია სხვაგვარი მონაცემების შეტანაც. წესდებას ამტკიცებს დამფუძნებელი (დამფუძნებლები).

დამფუძნებელი დოკუმენტების შინაარსი, ფორმა და დამტკიცების წესი განისაზღვრება იმ ნორმატიული აქტებით, რომლებიც ახდენენ ცალკეული სახის საწარმოთა შექმნის რეგლამენტაციას.

მუხლი 37. საწარმოს სახელმწიფო რეგისტრაცია

საწარმო დაფუძნებულად ითვლება მისი სახელმწიფო რეგისტრაციის დღიდან. არარეგისტრირებული საწარმოს საქმიანობა აკრძალულია. არარეგისტრირებული საწარმოს შემოსავალი ამოიღება სასამართლოს წესით და შეიტანება ადგილობრივ ან სახელმწიფო ბიუჯეტში.

საწარმოს სახელმწიფო რეგისტრაციას საწარმოს ადგილმდებარეობის მიხედვით ახორციელებენ რაიონის და ქალაქის მმართველობის ორგანოები, ხოლო რაიონული დაყოფის მქონე ქალაქებში — მმართველობის რაიონული ორგანოები.

სხვადასხვა სახის ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმის ბანკებისა და საკრედიტო დაწესებულებების რეგისტრაციას აწარმოებს საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული ბანკი.

იმ შემთხვევაში, თუ საწარმო იქმნება სახელმწიფო სახსრებით, აგრეთვე საზღვარგარეთის ქვეყნების ფიზიკური და იურიდიული პირების, საერთაშორისო ორგანიზაციების მონაწილეობით, მის რეგისტრაციას ახდენს საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის მიერ უფლებამოსილი სახელმწიფო ორგანო.

სახელმწიფო რეგისტრაციისათვის საწარმო იხდის სარეგისტრაციო გადასახადს საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობით დადგენილი წესით. ადგილობრივი მმართველობის ორგანოების მიერ რეგისტრირებულ საწარმოებს სარეგისტრაციო გადასახადი შეაქვთ ადგილობრივ ბიუჯეტში, ხოლო ყველა სხვა შემთხვევაში — რესპუბლიკის სახელმწიფო ბიუჯეტში.

საწარმოს სახელმწიფო რეგისტრაციისათვის შესაბამის ორგანოს წარედგინება შემდეგი დოკუმენტები:

დამფუძნებლის (დამფუძნებლების) განცხადება საწარმოს რეგისტრაციაში გატარების შესახებ;

საწარმოს წესდება;

გადაწყვეტილება საწარმოს შექმნის შესახებ ან დამფუძნებელთა ხელშეკრულება;

მოწმობა სარეგისტრაციო გადასახადის გადახდის შესახებ.

გადაწყვეტილება საწარმოს რეგისტრაციაში გატარების ან არგატარების შესახებ მიღებულ უნდა იქნეს ყველა საჭირო დოკუმენტის ჩაბარებიდან ერთი თვის ვადაში.

იმ შემთხვევაში, თუ დამფუძნებელ დოკუმენტებში მოხდება ცვლილებები ან შევა დამატებები, აგრეთვე საწარმოს ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმის შეცვლის შემთხვევაში, აუცილებელია საწარმოს ხელახალი რეგისტრაცია ამ მუხლით გათვალისწინებული მოთხოვნების შესაბამისად. საწარმოს ხელახალი რეგისტრაცია აუცილებელია იმ შემთხვევაშიც, თუ იგი კანონით დადგენილი წესით გაიყიდება, გაიცემა იჯარით ან სხვა წესით გადაეცემა სხვა ფიზიკურ და იურიდიულ პირებს ან სახელმწიფოს.

საწარმოს სახელმწიფო რეგისტრაციის მონაცემები რეგისტრაციაში გატარებულმა ორგანომ ათი დღის განმავლობაში უნდა აცნობოს საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის მიერ უფლებამოსილ იმ ორგანოს, რომელსაც ევალება სახელმწიფო რეგისტრირების წარმოება.

მუხლი 38. უარი საწარმოს სახელმწიფო რეგისტრაციაზე

საწარმოს შეიძლება უარი ეთქვას სახელმწიფო რეგისტრაციაზე იმ შემთხვევაში, თუ დამფუძნებელი დოკუმენტები არ შეესაბამება საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობით გათვალისწინებულ მოთხოვნებს. სხვა ნებისმიერი მოტივით რეგისტრაციაზე უარის თქმა უკანონოა.

შესაბამისი ორგანო ვალდებულია გადაწყვეტილების მიღებიდან სამი დღის ვადაში წერილობითი ფორმით აცნობოს საწარმოს დამფუძნებელს თავისი გადაწყვეტილება საწარმოს რეგისტრაციაში გატარების ან მასზე უარის შესახებ.

საწარმოს რეგისტრაციაზე უარი შეიძლება გასაჩივრდეს. დამფუძნებელს შეუძლია სასამართლო წესით აინაზღაუროს ის ზარალი, რომელიც მას მიყენა შესაბამისი ორგანოს უკანონო გადაწყვეტილებამ.

მუხლი 39. ნებართვა მიწის ან სხვა სახის ბუნებრივი რესურსების გამოყოფის შესახებ

იმ შემთხვევაში, როცა საწარმოს საქმიანობისათვის საჭიროა მიწის ნა

კვეთის ან სხვა სახის ბუნებრივი რესურსის გამოყოფა, ნებართვას გასცემს საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის მიერ უფლებამოსილი ორგანო.

მმართველობის აღნიშნული ორგანო იღებს გადაწყვეტილებას მიწის ან სხვა სახის ბუნებრივი რესურსის გამოყოფის შესახებ მეწარმის განცხადების საფუძველზე. მმართველობის ეს ორგანო ვალდებულია განცხადების წარდგენიდან ერთი თვის ვადაში განიხილოს საკითხი მიწის ან სხვა სახის ბუნებრივი რესურსის გამოყოფის შესახებ და მიღებული გადაწყვეტილება წერილობითი ფორმით სამი დღის განმავლობაში აცნობოს საწარმოს დამფუძნებელს.

მმართველობის ორგანოს შეუძლია არ გასცეს მიწა ან სხვა სახის ბუნებრივი რესურსი იმ შემთხვევაში, თუ:

საწარმოს მანვე გავლენა მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე და ბუნებაზე აღემატება საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობით დადგენილ ეკოლოგიურ და სამედიცინო ნორმებს;

საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობით გათვალისწინებულ სხვა შემთხვევებში.

საწარმოს დამფუძნებელს უფლება აქვს გაასაჩივროს მმართველობის შესაბამისი ორგანოს გადაწყვეტილება მიწის ან სხვა სახის ბუნებრივი რესურსების გამოყოფაზე უარის შემთხვევაში გადაწყვეტილების მიღებიდან არაუგვიანეს ერთი თვისა.

იმ შემთხვევაში, თუ მიწის ნაკვეთის ან სხვა სახის ბუნებრივი რესურსის გამოყოფიდან ერთი წლის განმავლობაში საწარმო არ იქნება რეგისტრირებული დამფუძნებლის (დამფუძნებლების) მიერ, გადაწყვეტილება კარგავს ძალას.

მუხლი 40. საწარმოს ლიკვიდაცია და რეორგანიზაცია

საწარმოს ლიკვიდაცია და რეორგანიზაცია შეიძლება მოხდეს მესაკუთრის ან მისი უფლებამოსილი ორგანოს გადაწყვეტილებით. საწარმოს ლიკვიდაციის და რეორგანიზაციის შესახებ გადაწყვეტილება შეიძლება მიიღოს აგრეთვე სასამართლომ და საარბიტრაჟო სასამართლომ საწარმოს გაკოტრების შემთხვევაში.

საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობით დადგენილი პირობების შესრულებლობის შემთხვევაში საწარმოს შეიძლება აეკრძალოს საქმიანობა, თუ მან განსაზღვრულ დროში ვერ უზრუნველყო ამ მოთხოვნათა დაცვა.

საწარმო ლიკვიდირებულად ან რეორგანიზებულად ითვლება სახელმწიფო რეგისტრაციის რეესტრიდან მისი ამოღების მომენტიდან.

საწარმოს რეორგანიზაცია შეიძლება მოხდეს საწარმოთა ურთიერთშერწყმის ან მათი გაყოფის გზით. როგორც ურთიერთშერწყმის, ისე გაყოფის შემთხვევაში რეორგანიზებული საწარმოს ქონებრივი უფლებები და მოვალეობები გადადის ახლადშექმნილ საწარმოზე.

საწარმოს ლიკვიდაცია ხორციელდება სალიკვიდაციო კომისიის ან სხვა ორგანოს მიერ, რომელსაც ამ მიზნით ქმნის საწარმოს ქონების მესაკუთრე

ან მისი რწმუნებული ორგანო. მათი გადაწყვეტილებით ლიკვიდაციის შემდეგ ლეზა დაეკისროს თვით საწარმოს მართვის ორგანოსაც.

საწარმოს გაკოტრების შემთხვევაში მისი ლიკვიდაცია ხდება საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობის შესაბამისად.

სალიკვიდაციო კომისიის (ლიკვიდაციის განმახორციელებელი ორგანოს) დანიშვნის მომენტიდან საწარმო იღებს სალიკვიდაციო საწარმოს სტატუსს: საწარმოს მართვის ორგანოებს ერთმევათ უფლებამოსილება; საწარმოს მართვის ორგანოების ფუნქციებს ასრულებს სალიკვიდაციო კომისია ან ლიკვიდაციის განმახორციელებელი სხვა ორგანო; საწარმოს უფლება ეძლევა განახორციელოს მხოლოდ ისეთი გარიგებები, რომლებიც არ ეწინააღმდეგება სალიკვიდაციო საწარმოს საქმიანობის მარეგლამენტირებელ კანონებს.

მესაკუთრე, სასამართლო ან ის ორგანო, რომელმაც მიიღო გადაწყვეტილება საწარმოს ლიკვიდაციის შესახებ, საქართველოს რესპუბლიკის საკანონმდებლო აქტებისა და დამფუძნებელი დოკუმენტების მოთხოვნილებიდან გამომდინარე, ადგენს ლიკვიდაციის წესს და ვადას, რომლის ხანგრძლივობაც როგორც წესი, არ უნდა იყოს ორ თვეზე ნაკლები ლიკვიდაციის შესახებ განცხადების გამოქვეყნების მომენტიდან.

სალიკვიდაციო კომისია ან სხვა ორგანო, რომელიც ახორციელებს საწარმოს ლიკვიდაციას, საწარმოს ადგილმდებარეობის მიხედვით ოფიციალურ ბეჭდვით ორგანოში აქვეყნებს განცხადებას ლიკვიდაციის და კრედიტორების პრეტენზიების წარმოდგენის ვადებისა და წესის შესახებ; სალიკვიდაციო კომისია ვალდებულია ამოიღოს საწარმოს დებიტორული დავალიანებები და გამოავლინოს კრედიტორთა პრეტენზიები; იგი აფასებს საწარმოს სახეზე არსებულ ქონებას; ახდენს ანგარიშსწორებას კრედიტორებთან; ადგენს სალიკვიდაციო ბალანსს და წარუდგენს მას მესაკუთრეს ან სალიკვიდაციო კომისიის შემქმნელ ორგანოს.

მუხლი 41. კრედიტორთა პრეტენზიების დაკმაყოფილება

კრედიტორთა პრეტენზიები სალიკვიდაციო საწარმოსადმი კმაყოფილდება ამ საწარმოს ქონებიდან, თუ კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული. ამასთან, უწინარეს ყოვლისა, იფარება ვალდებულება ბიუჯეტის წინაშე.

პრეტენზიების წარმოსადგენად დადგენილი ვადის ამოწურვის შემდეგ გამოვლენილი და წარმოდგენილი პრეტენზიები კმაყოფილდება საწარმოს ქონებიდან, რომელიც დარჩა პირველი რიგის პრეტენზიების, გამოვლენილ პრეტენზიების, აგრეთვე დადგენილ ვადაში განცხადებული პრეტენზიები დაკმაყოფილების შემდეგ.

ქონების უკმარისობის გამო დაუკმაყოფილებელი პრეტენზიები დაფარულად ითვლება. დაფარულად ითვლება აგრეთვე პრეტენზიები, რომლებიც სალიკვიდაციო კომისიამ ან ლიკვიდაციის განმახორციელებელმა სხვა ორგანომ არ ცნო კანონიერად და კრედიტორებმა მას შემდეგ, რაც მიიღეს შეტყობინება პრეტენზიების მთლიანად ან ნაწილობრივ არცნობის შესახებ, ერთთ

თვის განმავლობაში არ შეიტანეს სარჩელი სასამართლოში ან საარბიტრაჟაჟში სასამართლოში მათი მოთხოვნების დაუკმაყოფილებლობის გამო.

საწარმოს ლიკვიდაციის დროს ხორციელდება დროებითი გადასახდელეების კაპიტალიზაცია, რომლებიც ამ საწარმოს მართებს მოქალაქისათვის დასახიჩრების, ჯანმრთელობის სხვა დაზიანების მიყენების ან მისი გარდაცვალების გამო.

საწარმოს ლიკვიდაციის დროს მის მუშაკებს კუთვნილი ქონება მიეცემათ ფულადი ფორმით ან ფასიანი ქაღალდებით კრედიტორთა პრეტენზიების დაკმაყოფილების შემდეგ.

კრედიტორებისა და საწარმოს მუშაკთა პრეტენზიების დაკმაყოფილების შემდეგ დარჩენილი ქონება გამოიყენება შესაქუთრის მითითებისამებრ.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია.

თბილისი, 1991 წლის 25 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს

დადგენილება

484 „სამეწარმეო საქმიანობის საფუძვლების შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის კანონის სამოქმედოდ შემოღების თაობაზე

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო ადგენს:

„სამეწარმეო საქმიანობის საფუძვლების შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის კანონი სამოქმედოდ შემოღებულ იქნეს 1991 წლის პირველი ოქტომბრიდან.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე აბაჰი ახათიანი.

თბილისი, 1991 წლის 25 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის კანონი ✓

485 დასაქმების შესახებ

ეს კანონი განსაზღვრავს საქართველოს რესპუბლიკის მოსახლეობის დასაქმების პოლიტიკას, უმუშევართა სოციალური დაცვის ეკონომიკურ, სოციალურ, ორგანიზაციულ და სამართლებრივ საფუძვლებს.

კანონი ვრცელდება რესპუბლიკის ყველა მცხოვრებზე. თანაბარ პირობებში სამუშაოზე მოწყობისას უპირატესობით სარგებლობენ საქართველოს რესპუბლიკის მოქალაქენი

კ ა რ ი I.

ზოგადი დებულებანი

მუხლი 1. სახელმწიფო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები დასაქმების სფეროში

დასაქმების სახელმწიფო პოლიტიკა ეფუძნება შემდეგ ძირითად პრინციპებს:

ა) საქართველოს ყველა მოქალაქისათვის შრომის უფლების განხორციელების თანასწორი შესაძლებლობის უზრუნველყოფა რასის, ეროვნების, სქესის, რელიგიური მრწამსის, პოლიტიკური შეხედულებებისა და ქონებრივი მდგომარეობის მიუხედავად;

ბ) მოქალაქის შრომითი ინიციატივის მხარდაჭერა და წახალისება;

გ) მოქალაქის დასაქმებისათვის ხელშეწყობა, უმუშევრობის მაქსიმალურად შემცირება;

დ) უმუშევრის სოციალური დაცვის უზრუნველყოფა;

ე) დასაქმების სფეროში და სოციალურ-ეკონომიკური პოლიტიკის სხვ. მიმართულებით (სოციალური უზრუნველყოფა, შემოსავლების ზრდა და განაწილება, ინფლაციის თავიდან აცილება და სხვა) გასატარებელ ღონისძიებათა კოორდინაცია;

ვ) დასაქმების სფეროში გასატარებელ ღონისძიებათა შემუშავების, რეალიზაციისა და კონტროლისათვის სახელმწიფო მმართველობის ორგანოებთან პროფკავშირებისა და მეწარმეთა ასოციაციების (კავშირების) აქტიური თანამშრომლობა;

ზ) დასაქმების პრობლემათა გადაჭრაში საერთაშორისო თანამშრომლობა.

მუხლი 2. დასაქმების ფორმები

მოქალაქის განსაკუთრებული უფლებაა იყოს თავისი შრომის უნარის სრული განმგებელი და განახორციელოს ნებისმიერი საქმიანობა, რომელიც საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობით არ არის აკრძალული.

არსებობს დასაქმების ორი ფორმა:

ა) მოქალაქის საქმიანობა, რომელიც უზრუნველყოფს პირად და საზოგადოებრივ მოთხოვნილებათა დაკმაყოფილებას და, როგორც წესი, ანაზღაურდება ხელფასით ან შემოსავლის სხვა ფორმით;

ბ) მოქალაქის საქმიანობა, რომელსაც არ ახლავს შემოსავალი (ბავშვების აღზრდა, შრომა საოჯახო მეურნეობაში, წარმოებისაგან მოწყვეტილ სწავლა, საზოგადოებრივი მოღვაწეობა).

მოქალაქის დაუსაქმებლობა არ შეიძლება ჩაითვალოს ადმინისტრაციულ სისხლის სამართლისა და სხვა სახის პასუხიგებაში მიცემის საფუძვლად.

სახელმწიფო ხელს უწყობს მოქალაქის შრომის უფლების თავისუფალ განხორციელებას პირობების შექმნას.

ანაზღაურებადი დასაქმების მქონე მოქალაქეს განეკუთვნება:

ა) მოქალაქე, რომელიც მუშაობს ქირით, მათ შორის ის, რომელიც სამრეწოლოსათვის სამუშაოს ასრულებს არასრული სამუშაო დღის (კვირის) განმავლობაში, აგრეთვე შრომითი ხელშეკრულებით მომუშავე, რომელიც დროებით არ ასრულებს სამუშაოს ავადმყოფობის, შვებულებაში ყოფნის, გაფიცვის, წარმოების დროებით შეჩერების გამო;

ბ) მოქალაქე, რომელიც ეწევა მეწარმეობას, ინდივიდუალურ შრომით და შემოქმედებით საქმიანობას, სამეურნეო ამხანაგობებისა და საზოგადოებების წევრები, ფერმერულ და გლეხურ მეურნეობებში დასაქმებული პირები და წარმოების მონაწილე მათი ოჯახის წევრები;

გ) მოქალაქე, რომელიც არჩეული, დანიშნული ან დამტკიცებულია ანაზღაურებად თანამდებობაზე;

დ) მოქალაქე, რომელიც მსახურობს შინაგან ჯარებში — ეროვნულ გვარდიის, სახელმწიფო უშიშროებისა და სამართალდამცავ ორგანოებში;

ე) სხვა ქვეყნის მოქალაქე, რომელიც დროებით იმყოფება საქართველოს რესპუბლიკაში, მუშაობს მის ტერიტორიაზე განლაგებულ საწარმოში, დაწესებულებაში და ორგანიზაციაში საკუთრების ფორმის მიუხედავად, თუ მისი საქმიანობა დაკავშირებული არ არის უცხოეთის სახელმწიფო საელჩოსა და წარმომადგენლობის (მისიის) ფუნქციონირებასთან;

ვ) საქართველოს რესპუბლიკის მოქალაქე, რომელიც მუშაობს საზღვარგარეთ.

მუხლი 3. უმუშევარი

უმუშევრად ითვლება შრომისუნარიანი მოქალაქე შრომისუნარიან ასაკში, რომელსაც მისგან დამოუკიდებელი მიზეზების გამო არა აქვს სამუშაო და შესაბამისად ხელფასი (შრომითი შემოსავალი), რეგისტრირებულია შრომის სახელმწიფო ბირჯაზე და ეს სამსახური ვერ სთავაზობს მას შესაფერის სამუშაოს.

უმუშევარი მოქალაქის რეგისტრაციის წესი და პირობები განისაზღვრება ამ კანონით და რესპუბლიკის მთავრობის მიერ დამტკიცებული შესაბამისი დებულებით.

მოქალაქეს, რომელსაც დადგენილი წესის მიხედვით არ შეიძლება მიენიჭოს უმუშევრის სტატუსი, უფლება აქვს დადგეს შრომის სახელმწიფო ბირჯის აღრიცხვაზე როგორც სამუშაოს მაძიებელი.

მუხლი 4. შესაფერისი სამუშაო

მოქალაქისათვის, რომელიც გამოთავისუფლდა სამუშაოდან და არა აქვს ხელფასი (შრომითი შემოსავალი) და რეგისტრაცია გაიარა შრომის სახელმწიფო ბირჯაზე, შესაფერისად ჩაითვლება სამუშაო, რომელიც შეესაბამება მის პროფესიულ მომზადებას, ასაკს, სქესს, შრომით სტაჟს, ჯანმრთელობის მდგომარეობას და მოხერხებულია საბინაო-საყოფაცხოვრებო და სატრანსპორტო თვალსაზრისით.

თუ უმუშევრობის პირველი ექვსი თვის განმავლობაში დასაქმების სახელმწიფო ორგანოებმა მოქალაქეს ვერ გამოუჩინეს შესაფერისი სამუშაო, შესა-

ფერისად შეიძლება ჩაითვალოს სამუშაო, რომელიც საჭიროებს პროფესიის (სპეციალობის) შეცვლას, ითვისისწინებს მოქალაქის ასაკს, სქესს, ჯანმრთელობის მდგომარეობას, შრომით სტატუსსა და შრომის კანონმდებლობით დადგენილ სხვა მოთხოვნებს.

იმ პირისათვის, რომელიც პირველად ეძებს სამუშაოს და არა აქვს პროფესია (სპეციალობა), შესაფერისად შეიძლება ჩაითვალოს ნებისმიერი ანაზღაურებადი სამუშაო (მათ შორის დროებითი), რომელიც ითვისისწინებს მოქალაქის ასაკს, სქესს, ჯანმრთელობის მდგომარეობას და შრომის კანონმდებლობით დადგენილ სხვა მოთხოვნებს ან ისეთი სამუშაო, რომელიც საჭიროებს მის წინასწარ პროფესიულ მომზადებას.

მუხლი 5. შრომის უფლების დაცვის სახელმწიფო გარანტიები

უმუშევარს სახელმწიფოსაგან გარანტირებული აქვს:

- ა) უფლება ისარგებლოს უფასო პროფესიული მომზადებით, გადამზადებით და პროფესიული კონსულტაციით;
- ბ) საქმიანობისა და სამუშაოს სახეობის არჩევის თავისუფლება;
- გ) შესაფერისი სამუშაოს შერჩევასა და სამუშაოზე მოწყობაში უფასო ხელშეწყობა;
- დ) პროფესიის და სამუშაოს მიღების, პროფესიული მომზადების, დასაქმებისა და შრომის პირობების შერჩევის დროს ყოველგვარი დისკრიმინაციისაგან დაცვა;
- ე) საწარმოს, დაწესებულების, ორგანიზაციის დაკვეთის შესაბამისად სახელმწიფო სასწავლო დაწესებულებების კურსდამთავრებულთა შესაფერისი სამუშაოთი უზრუნველყოფა;
- ვ) შრომის სახელმწიფო ბიუჯეტის საგზურის საფუძველზე ახალ საცხოვრებელ და სამუშაო ადგილზე გადასვლასთან დაკავშირებული ხარჯების კომპენსაცია;

ზ) დროებით სამუშაოებში მონაწილეობის შესაძლებლობა.

სახელმწიფო ორგანოები უზრუნველყოფენ სტატისტიკური მონაცემებისა და საინფორმაციო მასალების სისტემატურ პუბლიკაციას სამუშაო ძალაზე მოთხოვნა-მიწოდების, შრომითი მოწყობის შესაძლებლობების, პროფესიული მომზადებისა და გადამზადების, სოციალურ-შრომითი რეაბილიტაციისა და დასაქმების სფეროს სხვა საკითხების თაობაზე.

შენიშვნა: ცნებაში „გადამზადება“ იგულისხმება კვალიფიკაციის ამაღლება.

მუხლი 6. დასაქმების დამატებითი გარანტიები მოსახლეობის ცალკეულ ჯგუფებისათვის

სახელმწიფო დასაქმების დამატებითი გარანტიებით უზრუნველყოფს შრომის ბაზარზე დაბალკონკურენტუნარიან მოქალაქეს (ახალგაზრდა, ინვალიდი, მარტოხელა და მრავალშვილიანი მშობელი, რომელიც ზრდის 14 წლამდე ასაკის ან ინვალიდ ბავშვს, წინასაპენსიო ასაკის მოქალაქე, მოქალაქე, რომელსაც ხანგრძლივი დროის განმავლობაში არ ჰქონდა სამუშაო, სასჯელის აღმასრულებელი ან იძულებითი მკურნალობის დაწესებულებიდან გა-

თავისუფლებული პირი), რომელსაც უჭირს სამუშაოს მოძებნა და საჭიროებს განსაკუთრებულ სოციალურ დაცვას. მოქალაქეთა ამ კატეგორიისათვის სახელმწიფო ქმნის სპეციალურ დამატებით სამუშაო ადგილებს, სპეციალიზებულ საწარმოებს, მათ შორის საწარმოებს ინვალიდებისათვის, ახორციელებს სწავლების სპეციალურ პროგრამებს და სხვა ღონისძიებებს.

მმართველობის ადგილობრივი ორგანოები საკუთარი სახსრებით, დასაქმების სახელმწიფო ორგანოების რეკომენდაციით, საგადასახადო შეღავათების მიცემითა და სხვა წყაროებით მოქალაქეთა ზემოთ დასახელებული ჯგუფების დასაქმებისათვის საწარმოებს, დაწესებულებებს, ორგანიზაციებს უწყებენ სპეციალური სამუშაო ადგილების სავალდებულო მინიმალურ რაოდენობას.

მუხლი 7. კანონმდებლობა დასაქმების შესახებ

ურთიერთობანი დასაქმების სფეროში საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე რეგულირდება ამ კანონით, საქართველოს რესპუბლიკის შრომის კანონმდებლობით და საქართველოს რესპუბლიკის სხვა ნორმატიული აქტებით.

ავტონომიურ რესპუბლიკათა კანონმდებლობით დასაქმების შესახებ, რესპუბლიკის თავისებურებებიდან გამომდინარე შესაძლებელია გათვალისწინებულ იქნეს უმუშევართა სოციალური დაცვის დამატებითი პირობები და გარანტიები, თუ ისინი არ ეწინააღმდეგებიან საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობას დასაქმების შესახებ.

თუ საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულებით ან შეთანხმებით დადგენილია სხვა წესები, რომლებიც განსხვავდება დასაქმების შესახებ საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობისაგან, მაშინ გამოიყენება საერთაშორისო ხელშეკრულების ან შეთანხმების წესები.

პ ა რ ო II.

მოქალაქის უფლება დასაქმებაზე

მუხლი 8. სამუშაოზე მოწყობის უფლება

საქართველოს მოქალაქეს აქვს სამუშაოს თავისუფლად არჩევის უფლება საწარმოსათვის, დაწესებულების და ორგანიზაციისათვის (მისი საკუთრების ფორმის მიუხედავად) უშუალო მიმართვის გზით ან შრომის სახელმწიფო ბირჯის მეშვეობით.

სამუშაოზე მიღების შესახებ გადაწყვეტილება მიიღება საწარმოს, დაწესებულების, ორგანიზაციის ადმინისტრაციასა და მოქალაქეს შორის ურთიერთშეთანხმების საფუძველზე, რის შესახებაც აუცილებლად უნდა ეცნობოს შრომის სახელმწიფო ბირჯას.

შრომითი ხელშეკრულების (კონტრაქტის) დადების წესი და პირობები რეგულირდება რესპუბლიკის შრომის კანონმდებლობით.

მუხლი 9. მოქალაქის უფლება საზღვარგარეთ შრომით საქმიანობაზე საზღვარგარეთ მყოფ საქართველოს რესპუბლიკის მოქალაქეს აქვს საზღვარგარეთ შრომითი საქმიანობის უფლება.

ამ მოქალაქის უფლებებისა და ინტერესების დაცვის წესი და საშუაყოლო დახმარების პირობები განისაზღვრება საქართველოს რესპუბლიკის და შესაბამისი სახელმწიფოს კანონმდებლობით, აგრეთვე საქართველოს რესპუბლიკისა და სხვა სახელმწიფოს შორის დადებული შეთანხმებებით.

მუხლი 10. უმუშევრის სოციალური დაცვა

მოქალაქეს აქვს უმუშევრობისაგან სოციალური დაცვის უფლება. დადგენილი წესით უმუშევრად ცნობილ პირს უფლება აქვს მიიღოს შემწეობა უმუშევრობისათვის

მუხლი 11. დასაქმების სახელმწიფო სამსახურის მუშაკთა ქმედების გასაჩივრების უფლება

მოქალაქეს უფლება აქვს გაასაჩივროს დასაქმების სახელმწიფო სამსახურის მუშაკთა ქმედება სასამართლოში საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

ბ ა რ ი III

დასაქმების სახელმწიფო რეგულირება და ორგანიზაცია

მუხლი 12. დასაქმების სახელმწიფო რეგულირება

მოსახლეობის დასაქმებას არეგულირებს საქართველოს რესპუბლიკის შრომის, სოციალური დაცვისა და დემოგრაფიის სამინისტრო. საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე დასაქმების ერთიანი პოლიტიკის პრაქტიკულ რეალიზაციისათვის და მოქალაქეთა შესაბამისი გარანტიების უზრუნველსაყოფად საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის მიერ საქართველოს რესპუბლიკის შრომის, სოციალური დაცვისა და დემოგრაფიის სამინისტროსთან იქმნება დასაქმების სახელმწიფო სამსახური — დასაქმების ერთიანი სახელმწიფო ფონდის, შრომის სახელმწიფო ბირჯის უმუშევართა პროფესიული მომზადებასა და გადამზადების სისტემის სახით. იგი ახორციელებს სათანადო პროგრამების შემუშავებასა და რეალიზაციას, ამ მიზნით მონაწილეობს საფინანსო საკრედიტო, საინვესტიციო და სავადასახადო პოლიტიკის გატარებაში, საწარმოო ძალების რაციონალური განლაგების, მოქალაქეთა შრომითი მობილიზების ამაღლებისა და შრომის მოქნილი რეჟიმების დანერგვის ღონისძიებებზე განხორციელებაში.

მუხლი 13. შრომის სახელმწიფო ბირჯა

უმუშევართა სამუშაოზე მოწყობაში ხელშეწყობისა და მათი სოციალური გარანტიების უზრუნველსაყოფად საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე იქმნება შრომის სახელმწიფო ბირჯა.

შრომის სახელმწიფო ბირჯის საქმიანობა შეიარესპუბლიკურ რეგიონულ დონეზე წარმართება შრომის რეგიონალური ბირჯების მეშვეობით

ხოლო ქალაქებისა და რაიონებისა — რეგიონალური ბირჟების ადგილობრივი წარმომადგენლების მეშვეობით.

შრომის სახელმწიფო ბირჟის დებულებას ამტკიცებს საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობა. იგი მოქალაქეებს ემსახურება უფასოდ.

შრომის სახელმწიფო ბირჟის შემადგენლობაში იქმნება დასაქმების სახელმწიფო ინსპექცია, რომელიც ანორციელებს საწარმოებში, დაწესებულებებსა და ორგანიზაციებში, მათი საკუთრების ფორმის მიუხედავად, მოქალაქეთა დასაქმების უფლების დაცვის კონტროლს. დასაქმების სახელმწიფო ინსპექციის საქმიანობის კოორდინაციას ახორციელებს საქართველოს რესპუბლიკის შრომის, სოციალური დაცვისა და დემოგრაფიის სამინისტროს შრომის სახელმწიფო ინსპექცია.

რესპუბლიკაში კომერციული ბირჟების, სააგენტოებისა და სხვა ორგანიზაციების საქმიანობა, რომლებიც მოქალაქეთა სამუშაოზე მოწყობის, მომზადებისა და გადამზადების ფასიან მომსახურებას ეწევიან (მათ შორის საზღვარგარეთაც); დაიშვება მხოლოდ საქართველოს რესპუბლიკის შრომის, სოციალური დაცვისა და დემოგრაფიის სამინისტროს მიერ გაცემული ლიცენზიებით.

მუხლი 14. საწარმოების, დაწესებულებების, ორგანიზაციების მონაწილეობა დასაქმების სახელმწიფო პოლიტიკის განხორციელებაში

საქართველოს რესპუბლიკის მთელ ტერიტორიაზე მოქმედი საწარმოები, დაწესებულებები, ორგანიზაციები, საკუთრებისა და მეურნეობრიობის ფორმის მიუხედავად, ხელს უწყობენ დასაქმების სახელმწიფო პოლიტიკის გატარებას, რისთვისაც:

ა) იცავენ ხელშეკრულების (კონტრაქტის) იმ პირობებს, რომლებიც საქართველოს რესპუბლიკის შრომის კანონმდებლობის შესაბამისად არეგულირებენ შრომით ურთიერთობებს;

ბ) ქმნიან სათანადო პირობებს მომუშავეთა პროფესიული მომზადებისა და გადამზადებისათვის;

გ) რეგულარულად გადარიცხავენ შესაბამის სახსრებს დასაქმების ერთიან სახელმწიფო ფონდში დადგენილი წესითა და ოდენობით, რაც განისაზღვრება რესპუბლიკის მთავრობის მიერ რესპუბლიკის ბიუჯეტის დამტკიცებასთან ერთად;

დ) დადგენილ ვადებში წარუდგენენ შრომის სახელმწიფო ბირჟას ინფორმაციას თავისუფალი სამუშაო ადგილებისა (ვაკანტური თანამდებობის) და მუშაკთა მოსალოდნელი გამოთავისუფლების შესახებ, მათი რაოდენობის, პროფესიების და სხვა მახასიათებლების, აგრეთვე გამოთავისუფლების ვადების ჩვენებით ამ პროცესის უარყოფითი სოციალური შედეგების შესამცირებელ ღონისძიებათა დროულად გატარებისათვის;

ე) საქართველოს რესპუბლიკის, შრომის სოციალური დაცვისა და ცენტრალური სასაზღვრო პოლიციის სამინისტროს მიერ განსაზღვრული და მმართველობის ადგილობრივი ორგანოების მიერ დადგენილი რაოდენობით მოვალენი არიან შექმნან სპეციალიზებული სამუშაო ადგილები ინვალიდებისათვის, პენსიონერების, მრავალშვილიანი და მარტოხელა დედებისათვის, აგრეთვე სოციალურად ნაკლებად დაცული მოქალაქეთა სხვა ჯგუფებისათვის. ამ მოთხოვნის შეუსრულებლობის შემთხვევაში ისინი დასაქმების ერთიან სახელმწიფო ფონდში დამატებით გადარიცხვენ სახსრებს დადგენილი წესით, რომელიც უნდა მოხმარდეს ასეთი კატეგორიის მოქალაქეთა სოციალურ დაცვას.

აღნიშნული კატეგორიის მოქალაქეების სამუშაო ადგილების ლიკვიდაცია ნდება საქართველოს რესპუბლიკის შრომის, სოციალური დაცვისა და დემოგრაფიის სამინისტროსთან და მმართველობის ადგილობრივ ორგანოებთან შეთანხმებით.

დასაქმების ერთიან სახელმწიფო ფონდში შეღავათიანი გადასახდელები საწარმოებს, დაწესებულებებს, ორგანიზაციებს შეიძლება დაუწესდეს იმ შემთხვევაში, თუ ისინი დასაქმებულ შრომის ბაზარზე დაბალკონკურენტუნარიან მოქალაქეებს, რომლებიც განსაკუთრებულ სოციალურ დაცვას საჭიროებენ ან შექმნიან მათთვის და უმუშევრებისათვის ახალ სამუშაო ადგილებს. ასეთ შემთხვევებში გადასახდელის ოდენობას განსაზღვრავს საქართველოს რესპუბლიკის შრომის, სოციალური დაცვისა და დემოგრაფიის სამინისტრო მმართველობის ადგილობრივ ორგანოებთან შეთანხმებით.

მომუშავეთა მასობრივი გამოთავისუფლების შემთხვევაში საწარმოს, დაწესებულებას, ორგანიზაციას დასაქმების ერთიან სახელმწიფო ფონდში შეაქვს დამატებითი შენატანები დადგენილი წესის მიხედვით.

მუხლი 15. დასაქმების ერთიანი სახელმწიფო ფონდი

დასაქმების ხელშეწყობის მიზნით იქმნება დასაქმების ერთიანი სახელმწიფო ფონდი, როგორც დამოუკიდებელი საფინანსო სისტემა. იგი გამოიყენება დასაქმების პოლიტიკის განსახორციელებელ ღონისძიებათა დასაფინანსებლად და დასაქმების სახელმწიფო სამსახურის საქმიანობისათვის;

დასაქმების ერთიანი სახელმწიფო ფონდი იქმნება:

- ა) წარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების სავალდებულო ანარიცხებით (საკუთრებისა და მეურნეობრიობის ფორმის მიუხედავად);
- ბ) საქართველოს და საზღვარგარეთის საწარმოების, საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისა და მოქალაქეების ნებაყოფლობითი შენატანებითა და სხვა შემოსავლებით.

სახსრების უკმარისობის შემთხვევაში დასაქმების ერთიანი სახელმწიფო ფონდისათვის რესპუბლიკის ბიუჯეტიდან გამოიყოფა დამატებითი სახსრები.

დასაქმების ერთიანი სახელმწიფო ფონდის სახსრების გამოყენების მიმართ უდებანი, წესი და პირობები განისაზღვრება საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის მიერ დამტკიცებული დებულებით.

უმუშევართათვის ახალი სამუშაო ადგილების შექმნისა და დამატებითი სახსრების მოზიდვის მიზნით დასაქმების ერთიანი სახელმწიფო ფონდი ახორციელებს კომერციულ საქმიანობას, რომელიც თავისუფლდება მიღებულ შემოსავლებზე გადასახადებიდან, ასევე სახელმწიფო და საბაჟო გადასახადებისაგან.

მუხლი 16. უმუშევრის პროფესიული მომზადება და გადამზადება

უმუშევრის პროფესიული მომზადება და გადამზადება ხორციელდება ამ შემთხვევაში, თუ:

- ა) შრომის სახელმწიფო ბიუჯეტ ვერ შეუძრია შესაფერისი სამუშაო იმის გამო, რომ მოქალაქეს არა აქვს აუცილებელი პროფესიული კვალიფიკაცია;
- ბ) შრომის სახელმწიფო ბიუჯე ვერ სთავაზობს უმუშევარს მისი პროფესიული გამოცდილების შესაფერის სამუშაოს და საჭირო ხდება სპეციალობის შეცვლა;
- გ) უმუშევარმა დაკარგა უნარი შეასრულოს სამუშაო თავისი ადრინდელი პროფესიის მიხედვით.

უმუშევრის პროფესიული მომზადება და გადამზადება ხორციელდება დასაქმების სახელმწიფო სამსახურის სისტემაში არსებული პროფესიული მომზადების და გადამზადების სისტემის სასწავლო-საწარმოო ცენტრების ბაზაზე, აგრეთვე ხელშეკრულებით სხვა სასწავლო დაწესებულებებში დასაქმების ერთიანი სახელმწიფო ფონდის ამ მიზნით გათვალისწინებული სახსრების ხარჯზე.

მუხლი 17. დროებითი სამუშაოების ორგანიზაცია

მმართველობის ადგილობრივი ორგანოები შრომის სახელმწიფო ბიუჯის წინადადებითა და მონაწილეობით ადგილობრივი მუნიციპალური საკუთრების საწარმოებში, დაწესებულებებში და ორგანიზაციებში, აგრეთვე ხელშეკრულების საფუძველზე სხვა საწარმოებში, დაწესებულებებში და ორგანიზაციებში ახორციელებენ დროებითი სამუშაოების ორგანიზაციას.

დროებით სამუშაოთა დაფინანსება ხდება ადგილობრივი ბიუჯეტის ხარჯზე დასაქმების ერთიანი სახელმწიფო სახსრების გამოყენებით.

დროებითი სამუშაოების ორგანიზაციის წესი და პირობები განისაზღვრება საქართველოს რესპუბლიკის შრომის, სოციალური დაცვისა და დემოგრაფიის სამინისტროს მიერ შემუშავებული შესაბამისი დებულებით.

კ ა რ ი V

უმუშევრის სოციალური დაცვის გარანტიები

მუხლი 18. მატერიალური მხარდაჭერის გარანტიები

უმუშევარს სახელმწიფო აძლევს შემდეგ გარანტიებს:

- ა) შემწეობას უმუშევრობისათვის;
- ბ) სტიპენდიას პროფესიული მომზადებისა და გადამზადების პერიოდში და ამ ხნის განმავლობაში უნარჩუნებს საერთო და უწყვეტ შრომით სტაჟს;

გ) მატერიალურ დახმარებას მისთვის და მისი ოჯახის წევრებისათვის, კმაყოფაზე მყოფი მოხუცებისა და არასრულწლოვანი ბავშვების გათვალისწინებით.

მუხლი 19. გამოთავისუფლებულ მუშაკთა შემწეობის გარანტიები მუშაკს, რომელიც გამოთავისუფლებულია სამუშაოდან, შემწეობა ეძლევა ერთი წლის განმავლობაში შემდეგი წესით:

გამოთავისუფლების დღიდან პირველი სამი თვის განმავლობაში უკანსკნელ ძირითად სამუშაო ადგილზე მიღებული საშუალო ხელფასის ოდენობით, რომელიც გაიცემა დადგენილი წესით იმ ორგანიზაციის მიერ, საიდანაც მოხდა მუშაკის გამოთავისუფლება.

შემდგომ გაიცემა შრომის სახელმწიფო ბირჟიდან დასაქმების ერთიან სახელმწიფო ფონდის სახსრებით:

მეოთხე-მეექვსე თვის განმავლობაში — მისი საშუალო ხელფასის 70 პროცენტის ოდენობით, მაგრამ არა უმეტეს რესპუბლიკაში დადგენილი მინიმალური ხელფასის სამმაგი ოდენობისა;

მეშვიდე-მეცხრე თვის განმავლობაში — მისი საშუალო ხელფასის 50 პროცენტი, მაგრამ არა უმეტეს რესპუბლიკაში დადგენილი მინიმალური ხელფასის ორმაგი ოდენობისა;

მეათე-მეთორმეტე თვის განმავლობაში — რესპუბლიკაში დადგენილი მინიმალური ხელფასის ოდენობით.

შემწეობის ოდენობა განისაზღვრება ბირჟაზე რეგისტრაციის თარიღის შესაბამისად.

უმუშევარს, რომელსაც კმაყოფაზე ჰყავს შვილები და ოჯახის სხვა წევრები, თუ ისინი არსებული კანონმდებლობით არ იღებენ დახმარებას, შემწეობის ოდენობა უდიდდება მისთვის დადგენილი შემწეობის 25 პროცენტით კმაყოფაზე მყოფ თითოეულ წევრზე, მაგრამ არა უმეტეს უკანსკნელ სამუშაო ადგილზე ნამუშევარი საშუალო ხელფასის ოდენობისა.

მოქალაქეს, რომელიც გათავისუფლებულია სასჯელის მოხდის ადგილიდან, ან რომელმაც სასამართლოს გადაწყვეტილებით გაიარა იძულებითი მკურნალობა და რეგისტრირებულია როგორც სამუშაოს მაძიებელი, მიეცემა უმუშევრობის შემწეობა დადგენილი მინიმალური ხელფასის არანაკლებ 70 პროცენტის ოდენობით.

მოქალაქეს, რომელმაც დაამთავრა საშუალო, საშუალო სპეციალური ან უმაღლესი სასწავლებელი, ან გაიარა სავალდებულო სამსახური შინაგან ჯარებში — ეროვნულ გვარდიაში და დამთავრებიდან 6 თვის განმავლობაში რეგისტრირებულია შრომის სახელმწიფო ბირჟაზე როგორც უმუშევარი, ეძლევა შემწეობა რესპუბლიკაში დადგენილი მინიმალური ხელფასის ოდენობით დღიდან რეგისტრაციისა ერთი წლის განმავლობაში.

უმუშევარს, რომელიც განაცხადებს თანხმობას იმუშაოს საქართველოს რესპუბლიკის შრომის, სოციალური დაცვისა და დემოგრაფიის სამინისტროს მიერ განსაზღვრული სამუშაო ძალით ნაკლებად უზრუნველყოფილ საწარ

მოში, ორგანიზაციაში და დაწესებულებაში, ეძლევა დამატებითი ერთჯერადი შემწეობა რესპუბლიკაში დადგენილი ოდენობით, რომელსაც განსაზღვრავს საქართველოს რესპუბლიკის შრომის, სოციალური დაცვის და დემოგრაფიის სამინისტრო.

მუხლი 20. პროფესიული მომზადებისა და გადამზადების პერიოდში გასაცემი სტიპენდიის ოდენობა

უმუშევარს, რომელსაც კმაყოფაზე ჰყავს ბავშვები და ოჯახის სხვა წევრები, პროფესიული მომზადებისა და გადამზადების პერიოდში ეძლევა სტიპენდია წინა სამუშაო ადგილზე საშუალო თვიური ხელფასის 80 პროცენტის ოდენობით, მაგრამ არა უმეტეს რესპუბლიკაში დადგენილი მინიმალური ხელფასის სამმაგი ოდენობისა, ხოლო ვისაც არავენ ჰყავს კმაყოფაზე — მისი საშუალო თვიური ხელფასის 50 პროცენტის ოდენობით, მაგრამ არანაკლებ რესპუბლიკაში დადგენილი მინიმალური ხელფასისა და არა უმეტეს სამმაგი მინიმალური ხელფასისა.

მოქალაქეს, რომელიც პირველად ეძებს სამუშაოს, ასევე მოქალაქეს, რომელსაც არ უმუშავია ხანგრძლივი დროის (1 წელზე მეტი) განმავლობაში, სჭირდება პროფესიული მომზადება და გადამზადება, სწავლების პერიოდში ეძლევა სტიპენდია საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობით განსაზღვრული მინიმალური ხელფასის ოდენობით.

მუხლი 21. უმუშევრობისათვის შემწეობის გაცემის ვადები და პირობები

უმუშევარს შემწეობა ეძლევა შრომის სახელმწიფო ბირჟაზე რეგისტრაციის დღიდან ყოველთვიურად. შემწეობის მიღების პერიოდში უმუშევარი ვალდებულია დაიცვას შემწეობის გაცემის წესითა და პირობებით გათვალისწინებული მოთხოვნები.

უმუშევრობისათვის შემწეობის მიღების პერიოდში უმუშევარს უნარჩუნდება საერთო და შრომის უწყვეტი სტაჟი.

უმუშევრობისათვის გასაცემი შემწეობის ოდენობა ექვემდებარება ინდექსაციას დადგენილი წესის მიხედვით.

მუხლი 22. უმუშევრობისათვის შეღავათიანი პენსიის გაცემა

უმუშევარს, რომელსაც საერთო შრომითი სტაჟი პენსიის მიღების უფლებას აძლევს (მათ შორის შეღავათიან პირობებში), შეუძლია პენსია დადგენილ საპენსიო ასაკამდე ორი წლით ადრე მიიღოს.

მუხლი 23. უმუშევრობისათვის შემწეობის გაცემის შეჩერება, შეწყვეტა უმუშევრობისათვის შემწეობის გაცემის შეჩერება ან შეწყვეტა ხდება იმ შემთხვევაში, თუ:

ა) უმუშევარმა არასაპატიო მიზეზით განაცხადა უარი მისთვის შეთავაზებულ ორ შესაფერის სამუშაოზე;

ბ) უმუშევარმა უარი განაცხადა ორ შეთავაზებულ შესაფერის სამუშაოზე პროფესიული მომზადებისა და გადამზადების შემდეგ, სადაც გაგზავნილი იყო ბირჟის მიერ;

გ) უმუშევარმა შემწეობის მიღების პერიოდში იშოვა დროებითი სამუშაო და ამის შესახებ ბირჟას არ შეატყობინა;

დ) უმუშევარმა დაარღვია ამ კანონის 21-ე მუხლის პირველი ნაწილის მოთხოვნა;

ე) უმუშევარი შეეცადა მოტყუების გზით მიეღო ან მიიღო შემწეობა;

ვ) უმუშევარი დათხოვნილია სამუშაოდან შრომის დისციპლინის დარღვევის გამო ან საკუთარი სურვილით, საპატიო მიზეზის გარეშე.

უმუშევრობისათვის შემწეობის გაცემის შეჩერების ან შეწყვეტის წესის განისაზღვრება საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის მიერ დამტკიცებულ დებულებით.

მუხლი 24. მატერიალური დახმარება

იმ შემთხვევაში, თუ უმუშევარმა დაკარგა შემწეობის მიღების უფლება და კვლავ რჩება შრომის სახელმწიფო ბირჟის აღრაცხვაზე როგორც სამუშაოს მაძიებელი, მას და მისი ოჯახის წევრებს შესაძლებელია მიეცეს მატერიალური და სხვა დახმარება, რომლის ოდენობას, გაცემის წესს და პირობებს განსაზღვრავს რესპუბლიკის მთავრობა.

ბ ა რ ი V

კონტროლი დასაქმების შესახებ კანონმდებლობის განხორციელებაზე და პასუხისმგებლობა მისი დარღვევისათვის

მუხლი 25. მაკონტროლებელი ორგანოები

კონტროლს მოსახლეობის დასაქმების შესახებ საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობის შესრულებაზე ახორციელებენ შრომის, სოციალური დაცვის და დემოგრაფიის სამინისტრო, ხელისუფლების და მმართველობის ადგილობრივი ორგანოები, კანონით უფლებამოსილი სახელმწიფო და საზოგადოებრივი ორგანოები.

მუხლი 26. პასუხისმგებლობა დასაქმების შესახებ კანონმდებლობის დარღვევისათვის

დასაქმების შესახებ კანონმდებლობის დარღვევისათვის დისციპლინურ, მატერიალურ, ადმინისტრაციულ და სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობას ადგენს საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობა.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია.

საქართველოს რესპუბლიკის კანონი

486 საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციაში ცვლილებების
შეთანის შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო ადგენს:

I. საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციაში შეტანილ იქნეს შემდეგი ცვლილებები:

1. 38-ე მუხლი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„საქართველოს რესპუბლიკის მოქალაქეს აქვს შრომის უფლება, ანუ იყოს თავისი შრომის უნარის სრული განმგებელი და განახორციელოს ნებისმიერი საქმიანობა, რომელიც საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობით არ არის აკრძალული; სახელმწიფო ხელს უწყობს მოქალაქეთა მიერ ამ უფლების თავისუფალი განხორციელების პირობების შექმნას.

მოქალაქის დაუსაქმებლობა არ შეიძლება ჩაითვალოს ადმინისტრაციულ, სისხლის სამართლისა და სხვა სახის პასუხისგებაში მიცემის საფუძვლად.

სახელმწიფო დასაქმების სახელმწიფო სამსახურის მეშვეობით ზრუნავს უმუშევართა დასაქმებასა და სოციალურ დაცვაზე; კანონმდებლობით დადგენილი საარსებო მინიმუმიდან გამომდინარე სახელმწიფო განსაზღვრავს შრომის ანაზღაურების მინიმალურ დონეს, რომელიც სავალდებულოა რესპუბლიკის ტერიტორიაზე განლაგებული ყველა სახის საწარმოსა და ორგანიზაციისათვის საკუთრებისა და მეურნეობრივი ფორმის მიუხედავად; შრომის ანაზღაურების მინიმალური დონე ინფლაციისა და ფასების მატების შესაბამისად პერიოდულად ექვემდებარება ინდექსაციას“.

2. 58-ე მუხლი ამოღებულ იქნეს.

II. ეს კანონი ძალაშია გამოქვეყნებისთანავე.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი **ზვიად გამსახურდია**.

თბილისი, 1991 წლის 25 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს

დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა

487 „დასაქმების შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის კანონის
სამოქმედოდ შემოღების თაობაზე

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო ადგენს:

1. „დასაქმების შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის კანონი შემოღებულ იქნეს სამოქმედოდ გამოქვეყნებისთანავე, ხოლო კანონის მე-4 კარი „უმუშევრის სოციალური დაცვის გარანტიები“ (მუხლი 18-24) — 1991 წლის 1 სექტემბრიდან.

2. კანონის ძალაში შესვლის შემდეგ საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის დასაქმების შესახებ საქართველოს რესპუბლიკის კანონს.

3. დადგინდეს, რომ საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე განლაგებულ საწარმოებს, დაწესებულებებს, ორგანიზაციებსა და კოოპერატივებს, მათი საკუთრებისა და მეურნეობრივი ფორმის მიუხედავად, ყოველთვიური სავალდებულო ანარიცხები შეაქვთ დასაქმების ერთიან სახელმწიფო ფონდში საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის მიერ დამტკიცებული ნორმატივების მიხედვით. ეს ანარიცხები, როგორც წესი, შეიტანება პროდუქციის (სამუშაოს, მომსახურების) თვითღირებულებაში, საბიუჯეტო ორგანიზაციებისა და დაწესებულებებისათვის კი — ბიუჯეტიდან დამატებით გამოყოფილი სახსრების ხარჯზე.

1991 წლის 1 ივლისიდან დასაქმების ერთიან სახელმწიფო ფონდში ანარიცხების ხორმატივი პროდის ანაზღაურების სახსრების 3 პროცენტს შეადგებს.

დასაქმების ერთიან სახელმწიფო ფონდში საქირო თანხების აკუმულაციამდე საწესდებო საქმიანობის დასაწყებად შესაბამისი საბანკო ანგარიშის გახსნისთაავე რესპუბლიკის ბიუჯეტიდან ჩაიოიციხოს 20 მილიონი ძანეთი, საბიუჯეტო თანხებზე შემდგომი მოთხოვნილება დაზუსტდეს ფონდის რეალური მოთხოვნილების შესაბამისად.

ზემოაღნიშხულის გათვალისწინებით საბიუჯეტო ორგანიზაციები და დაწესებულებები 1991 წელს თავისუფლდებიან სავალდებულო ანარიცხებისაგან.

4. დადგინდეს, რომ ყველა საწარმო, ორგანიზაცია, დაწესებულება უძუნეგრობისათვის დახმარების დადგენის მიზნით, სათუალო ხელფასის რაოდენობას განსაზღვრავს ყველა სახის პრემიისა და ერთდროული დახმარებების გამოკლებით.

ა. საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობამ:

— უზრუნველყოს 1991 წლის ბოლომდე დასაქმების შესახებ საქართველოს რესპუბლიკის კანონითა და სათანადო კანონიკვიდებარე აქტების შესაბამისობაში მოყვანა;

— წლის ბოლომდე უზრუნველყოს იმ ნორმატიული აქტების გადასინჯვა და შეცვლა, რომლებიც ეწიანააღმდეგება აღნიშნულ კანონს;

— ერთი თვის ვადაში მიიღოს პირველი რივის ნორმატიული აქტები რესპუბლიკის დასაქმების სახელმწიფო სასადაუოის შესახებ, რომლებიც უხდა მოიცავდნენ:

ა) დებულებას დასაქმების ერთიანი სახელმწიფო ფონდის შესახებ;

ბ) დებულებას შრომის სახელმწიფო ბირჟის შესახებ;

გ) დებულებას დასაქმების სახელმწიფო ინსპექციის შესახებ;

დ) დებულებას დასაქმების ერთიან სახელმწიფო ფონდში სავალდებულო მიზნობრივი ანარიცხების ამოღების შესახებ;

ე) დებულებას უმუშევრისათვის შემწეობის გაცემის წესისა და პირობების შესახებ;

ვ) დებულებას დროებითი სამუშაოების ორგანიზაციის შესახებ;

ზ) დებულებას მოქალაქეთა სამუშაოზე მოწყობის, მომზადებისა და გამზადების ფასიან მომსახურებაზე ლიცენზიის გაცემის შესახებ.

— გამართოს მოლაპარაკებები შრომის საერთაშორისო ორგანიზაციასა და უცხოეთის ქვეყნებთან, საქართველოს რესპუბლიკის შრომის საერთაშორისო ორგანიზაციაში გაწევრიანების მიზნით;

— აღმოუჩინოს ქმედითი დახმარება დასაქმების სახელმწიფო სამსახურს სათანადო გამოთვლითი და ავტომატიზებული სისტემის აღჭურვის საქმეში, რისთვისაც შრომის, სოციალური დაცვისა და დემოგრაფიის სამინისტროს მიზნობრივად გამოუყოს ფულადი სახსრები 5 მილიონი მანეთის ოდენობით.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე პაპაი პასთიანი.

თბილისი, 1991 წლის 25 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის კანონი

საგადასახადო სისტემის ზოგადი საფუძვლების შესახებ

488

„საგადასახადო სისტემის ზოგადი საფუძვლების შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის კანონით წესდება საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტისა და ბიუჯეტგარეშე ფონდების შემოსავლები გადასახადების და სახელმწიფო ბიჯეტის სახით. იგი ეყრდნობა საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციას, იურიდიული და ფიზიკური პირების საქმიანობის, მათი ქონებრივი და სხვა ურთიერთობების რეგულირების შესახებ მოქმედ კანონმდებლობას და სხვა საკანონმდებლო აქტებს.

საქართველოს რესპუბლიკის საგადასახადო სისტემა უზრუნველყოფს ფულადი რესურსების თავმოყრას სახელმწიფო ბიუჯეტში, ეკონომიკური და სოციალური პოლიტიკის ერთიანობასა და სამეურნეო საქმიანობის რეგულირებას. იგი განაკვეთებისა და შეღავათების დიფერენციაციის საშუალებით ქმნის სტიმულს დარგის, რეგიონის, საწარმოს, ცალკეული სახეობის პროდუქციის წარმოების და მომსახურების განვითარებისათვის, არეგულირებს საწარმოთა რენტაბელობისა და მოქალაქეთა შემოსავლების დონეს, უზრუნველყოფს საქართველოს რესპუბლიკის ბუნებრივი რესურსების ეკონომიკურ, ეფექტიან გამოყენებას და გარემოს დაცვას.

თან, ერთი და იგივე დასაბეგრი ობიექტი გადასახადით იბეგრება მხოლოდ ერთხელ, თუ კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული.

მუხლი 6. გადასახადები გადაიხდებიან საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე შიშობეობაში არსებული ფულით, თუ კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული.

მუხლი 7. გადასახადების დაწესებასთან დაკავშირებით წარმოშობილი დავის გადაჭრის წესი განისაზღვრება საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობით.

თავი II

გადასახადების სახეობები, ობიექტები და გადასახადების მიმღებნი მოგებიდან გადასახადი

მუხლი 8. მოგებიდან გადასახადის დაწესებული განაკვეთების მიხედვით გადაიხდიან იურიდიული პირები საკუთრების ფორმების, დაქვემდებარების, საქმიანობის სფეროსა და ორგანიზაციული ფორმების მიუხედავად, რომლებიც მოგებას იღებენ სამეურნეო და სხვა კომერციული საქმიანობიდან.

მუხლი 9. მოგებიდან გადასახადი ჩაირიცხება:

1. საქართველოს რესპუბლიკის რესპუბლიკურ ბიუჯეტში;
2. ავტონომიური რესპუბლიკების ბიუჯეტებში;
3. ადგილობრივ ბიუჯეტებში.

მუხლი 10. მოგებიდან გადასახადის შესახებ კანონით წესდება:

1. მოგებიდან გადასახადის განაკვეთის ზღვრული ოდენობა და საქართველოს რესპუბლიკის რესპუბლიკურ ბიუჯეტში ჩასარიცხი გადასახადის განაკვეთი;

2. ავტონომიური რესპუბლიკების უზენაესი საბჭოებისა და ადგილობრივი მმართველობის ორგანოების მიერ დაწესებული გადასახადის განაკვეთის ზღვრული ოდენობა;

3. შეღავათები გადასახადში და გადასახადისაგან გათავისუფლების პირობები;

4. გადასახადის გადახდის წესი.

ბრუნვის გადასახადი

მუხლი 11. ბრუნვის გადასახადს დაწესებული განაკვეთების მიხედვით გადაიხდიან იურიდიული პირები საკუთრების ფორმების, დაქვემდებარების, საქმიანობის სფეროსა და ორგანიზაციული ფორმების მიუხედავად (მათ შორის საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე შექმნილი ერთობლივი საწარმოები და მათი ფილიალები), რომლებიც აწარმოებენ და ყიდიან იმ საქონელს, რომელიც ბრუნვის გადასახადით იბეგრება.

მუხლი 12. ბრუნვის გადასახადი ჩაირიცხება საქართველოს რესპუბლიკის რესპუბლიკურ ბიუჯეტში მისი იმ ნაწილის გამოკლებით, რომელიც საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს მიერ დამტკიცებული ნორმატი-

ების მიხედვით გადაირიცხება ავტონომიური რესპუბლიკების ბიუჯეტებსა და ადგილობრივ ბიუჯეტებში.

მუხლი 13. ბრუნვის გადასახადის შესახებ კანონით წესდება:

1. გადასახადის განაკვეთების დაწესების წესი;
2. შეღავათები გადასახადში და გადასახადისაგან გათავისუფლების პირობები;
3. გადასახადის გადახდის წესი.

წესი

სააქციზო გადასახადი

მუხლი 14. სააქციზო გადასახადს, როგორც მოხმარების მარეგულირებელ არაპირდაპირ გადასახადს, დაწესებული განაკვეთების მიხედვით გადაიხდიან იურიდიული პირები საკუთრების და ორგანიზაციული ფორმების მიუხედავად, მათ შიერ გაყიდული იმ საქონლის ბრუნვიდან, რომელიც სააქციზო გადასახადით იბეგრება.

მუხლი 15. სააქციზო გადასახადი ჩაირიცხება საქართველოს რესპუბლიკის რესპუბლიკურ ბიუჯეტში მისი იმ ნაწილის გამოკლებით, რომელიც საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს მიერ დამტკიცებული ნორმატივების მიხედვით გადაირიცხება ავტონომიური რესპუბლიკების ბიუჯეტებსა და ადგილობრივ ბიუჯეტებში.

მუხლი 16. სააქციზო გადასახადის შესახებ კანონით წესდება:

1. საქონლის ჩამონათვალი, რომელიც იბეგრება სააქციზო გადასახადით;
2. გადასახადის განაკვეთები;
3. სააქციზო გადასახადში შეღავათების მინიჭების წესი;
4. სააქციზო გადასახადის გადახდის წესი.

დამატებულ ღირებულებაზე გადასახადი

მუხლი 17. დამატებულ ღირებულებაზე გადასახადს დაწესებული განაკვეთის მიხედვით გადაიხდიან იურიდიული პირები საკუთრების ფორმების დაქვემდებარების, საქმიანობის სფეროსა და ორგანიზაციული ფორმების მიუხედავად (მათ შორის უცხოელი იურიდიული პირებისა და მოქალაქეების მონაწილეობით საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე შექმნილი ერთობლივი საწარმოები და მათი ფილიალები) საქონლის გაყიდვის ყოველი აქტის შემდეგ მისი მოძრაობის ყოველ სტადიაზე დამატებული ღირებულებიდან.

მუხლი 18. დამატებულ ღირებულებაზე გადასახადი ჩაირიცხება საქართველოს რესპუბლიკის რესპუბლიკურ ბიუჯეტში მისი იმ ნაწილის გამოკლებით, რომელიც საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს მიერ დამტკიცებული ნორმატივების მიხედვით გადაირიცხება ავტონომიური რესპუბლიკების ბიუჯეტებსა და ადგილობრივ ბიუჯეტებში.

მუხლი 19. დამატებულ ღირებულებაზე გადასახადის შესახებ კანონით წესდება:

1. გადასახადის განაკვეთები;
2. შეღავათები გადასახადში და გადასახადისაგან გათავისუფლების პირობები;
3. გადასახადის გადახდის წესი.

ბუნებრივ რესურსებზე გადასახადი

მუხლი 20. ბუნებრივ რესურსებზე გადასახადს დაწესებული განაკვეთების მიხედვით გადაიხდიან იურიდიული და ფიზიკური პირები ბუნებრივი რესურსების საერთო სარგებლობიდან მათი საქმიანობის შედეგად რესურსების გამოყენებულ მოცულობაზე.

მუხლი 21. ბუნებრივ რესურსებზე გადასახადი ჩაირიცხება:

1. საქართველოს რესპუბლიკის რესპუბლიკურ ბიუჯეტში;
2. ავტონომიური რესპუბლიკების ბიუჯეტებში;
3. ადგილობრივ ბიუჯეტებში.

მუხლი 22. ბუნებრივ რესურსებზე გადასახადის შესახებ კანონით წესდება:

1. გადასახადით დასაბეგრი ბუნებრივი რესურსების ჩამონათვალი;
2. ბუნებრივ რესურსებზე გადასახადის განაკვეთები და მათი ლიფერენციის საფუძვლები;

3. ბუნებრივ რესურსებზე გადასახადის გადახდის წესი.

მიწის გადასახადი

მუხლი 23. მიწის გადასახადს დაწესებული განაკვეთების მიხედვით გადაიხდიან იურიდიული და ფიზიკური პირები, რომლებსაც სარგებლობაში გამოეყოთ მიწის ფართობი.

მუხლი 24. მიწის გადასახადი ჩაირიცხება ადგილობრივ ბიუჯეტში.

მუხლი 25. მიწის გადასახადის შესახებ კანონით წესდება:

1. გადასახადის განაკვეთები;
2. შეღავათები გადასახადში და გადასახადისაგან გათავისუფლების პირობები;

3. გადასახადის გადახდის წესი;

4. გადასახადის განაკვეთების ლიფერენციაციის საფუძვლები მიწის ადგილობრუობიდან გამომდინარე, ხოლო სასოფლო-სამეურნეო მიწების მიხედვით — მათი ბონიტორებიდან (ხარისხობრივი შეფასებიდან) გამომდინარე.

შენობა-ნაგებობების მფლობელთა გადასახადი

მუხლი 26. შენობა-ნაგებობების მფლობელთა გადასახადს დაწესებული განაკვეთების მიხედვით გადაიხდიან საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე არსებული საწარმოები, დაწესებულებები და ორგანიზაციები საქართველოს რესპუბლიკის კუთვნილი სახელმწიფო საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების გარდა, უცხოელი იურიდიული და ფიზიკური პირები მათ საკუთრებაში არსებული შენობა-ნაგებობებისათვის, აგრეთვე საქართველოს რესპუბლიკის მოქალაქენი, რომლებიც თავიანთ კუთვნილ შე-

ნობა-ნაგებობებს აქირავებენ ან ამ შენობა-ნაგებობებში ეწევიან რეწვას, ან აწყობენ საწარმოებს.

მუხლი 27. შენობა-ნაგებობების მფლობელთა გადასახადი ჩაირიცხება ადგილობრივ ბიუჯეტში.

მუხლი 28. შენობა-ნაგებობების მფლობელთა გადასახადის შესახებ კანონით წესდება:

1. გადასახადის განაკვეთები;
2. შეღავათები გადასახადში და გადასახადისაგან გათავისუფლების პირობები.
3. გადასახადის გადახდის წესი.

სატრანსპორტო საშუალებების მფლობელთა გადასახადი

მუხლი 29. სატრანსპორტო საშუალებების მფლობელთა გადასახადს გადაიხდიან სატრანსპორტო საშუალებათა მფლობელი იურიდიული და ფიზიკური პირები ძრავის სიმძლავრის ერთეულზე ან ტონაჟზე დაწესებული განაკვეთების მიხედვით.

მუხლი 30. სატრანსპორტო საშუალებების მფლობელთა გადასახადი ჩაირიცხება ადგილობრივ ბიუჯეტებში.

მუხლი 31. სატრანსპორტო საშუალებების მფლობელთა გადასახადის შესახებ კანონით წესდება:

1. გადასახადის განაკვეთები;
2. შეღავათები გადასახადში და გადასახადისაგან გათავისუფლების პირობები;
3. გადასახადის გადახდის წესი.

საბაჟო გადასახადი

მუხლი 32. საბაჟო გადასახადს დაწესებული განაკვეთების მიხედვით გადაიხდიან იურიდიული და ფიზიკური პირები მათი კუთვნილი იმ საქონლის მოცულობის ან ღირებულების მიხედვით, რომელიც ექვემდებარება საბაჟო კონტროლს.

მუხლი 33. საბაჟო გადასახადი ჩაირიცხება საქართველოს რესპუბლიკის რესპუბლიკურ ბიუჯეტში.

მუხლი 34. საბაჟო კონტროლის შესახებ კანონით საბაჟო გადასახადთან დაკავშირებით წესდება:

1. გადასახადის განაკვეთები;
2. გადასახადის გადახდის წესი.

სატრანზიტო გადასახადი

მუხლი 35. სატრანზიტო გადასახადს დაწესებული განაკვეთების მიხედვით გადაიხდიან იურიდიული და ფიზიკური პირები ავტოსატრანსპორტო საშუალებებით საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიის გავლისას.

მუხლი 36. სატრანზიტო გადასახადი ჩაირიცხება საქართველოს რესპუბლიკის რესპუბლიკურ ბიუჯეტში.

მუხლი 37. სატრანზიტო გადასახადის შესახებ კანონით წესდება:

1. გადასახადის განაკვეთები;
2. გადასახადის გადახდის წესი.

ფიზიკურ პირთა საშემოსავლო გადასახადი

მუხლი 38. ფიზიკურ პირთა საშემოსავლო გადასახადს გადაიხდიან საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე მცხოვრები ფიზიკური პირები განურჩევლად მოქალაქეობრივი კუთვნილებისა საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე ან მის ფარგლებს გარეთ ყველა წყაროდან მიღებული ფულადი შემოსავლების მიხედვით.

ფიზიკური პირები, რომლებიც საქართველოს რესპუბლიკის ფარგლებს გარეთ ცხოვრობენ, საშემოსავლო გადასახადს გადაიხდიან საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე მიღებული შემოსავლების მიხედვით.

მუხლი 39. ფიზიკურ პირთა საშემოსავლო გადასახადი ჩაირიცხება საქართველოს რესპუბლიკის რესპუბლიკურ ბიუჯეტში მისი იმ ნაწილის გამოკლებით, რომელიც საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს მიერ დამტკიცებული ნორმატივების მიხედვით გადაირიცხება ავტონომიური რესპუბლიკების ბიუჯეტებსა და ადგილობრივ ბიუჯეტებში.

მუხლი 40. ფიზიკურ პირთა საშემოსავლო გადასახადის შესახებ კანონით წესდება:

1. საშემოსავლო გადასახადის პროგრესიული განაკვეთები;
2. გადასახადით დაუბეგრავი მინიმუმი;
3. შეღავათები გადასახადში და გადასახადისაგან გათავისუფლების პირობები;
4. გადასახადის გადახდის წესი.

საკურორტო გადასახადი

მუხლი 41. ადგილობრივი მმართველობის ორგანოებს შეუძლიათ დააწესონ საკურორტო გადასახადი, რომელსაც გადაიხდიან რესპუბლიკის 'კურორტებზე 5 დღეზე მეტი ვადით დროებით საცხოვრებლად, დასასვენებლად ან სამკურნალოდ ჩამოსული 'ფიზიკური პირები.

მუხლი 42. საკურორტო გადასახადი ჩაირიცხება ადგილობრივი მმართველობის ორგანოს ბიუჯეტგარეშე ფონდში და ხმარდება საკურორტო მეურნეობების შემდგომ განვითარებას.

მუხლი 43. ადგილობრივი მმართველობის ორგანო საკურორტო გადასახადის მიხედვით აწესებს:

1. გადასახადის განაკვეთს;
2. გადასახადის გადახდის წესს.

ეკოლოგიური გადასახადი

მუხლი 44. ეკოლოგიურ გადასახადს დაწესებული განაკვეთების მიხედვით გადაიხდებიან იურიდიული და ფიზიკური პირები ეკოლოგიური წონასწორობის შენარჩუნებისათვის.

მუხლი 45. ეკოლოგიური გადასახადი ჩაირიცხება:

1. გარემოს დაცვის ბიუჯეტგარეშე სახელმწიფო ფონდში;
2. ადგილობრივი მმართველობის ორგანოს გარემოს დაცვის ბიუჯეტგარეშე ფონდში.

მუხლი 46. ეკოლოგიური გადასახადის შესახებ კანონით წესდება:

1. ეკოლოგიური გადასახადის განაკვეთების დაწესების წესი;
2. გადასახადის გადახდის წესი.

შემოსავლებზე გადასახადი

მუხლი 47. შემოსავლებზე გადასახადს დაწესებული განაკვეთების მიხედვით გადაიხდებიან იურიდიული პირები საკუთრების ფორმების, დაქვემდებარების, საქმიანობის სფეროსა და ორგანიზაციული ფორმების მიუხედავად მათ კუთვნილ აქციებზე, ობლიგაციებზე და სხვა ფასიან ქაღალდებზე, აგრეთვე საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე შექმნილ ერთობლივ საწარმოებში და ფიზიკური პირის უფლებების მქონე ინდივიდუალურ საწარმოებსა და სამეურნეო ამხანაგობებში წილობრივი მონაწილეობით მიღებულ შემოსავლებზე, ასევე უცხოელი იურიდიული პირები იმ შემოსავლებზე, რომლებიც დაკავშირებული არ არის საქართველოში საქმიანობის განხორციელებასთან, მაგრამ შემოსავლის წყარო იმყოფება საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე.

შემოსავლებზე გადასახადი გადაიხდებიან აგრეთვე კაზინოებიდან, ვიდეოსალონებიდან (ვიდეოჩვენებებიდან), სათამაშო ავტომატების ექსპლოატაციიდან, მასობრივი საკონცერტო-სანახაობითი ღონისძიებების ჩატარებიდან მიღებულ შემოსავლებზე.

მუხლი 48. შემოსავლებზე გადასახადი ჩაირიცხება:

1. საქართველოს რესპუბლიკის რესპუბლიკურ ბიუჯეტში;
2. ავტონომიური რესპუბლიკების ბიუჯეტებში;
3. ადგილობრივ ბიუჯეტებში;

მუხლი 49. შემოსავლებიდან გადასახადის შესახებ კანონით წესდება:

1. შემოსავლებზე გადასახადის განაკვეთები და ბიუჯეტებს შორის განაწილების წესი;
2. შეღავათები გადასახადში და გადასახადისაგან გათავისუფლების პირობები;
3. გადასახადის გადახდის წესი.

სახელმწიფო ბაჟი

მუხლი 50. სახელმწიფო ბაჟს დაწესებული განაკვეთების მიხედვით გადაიხდიან იურიდიული და ფიზიკური პირები იურიდიული მნიშვნელობის მოქმედებათა შესრულებისა და საბუთების გაცემისათვის.

მუხლი 51. სახელმწიფო ბაჟი ჩაირიცხება ადგილობრივ ბიუჯეტში.

მუხლი 52. სახელმწიფო ბაჟის შესახებ კანონით წესდება:

1. იურიდიული მნიშვნელობის იმ მოქმედებათა ჩამონათვალი, რომლებზედაც გადაიხდებიან სახელმწიფო ბაჟი;

2. შეღავათები და სახელმწიფო ბაჟის გადახდისაგან გათავისუფლების პირობები;

3. სახელმწიფო ბაჟის გადახდის წესი.

სახელმწიფო ბაჟის განაკვეთებს აწესებს საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობა.

თ ა ვ ი III

სპეციალური დებულებანი

ორმაგი დაბეგვრის დაუშვებლობა

მუხლი 53. დასაბეგრი ობიექტი, რომელიც მოცემული კანონის მიხედვით იბეგრება, არ შეიძლება სხვა გადასახადით დაიბეგროს. საზღვარგარეთ მიღებული მოგების ან შემოსავლის თანხა შეიტანება მოგების ან შემოსავლის საერთო თანხაში, რომელიც ექვემდებარება დაბეგვრას საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობით და გაითვალისწინება გადასახადის თანხის განსაზღვრის დროს.

საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიის, კონტინენტური შელფისა და საქართველოს რესპუბლიკის ეკონომიკური ზონის გარეთ მიღებული მოგებიდან ან შემოსავლებიდან გადასახადების თანხები, რომლებსაც იურიდიული და ფიზიკური პირები საზღვარგარეთ უცხოეთის ქვეყნების კანონმდებლობის შესაბამისად გადაიხდიან, ჩაითვლება მათ მიერ საქართველოს რესპუბლიკაში მოგებიდან ან შემოსავლებიდან გადასახადების გადახდის დროს. ამასთან ჩაითვლება თანხების ოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს მოგებიდან (შემოსავლიდან) გადასახადის თანხას, რაც ექვემდებარება საქართველოს რესპუბლიკაში გადახდას საზღვარგარეთ მიღებული მოგების (შემოსავლის) მიხედვით.

მუხლი 54. საქართველოს რესპუბლიკის საზოგადო სისტემა ითვალისწინებს რესპუბლიკის სასიცოცხლო ინტერესებს, ამასთან უზრუნველყოფს საერთაშორისო სამართლებრივი ნორმებისა და სახელმწიფოთაშორისი ურთიერთობების საყოველთაოდ აღიარებული ნორმების დაცვას. აღნიშნულიდან გამომდინარე, შექმნილ პოლიტიკურ სიტუაციასთან დაკავშირებით საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე ცალკეული სახეობის გადასახადები გამოიყენება

რესპუბლიკის ეკონომიკის დაცვის მიზნით. საქიროების შემთხვევაში დადგენილი წესით შეიძლება შემოღებულ იქნეს სხვა სახეობის გადასახადები, განვითარების გარკვეულ ეტაპზე კი უნდა მოხდეს ბრუნვის გადასახადის ტრანსფორმაცია სააქციზო გადასახადში და დამატებული ღირებულების გადასახადში.

თ ა ვ ი V

კონტროლი საგადასახადო კანონმდებლობის დაცვაზე

მუხლი 55. კონტროლს საგადასახადო კანონმდებლობის დაცვაზე თავიანთი კომპეტენციის ფარგლებში ახორციელებენ:

1. საქართველოს რესპუბლიკის ეკონომიკისა და ფინანსთა სამინისტრო და ავტონომიური რესპუბლიკების ფინანსთა სამინისტროები;
2. სახელმწიფო საგადასახადო ორგანოები;
3. ადგილობრივი საფინანსო ორგანოები;
4. სხვა მაკონტროლებელი ორგანოები.

მუხლი 56. საქართველოს რესპუბლიკის ეკონომიკისა და ფინანსთა სამინისტრო, ავტონომიური რესპუბლიკების ფინანსთა სამინისტროები და ადგილობრივი საფინანსო და საგადასახადო ორგანოები ახორციელებენ საერთო კონტროლს გადასახადების შემოსვლაზე.

სახელმწიფო საგადასახადო ორგანოები ახორციელებენ კონტროლს ყველა გადამხდელის მიერ გადასახადების სწორად და თავისდროულად გადახდაზე. საგადასახადო კანონმდებლობის გამოყენებასა და მის დაცვაზე კონტროლს სახელმწიფო საგადასახადო ორგანოები ახორციელებენ „სახელმწიფო საგადასახადო ინსპექციების უფლებების, მოვალეობებისა და პასუხისმგებლობის შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის კანონისა და საქართველოს რესპუბლიკის სხვა საკანონმდებლო აქტების შესაბამისად.

მუხლი 57. გადასახადების გადახდის წისის დარღვევის აღმოფხვრის მიზნით სახელმწიფო საგადასახადო ორგანო გამოსცემს განკარგულებას, რომლიც შესრულებაც სავალდებულოა ყველა საწარმოსათვის, ორგანიზაციისა და დაწესებულებისათვის. სახელმწიფო საგადასახადო ორგანოს განკარგულების გასაჩივრება შეიძლება ზემდგომ საგადასახადო ორგანოში, შემდეგ კი სასამართლოში ან არბიტრაჟში, რაც არ აჩერებს განკარგულების შესრულებას.

თ ა ვ ი V

გადამხდელთა პასუხისმგებლობა საგადასახადო კანონმდებლობის დარღვევისათვის

მუხლი 58. საგადასახადო კანონმდებლობის დარღვევად ითვლება:

1. იურიდიული და ფიზიკური პირების მიერ მოგებისა და დაბეგვრის სხვა ობიექტების დამალვა ან შემცირებული ოდენობით ჩვენება, აგრეთვე გადასახადის ოდენობის განსაზღვრისათვის სავალდებულო მონაცემების წარუდგენლობა ან დაგვიანებით წარდგენა;

2. გადასახადების გადახდის დადგენილი ვადების დაუცველობა;

3. შემოწმებისათვის საჭირო დოკუმენტების წარდგენაზე უარის თქმა და სახელმწიფო საგადასახადო ინსპექციის საქმიანობის სხვა გზით დაბრკოლება.

მუხლი 59. საგადასახადო კანონმდებლობის დარღვევისათვის წესდება:

1. ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობა;
2. სამოქალაქო-სამართლებრივი პასუხისმგებლობა;
3. სისხლის სამართლებრივი პასუხისმგებლობა.

მუხლი 60. გადასახადის დაგვიანებით გადახდის შემთხვევაში ყოველ ვადაგადაცილებულ დღეზე გადამხდელს გადახდება საურავი ნარჩენი თანხის 0,3 პროცენტის ოდენობით.

მუხლი 61. იურიდიული პირების მიერ მოგების (შემოსავლების) დამალვის ან შემცირების შემთხვევაში, რის შედეგადაც გადასახადის გადახდა ხდება შემცირებული ოდენობით, სახელმწიფო საგადასახადო ორგანოების მიერ დამალული ან შემცირებული მოგების (შემოსავლების) თანხები ბიუჯეტში ამოიღება ორმაგი ოდენობით, ხოლო ფინანსური სანქციის მიყენებიდან 12 თვის განმავლობაში ანალოგიური დარღვევის განმეორების შემთხვევაში დამალული ან შემცირებული თანხები ბიუჯეტში ამოიღება სამმაგი ოდენობით.

ამ თანხების გადახდევინებაზე სასარჩელო ხანდაზმულობის ვადა არ ვრცელდება.

მუხლი 62. ფიზიკური პირების მიერ გადასახადის გადახდისაგან თავის არიდების, დასაბეგრი ობიექტების დამალვის ან შემცირების შემთხვევაში სახელმწიფო საგადასახადო ორგანოების განკარგულების საფუძველზე გადასახადები გადაიხდევინება ორმაგი ოდენობით, ხოლო საგადასახადო ორგანოს განკარგულების შეუსრულებლობის შემთხვევაში გადასახადის გადახდევინება წარმოებს სასამართლო წესით სამმაგი ოდენობით.

ბიუჯეტში შეუტანელი გადასახადები გადაიხდევინება არა უმეტეს ბოლო სამი წლის გადასახადებისა.

მუხლი 63. ბიუჯეტში ზედმეტად ჩარიცხული გადასახადების თანხები ფიზიკურ პირებს უკან უბრუნდებათ არა უმეტეს ბოლო სამი წლის ვადისა, ხოლო იურიდიულ პირებს — არა უმეტეს ბოლო ერთი წლის ვადისა.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი **ზვიად გამსახურდია.**

თბილისი, 1991 წლის 25 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს

დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა

489 „საგადასახადო სისტემის ზოგადი საფუძვლების შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის კანონის სამოქმედოდ შემოღების თაობაზე

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო ადგენს:

„საგადასახადო სისტემის ზოგადი საფუძვლების შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის კანონი სამოქმედოდ შემოღებულ იქნეს 1992 წლის 1 იანვრიდან.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე პაპაი ასათიანი.

თბილისი, 1991 წლის 25 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის კანონი

490 უცხოური ინვესტიციების შესახებ

ეს კანონი განსაზღვრავს საქართველოს რესპუბლიკაში უცხოელ ინვესტორთა საქმიანობის ეკონომიკურ, სოციალურ, ორგანიზაციულ და სამართლებრივ საფუძვლებს, უცხოური ინვესტიციების სახელმწიფოებრივი დაცვისა და რეგულირების ნორმებს.

კანონი მოქმედებს საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე საინვესტიციო საქმიანობის ყველა უცხოელი მონაწილისა და იმ საწარმოების მიმართ, რომლებსაც უცხოური ინვესტიციები აქვთ.

პ ა რ ი

ზოგადი დებულებანი

მუხლი 1. უცხოური ინვესტიციები

1. უცხოურ ინვესტიციებს მიეკუთვნება ქონებისა და ინტელექტუალურ ფასეულობათა ყველა სახე, რომლებიც უცხოური ფიზიკური და იურიდიული პირების, მათი გაერთიანებების, საერთაშორისო ორგანიზაციების და უცხოეთის სახელმწიფოების (შემდგენი — უცხოური ინვესტორები) მიერ გამოიყენება სამეურნეო საქმიანობაში საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე.

2. უცხოური ინვესტიციები შეიძლება შეიცავდეს:

ყოველგვარ უძრავ და მოძრავ ქონებას და ამ ქონებასთან დაკავშირებულ ყოველგვარ უფლებას;

აქციებს, ანაბრებს, ობლიგაციებს და სხვა სახის ფასიან ქაღალდებს წარმოებაში მონაწილეობის სხვა ფორმებს;

ფულად წარდგინებას ან ფულადი წარდგინების უფლებას; ყოველგვარ უფლებას ინტელექტუალური საკუთრების მიმართ, საავტორო და საპატენტო უფლებების, სასაქონლო ნიშნების, სახელწოდების, სამრეწველო ნიმუშების, კომერციული საიდუმლოებისა და „ნოუ-ჰაუს“ ჩათვლით. სამეწარმეო საქმიანობის უფლებას, ბუნებრივი რესურსების მოძიების, მოპოვების, დამუშავებისა და ექსპლუატაციის უფლების ჩათვლით.

მუხლი 2. უცხოელ ინვესტორთა საქმიანობა

საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე უცხოელ ინვესტორთა საინვესტიციო საქმიანობა წარმოებს როგორც დამოუკიდებლად, ისე საქართველოს რესპუბლიკის მოქალაქეებთან და იურიდიულ პირებთან ერთად საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობის საფუძველზე.

მუხლი 3. უცხოური ინვესტიციების ობიექტები

საქართველოს რესპუბლიკაში უცხოური ინვესტიციების ობიექტებს წარმოადგენენ:

- ახლად შექმნილი ან მოდერნიზებული ძირითადი ფონდები და საბრუნავი საშუალებები;
- ფასიანი ქაღალდები;
- მიზნობრივი ფულადი ასიგნებები;
- სამეცნიერო-ტექნიკური პროდუქცია;
- ინტელექტუალური ფასეულობები;
- ჭონებრივი უფლებები;
- საკუთრების სხვა ობიექტები.

მუხლი 4. უცხოური ინვესტიციების რეგულირება

უცხოური ინვესტიციების მიზიდვისა და გამოყენების პოლიტიკას შეიმუშავებს და ახორციელებს საქართველოს პრეზიდენტის მიერ უფლებამოსილი ორგანო.

უცხოურ ინვესტიციებთან დაკავშირებით წარმოქმნილ ურთიერთობებს არეგულირებს საქართველოს რესპუბლიკის კანონი „სამეწარმეო საქმიანობის საფუძვლების შესახებ“ და საქართველოს რესპუბლიკის სხვა საკანონმდებლო აქტები.

ბ ა რ ი II

უცხოელი ინვესტორის უფლება-მოვალეობანი

მუხლი 5. უცხოელი ინვესტორის უფლებები

1. საინვესტიციო საქმიანობაში ყველა ინვესტორი სარგებლობს თანაბარი უფლებებით.

უცხოელ ინვესტორებს ისეთივე უფლებები აქვთ, როგორც საქართველოს რესპუბლიკის ფიზიკურ და იურიდიულ პირებს, თუ კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული.

2. ინვესტორი დამოუკიდებლად განსაზღვრავს ინვესტიციების მოცულობას და მისი გამოყენების მიმართულებას.

3. ინვესტორის გადაწყვეტილებით ინვესტიციებისა და მათი განხორციელების შედეგების ფლობის, სარგებლობის და განკარგვის უფლება შეიძლება გადაეცეთ სხვა მოქალაქეებსა და იურიდიულ პირებს კანონით გათვალისწინებული წესით. ასეთ შემთხვევაში მხარეთა ურთიერთობა რეგულირდება მათ შორის დადებული ხელშეკრულებით.

უცხოელ ინვესტორებს უფლება აქვთ საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე მდებარე საბანკო დაწესებულებებში გახსნან მიმდინარე და სხვა სახის ანგარიშები მანეთებში და უცხოური ვალუტით, შეიძინონ აქციები, ობლიგაციები და სხვა ფასიანი ქაღალდები.

4. ინვესტორს უფლება აქვს ფლობდეს, სარგებლობდეს და განკარგავდეს ინვესტიციათა შედეგებს, მათ შორის რესპუბლიკის ტერიტორიაზე რეინვენსტიციებისა და სავაჭრო ოპერაციების სახით საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობის შესაბამისად.

საქართველოს რესპუბლიკის საკანონმდებლო აქტებით შეიძლება განისაზღვროს ობიექტები, რომლებშიც ინვესტირება არ გულისხმობს საკუთრების უფლების შექმნას მათზე, მაგრამ არ გამოირიცხავს მათი შემდგომში ფლობის, ოპერატიული მართვის ან ამ ობიექტების ექსპლოატაციით მიღებულ შემოსავლებში ინვესტორის მონაწილეობის შესაძლებლობას.

უცხოელ ინვესტორებს უფლება აქვთ მონაწილეობა მიიღონ სახელმწიფო (მუნიციპალური) ქონების პრივატიზებაში საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობის შესაბამისად.

5. ინვესტორს უფლება აქვს შეიძინოს მისთვის აუცილებელი ქონება მოცულობისა და ნომენკლატურის შეუზღუდავად მოქალაქეებისა და იურიდიული პირებისაგან უშუალოდ ან შუამავლის მეშვეობით იმ ფასებში და იმ პირობებით, რომელიც განსაზღვრულია მხარეებს შორის დადებული ხელშეკრულებით, თუ ეს არ ეწინააღმდეგება კანონმდებლობას.

6. უცხოური ინვესტიციით შექმნილ საწარმოს უფლება აქვს თავისი ქონება გამოიყენოს მის მიერ აღებული ყოველგვარი ვალდებულებების უზრუნველსაყოფად, ნასესხები სახსრების ჩათვლით. ამავე მიზნით შეიძლება გამოყენებულ იქნეს მონაწილეების მიერ საწარმოს ანგარიშზე შენატანის სახით გადაცემული ქონებრივი უფლებები შენობაზე, მოწყობილობაზე, დანადგარებზე, აგრეთვე სხვა ქონებრივი უფლებები, გარდა უფლებისა მიწაზე და სხვა ბუნებრივ რესურსებზე.

7. უცხოელ ინვესტორს უფლება აქვს დააგირაოს თავისი ქონება. დაგირავებული ქონება გირაოს მიმღების მიერ შეიძლება რეალობებულ იქნეს მანეთებით და უცხოური ვალუტით კანონმდებლობით განსაზღვრული წესის მიხედვით.

მუხლი 6. უცხოელი ინვესტორის მოვალეობანი

1. ინვესტორი მოვალეა:

წარუდგინოს საფინანსო ორგანოებს დეკლარაცია შემოსავლების შესახებ საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის მიერ დადგენილი წესით.

მიიღოს საექსპერტო დასკვნა საინვესტიციო პროექტებზე სანიტარიულ-ჰიგიენური და ეკოლოგიური მოთხოვნების დაცვის შესახებ;

დაიცვას საქართველოს რესპუბლიკის ანტიმონოპოლიური კანონმდებლობა;

დაიცვას საქონლისა და მომსახურების ხარისხისადმი, ტექნიკური სტანდარტებისადმი საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე მოქმედი ნორმატიული მოთხოვნები;

შეასრულოს სახელმწიფო ორგანოებისა და თანამდებობრივი პირების მოთხოვნები მათი კომპეტენციის ფარგლებში;

წარადგინოს დადგენილი წესით საბუღალტრო და სტატისტიკური ანგარიშგება.

2. საინვესტიციო საქმიანობის თითოეულ მონაწილეს, რომელიც სპეციალური სახის სამუშაოებს ასრულებს და აქვს სათანადო ატესტაცია, უნდა ჰქონდეს ლიცენზია ამ სამუშაოების შესასრულებლად. ასეთ სამუშაოთა სახეები და მათი ლიცენზიების წესი განისაზღვრება რესპუბლიკის კანონმდებლობით.

პ ა რ ო III

უცხოური ინვესტიციების დაცვის გარანტიები

მუხლი 7. უცხოური ინვესტიციების დაცვა

1. საქართველოს რესპუბლიკაში უცხოური ინვესტიციები სამართლებრივად დაცულია საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობით და იმ საერთაშორისო ხელშეკრულებებით, რომლებიც მოქმედებენ საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე.

2. საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე უცხოური ინვესტიციების ნაციონალიზაცია ან შედეგების მიხედვით ტოლფასი ზომების გამოყენება კანონით აკრძალულია.

სახელმწიფოსა და უცხოელ ინვესტორს შორის შეთანხმებით შესაძლებელია უცხოური ინვესტიციების გამოსყიდვა.

გადაწყვეტილება უცხოური ინვესტიციების იძულებითი გამოსყიდვის შესახებ შეიძლება გასაჩივრდეს სასამართლოში.

3. უცხოელ ინვესტორს კომპენსაციას უხდის ის სახელმწიფო ორგანო, რომელმაც მიიღო გადაწყვეტილება მისი ქონების ნაციონალიზაციის შესახებ. კომპენსაცია უნდა შეესაბამებოდეს ნაციონალიზებული ქონების რეალურ ღირებულებას მსოფლიო ფასებით. კომპენსაციის გადახდის ვადები და ფულის ერთეული განისაზღვრება მხარეთა ურთიერთშეთანხმებით. კომპენსაციის გადახდის ვადა არ უნდა აღემატებოდეს ერთ წელს.

4. სახელმწიფო ან სხვა ორგანოების, აგრეთვე მათი თანამდებობის პირების უკანონო გადაწყვეტილებით უცხოელი ინვესტორისათვის მიყენებულ ზარალი (დაკარგული მოგების ჩათვლით) უნდა ანაზღაურდეს სრული მოცულობით მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

მუხლი 8. სადავო საკითხების გადაწყვეტა

1. იურიდიული ხასიათის სადავო საკითხები, რომლებიც ეხება უცხოურ ინვესტიციებს ან ინვესტორისათვის გასაცემი კომპენსაციის მოცულობას და გაცემის წესს, ან სხვა სახის საკითხებს, შეიძლება განხილულ იქნეს სახელმწიფო საარბიტრაჟო სასამართლოში.

2. უცხოელი ინვესტორების დავა საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ორგანოებთან, საზოგადოებრივ ორგანიზაციებთან და სხვა ფიზიკურ და იურიდიულ პირებთან ექვემდებარება განხილვას სასამართლოში, ხოლო უცხოელ ინვესტორთა მოთხოვნით — სამედიატორო სასამართლოში, ან მხარეთა ურთიერთშეთანხმებით — საარბიტრაჟო სასამართლოში საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობის შესაბამისად.

3. იმ შემთხვევაში, როდესაც საქართველოს საერთაშორისო შეთანხმებით დადგენილია სხვა წესები, ვიდრე განსაზღვრულია საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობით, გამოიყენება საერთაშორისო შეთანხმების წესი.

მუხლი 9. შემოსავლების რეინვესტირება და საზღვარგარეთ გატანა

1. უცხოელ ინვესტორებს გარანტირებული აქვთ მათი კუთვნილი თანხების შეუფერხებელი გადარიცხვა საზღვარგარეთ უცხოური ვალუტით, რომელიც მიიღება: მოგების განწილების, საწარმოს საწესდებო ფონდში მათი წილის სხვისთვის დათმობის, საწარმოდან გასვლის ან საწარმოს ლიკვიდაციის, ჭონების, აქციების და სხვა ფასიანი ქაღალდების გაყიდვის შედეგად აგრეთვე მიწით სარგებლობის და სხვა ჭონებრივ უფლებებთან დაკავშირებით შესაბამისი კანონმდებლობის საფუძველზე.

2. უცხოელი ინვესტორების მიერ მანეთებში მიღებული მოგება შეიძლება რეინვესტირებული იქნეს საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე ან გამოყენებულ იქნეს მის საზღვრებს გარეთ მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

3. უცხოელ ინვესტორებს შეიძლება საქართველოს ბანკებში ჰქონდეთ მიმდინარე ანგარიშზე თანხები მანეთებში საზღვარგარეთ გადარიცხვის უფლებების გარეშე, გარდა იმ ქვეყნებისა, სადაც ოფიციალურ ფულის ნიშანს წარმოადგენს მანეთი.

უცხოელ ინვესტორს უფლება აქვს ანგარიშებიდან საზღვარგარეთ გადარიცხოს თანხა მათი უცხოურ ვალუტაზე საბაზრო კურსით კონვერტირების გზით.

საწარმოს შექმნა უცხოური ინვესტიციით

მუხლი 10. უცხოური ინვესტიციით შექმნილ საწარმოთა სახეები

1. უცხოური ინვესტიციით საწარმო შეიძლება შეიქმნას ნებისმიერი ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმით, რომელიც არ ეწინააღმდეგება საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობას.

2. საქართველოს რესპუბლიკაში უცხოეთის სახელმწიფოების ინვესტიციების მიერ იქმნება:

- უცხოეთის სახელმწიფო ფიზიკური პირის (პირების) საწარმო;
- უცხოეთის სახელმწიფოს იურიდიული პირის (პირების) საწარმო;
- უცხოეთის სახელმწიფოს ფიზიკური და იურიდიული პირების წილობრივი საკუთრების საწარმო;

უცხოეთის სახელმწიფოს ფიზიკური და (ან) იურიდიული პირების და საქართველოს რესპუბლიკის ფიზიკური და (ან) იურიდიული პირების წილობრივი საკუთრების საწარმო.

მუხლი 11. უცხოური ინვესტიციებით შექმნილი საწარმოს ექსპერტიზა

უცხოური ინვესტიციებით საწარმოს შექმნისათვის აუცილებელია ეკონომიკური ექსპერტიზა. თუ საწარმოს შექმნა დაკავშირებულია მსხვილმასშტაბურ მშენებლობასთან ან რეკონსტრუქციასთან, მაშინ აუცილებელია საერთო ექსპერტიზის ჩატარება. ექსპერტიზა ტარდება საქართველოს რესპუბლიკაში შემედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

მუხლი 12. უცხოური ინვესტიციით შექმნილი საწარმოს რეგისტრაცია

1. საქართველოს რესპუბლიკაში უცხოური ინვესტიციით შექმნილ საწარმოს რეგისტრაციაში ატარებს საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის მიერ დგდებაამოსილი ორგანო.

2. უცხოური ინვესტიციით შექმნილი საწარმოს სახელმწიფო რეგისტრაციისათვის საჭიროა შემდეგი დოკუმენტები:

ა) მთლიანად უცხოური ინვესტიციებით შექმნილი საწარმოსათვის: წერილობითი განცხადება საწარმოს რეგისტრაციაში გატარების შესახებ; საწარმოს წესდება;

ადგილობრივი მმართველობის ორგანოს წერილობითი თანხმობა. ინვესტორის გადახდისუნარიანობის დამადასტურებელი დოკუმენტი, გამგებელი მისი მომსახურე საკრედიტო-საფინანსო ორგანიზაციის მიერ.

ბ) უცხოელი ინვესტორის მონაწილეობით შექმნილი საწარმოსათვის: წერილობითი განცხადება საწარმოს რეგისტრაციაში გატარების შესახებ; საწარმოს წესდება;

საწარმოს შექმნის ეკონომიკური დასაბუთება;

ადგილობრივი მმართველობის ორგანოს წერილობითი თანხმობა;

ინვესტორის გადახდისუნარიანობის დამადასტურებელი დოკუმენტი, გა
ცემული მისი მომსახურე საკრედიტო-საფინანსო ორგანიზაციის მიერ;

გ) უცხოური ინვესტიციით შექმნილი ქვესაწარმოსა და ფილიალისათვის
ქვესაწარმოს (ფილიალის) დამაარსებელი საწარმოს ხელმძღვანელობის
წერილობითი განცხადება;

ქვესაწარმოს (ფილიალის) დამაარსებელი საწარმოს დამფუძნებელი დო
კუმენტების ნოტარიულად დამოწმებული ასლი;

ქვესაწარმოს წესდების (ფილიალის დებულების) ნოტარიულად დამო
წმებული ასლი;

ადგილობრივი მმართველობის ორგანოს წერილობითი თანხმობა.

იმ შემთხვევაში, როდესაც სამეწარმეო საქმიანობისათვის საჭიროა მიწის
ან სხვა ბუნებრივი რესურსების გამოყოფა, ნებართვას ამ რესურსების გამო
ყოფის შესახებ იძლევა საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის მიერ უფლ
უბამოსილი ორგანო. აღნიშნული ნებართვა საჭიროა საწარმოს სახელმწიფო
რეგისტრაციისათვის.

უცხოური ინვესტიციებით შექმნილ საწარმოს დამფუძნებელ დოკუმენ
ტებში უნდა აისახოს მონაწილეთა კონკრეტული ვალდებულებანი, რომლებიც
ეხება საწარმოს საწესდებო კაპიტალში თითოეული მონაწილის შენატანების
შეფასებას, შეტანის ვადებს, ობიექტს და წესს.

ქონების ღირებულება, რომელიც შეაქვთ უცხოური ინვესტიციით შექ
მნილი საწარმოს მონაწილეებს საწესდებო კაპიტალში შენატანის სახით, გა
ანგარიშება მსოფლიო ბაზრის ფასებით. ამ ფასების არსებობის შემთხვევაში
კი — მონაწილეთა მოლაპარაკების საფუძველზე.

3. უცხოური ინვესტიციებით შექმნილი საწარმოს, ქვესაწარმოსა და
ფილიალის დამფუძნებელ დოკუმენტებში ცვლილებების შეტანის შემთხვე
ვაში, საჭიროა მათი ხელახალი რეგისტრაცია.

4. უცხოური ინვესტიციებით შექმნილი საწარმო დამფუძნებელ დოკუმენ
ტებში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანიდან 30 დღის განმავლობაში
სარეგისტრაცია ორგანოში წარადგენს ნოტარიულად დამოწმებულ საბუთებს

5. საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის მიერ უფლებამოსილი ორგა
ნო ვალდებულია 30 დღის განმავლობაში რეგისტრაციაში გაატაროს უცხო
ური ინვესტიციით შესაქმნელი საწარმო ან აცნობოს განმცხადებელს რეგის
ტრაციაზე უარის მიზეზი.

6. რეგისტრაციაზე შეიძლება უარი ეთქვას იმ უცხოური ინვესტიციებით
შექმნილ საწარმოს, რომლის დამფუძნებელი დოკუმენტები არ შეესაბამებ
მოქმედ კანონმდებლობას ან დარღვეულია საწარმოს შექმნის დადგენილი წესა

რეგისტრაციაზე უარის თქმა ობიექტის შექმნის მიზანშეუწონლობის მო
ტივით დაუშვებელია. გამონაკლისს შეადგენს ის შემთხვევები, როდესაც სა
წარმო იქმნება მთლიანად უცხოური ინვესტიციებით.

სახელმწიფო რეგისტრაციაზე უარის თქმა იმ მოტივით, რომელსაც გან
მცხადებელი უსაფუძვლოდ თვლის, შესაძლებელია გასაჩივრდეს სასამართლო
წესით.

7. უცხოური ინვესტიციებით შექმნილ საწარმოს სამეწარმეო საქმიანობა დაწყება შეუძლია რეგისტრაციის მომენტიდან. ინფორმაცია საწარმოს რეგისტრაციის შესახებ ეცნობება ხელისუფლების ადგილობრივ ორგანოებს საწარმოს ადგილმდებარეობის მიხედვით და რეესტრის მწარმოებელ ორგანოს რეესტრში შესატანად.

მუხლი 13. საწესდებო კაპიტალის შექმნის წესი

უცხოური ინვესტიციებით შექმნილი საწარმოს მონაწილეები ვალდებული არიან რეგისტრაციიდან 1 წლის ვადაში შეავსონ საწესდებო კაპიტალი, წინააღმდეგ შემთხვევაში მარეგისტრირებელი ორგანო საწარმოს აცხადებს ლიკვიდირებულად. განსაკუთრებულ შემთხვევაში რესპუბლიკის მთავრობის გადაწყვეტილებით შესაძლებელია საწესდებო კაპიტალის შევსების ვადის გაგრძელება.

კ ა რ ი V

უცხოური ინვესტიციებით შექმნილი საწარმოს საქმიანობა

მუხლი 14. საწარმოს საქმიანობა

1. უცხოური ინვესტიციებით შექმნილ საწარმოს შეუძლია ეწეოდეს ნებისმიერი სახის საქმიანობას, რომელიც პასუხობს საწარმოს წესდებაში გათვალისწინებულ მიზნებს და არ არის აკრძალული საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობით. ცალკეული სახის საქმიანობა, რომლის ნუსხასაც განსაზღვრავს საქართველოს კანონმდებლობა, საწარმოს შეუძლია წარმართოს მხოლოდ სპეციალური ნებართვის (ლიცენზიის) საფუძველზე;

2. ფასიანი ქაღალდების ბაზარზე საბანკო, სავალუტო, სადაზღვევო და საშემავლო საქმიანობა დაიშვება სპეციალური ლიცენზიებით, რომლებიც გაიცემა შესაბამისი სახელმწიფო ორგანოების მიერ.

მუხლი 15. სტრუქტურული ქვედანაყოფები

1. უცხოური ინვესტიციებით შექმნილ საწარმოს, როგორც საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე, ისე მის ფარგლებს გარეთ შეუძლია შექმნას უფრო დაბალი პირის უფლების მქონე ქვესაწარმოები, აგრეთვე იურიდიული პირის უფლების არმქონე ფილიალები, წარმომადგენლობები და სხვა სტრუქტურული ქვედანაყოფები.

2. უცხოური ინვესტიციებით შექმნილი საწარმოები, ქვესაწარმოები, ფილიალები, წარმომადგენლობები და სხვა სტრუქტურული ქვედანაყოფები მოქმედებენ უცხოური ინვესტიციით შექმნილი საწარმოს მიერ დამტკიცებულ წესდების ან დაბუღების საფუძველზე.

მუხლი 16. კავშირებისა და სხვა გაერთიანებების შექმნა

უცხოური ინვესტიციებით შექმნილ საწარმოებს შეუძლიათ ნებაყოფლობით საფუძველზე გაერთიანდნენ სხვადასხვა კავშირებში, ასოციაციებში, კონცერნებში, დარგთაშორის, რეგიონალურ და სხვა სახის გაერთიანებებში.

მუხლი 17. ფასები და პროდუქციის ხარისხი

უცხოური ინვესტიციებით შექმნილ საწარმოებს უფლება აქვთ სახელმწიფო შეკრულებო საფუძველზე დაადგინონ ფასები თავიანთ პროდუქციაზე და მათ რეალიზაციის წესი.

მუხლი 18. შეღავათები

1. ქონება, რომელიც დამფუძნებელი დოკუმენტების მიხედვით უცხოური ინვესტორებს საქართველოს რესპუბლიკაში შემოაქვთ საწარმოს საწესდებო კაპიტალში შენატანის სახით, აგრეთვე ქონება, რომელიც განკუთვნილია საკუთარი მოხმარებისათვის, თავისუფლდება საბაჟო გადასახდელისაგან და არ იბეგრება იმპორტზე გადასახადით.

2. უცხოელი ინვესტორის თავისუფალი კონვერტირებული ვალუტი შენატანი საწარმოს საწესდებო კაპიტალში ირიცხება მოცემული საწარმოს ანგარიშზე ვალუტით და დაუბრკოლებლად შეიძლება გამოიყენოს საწარმოს საერთაშორისო ბაზარზე თავისი საქმიანობისათვის საჭირო წარმოების საშუალებათა შესაძენად. ამ სახით შეძენილი წარმოების საშუალების საქართველოს რესპუბლიკაში შემოტანა თავისუფლდება საბაჟო გადასახადისაგან და არ იქვემდებარება იმპორტზე გადასახდს.

3. საწარმოები, რომლებიც მთლიანად შექმნილია უცხოური ინვესტიციებით და საწარმოები, რომლის საწესდებო კაპიტალში უცხოური ინვესტიციები შეადგენენ საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის მიერ განსაზღვრულ პროცენტულ ოდენობას, უფლებამოსილი არიან საკუთარი წარმოების პროდუქცია გაიტანონ საქსპორტოდ და საკუთარი საჭიროებისათვის შემოიტანონ პროდუქცია ლიცენზიის გარეშე. საკუთარი წარმოების საქსპორტოდ და საკუთარი საჭიროებისათვის შემოტანილი (იმპორტული) პროდუქციის განსაზღვრის წესს ადგენს საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობა.

4. უცხოური ინვესტიციებით შექმნილ საწარმოს სავალუტო ამონაგებს საკუთარი პროდუქციის ექსპორტიდან მთლიანად რჩება მის განკარგულებაში. უცხოური ინვესტიციებით შექმნილი საწარმოს სხვა პროდუქციის (სამუშაოების და მომსახურების) ექსპორტი და იმპორტი ხდება საერთო საფუძველზე.

5. უცხოური ინვესტიციებით შექმნილი საწარმო, აგრეთვე უცხოელი ინვესტორი გადასახადებს იხდის მოქმედი კანონმდებლობით. საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობა დამატებით ადგენს იმ დარგებისა და საქმიანობების სახეების ნუსხას, რომლებზეც ვრცელდება შეღავათიანი დაბეგრვა.

მუხლი 19. საფინანსო, საკრედიტო და საანგარიშსწორებო ოპერაციები

უცხოური ინვესტიციებით შექმნილი საწარმო საფინანსო, საკრედიტო და საანგარიშსწორებო ოპერაციებს (მათ შორის სავალუტოს) ახორციელებს საქართველოს რესპუბლიკაში მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

მუხლი 20. დაზღვევა

უცხოური ინვესტიციებით შექმნილი საწარმო დამოუკიდებლად ირჩევს თავისი ქონებისა და რისკის დაზღვევ ორგანიზაციას.

მუხლი 21. ფინანსური და კომერციული საქმიანობის შემოწმება დაბეგრის მიზნით

უცხოური ინვესტიციებით შექმნილი საწარმოს ფინანსური და კომერციული საქმიანობის შემოწმება დაბეგვრის მიზნით ხორციელდება აუდიტორული ორგანიზაციების მიერ. საჭიროების შემთხვევაში საწარმოებს შეუძლიათ ისარგებლონ უცხოური აუდიტორული ორგანიზაციის მომსახურებით.

მუხლი 22. აღრიცხვა და ანგარიშგება

უცხოური ინვესტიციებით შექმნილი საწარმოს ბუღალტრული აღრიცხვა და ანგარიშგება წარმოებს საქართველოს რესპუბლიკაში მოქმედი წესით;

უცხოური ინვესტიციებით შექმნილი საწარმო საბალანსო შეფასებისა და აღრიცხვის მიზნით ახორციელებს უცხოური ვალუტის გადაანგარიშებას მანეთებზე გადაანგარიშების მომენტში არსებული კომერციული კურსით.

მუხლი 23. ინტელექტუალური საკუთრების უფლება /

1. უცხოელი ინვესტორების ინტელექტუალური საკუთრების უფლების განხორციელება და დაცვა (ლიტერატურული, სამეცნიერო და მხატვრული ნაწარმოების საავტორო უფლების, მათ შორის კომპიუტერული პროგრამები პატენტების და სხვა უფლებები გამოგონებაზე და სამრეწველო ნიმუშებზე „ნოუ-ჰაუზე“, კომერციულ საიდუმლოებაზე, სასაქონლო და მომსახურების ნიშნებზე, ნაფირმო სახელწოდებათა ნიშნების დაცვაზე) უზრუნველყოფილია საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობით.

2. უცხოური ინვესტიციებით შექმნილი საწარმო თავის თანამშრომლებთან აფორმებს ხელშეკრულებას ინტელექტუალური საკუთრების ობიექტზე, რომელიც იქმნება მათ მიერ საწარმოსათვის განსაზღვრული კონკრეტული ამოცანის შესრულების შედეგად.

პატენტი გამოგონებაზე და სამრეწველო ნიმუშებზე მიეცემა საწარმოს, თუკი თანამშრომელსა და საწარმოს შორის შესაბამისი ხელშეკრულებაა გაფორმებული. ეს ხელშეკრულება პატენტის მიღების უფლებაზე, პატენტის მიღების უფლების დათმობასთან ერთად განსაზღვრავს საწარმოს ვალდებულებებს თანამშრომელთა მატერიალური, საწარმოო და სოციალური პირობების უზრუნველყოფისათვის.

3. თუ უცხოური ინვესტიციებით შექმნილ საწარმოსა და თანამშრომელს შორის აღნიშნული ხელშეკრულება არ დადებულია, მაშინ პატენტი მიეცემა საწარმოო ნიმუშის ან გამოგონების ავტორს. საწარმოს უფლება აქვს გამოიყენოს ეს გამოგონება ან საწარმოო ნიმუში იმ პირობით, რომელიც განისაზღვრება პატენტის მფლობელ ავტორთან შეთანხმებით.

4. უცხოური ინვესტიციებით შექმნილი საწარმო დამოუკიდებლად იღებს გადაწყვეტილებას მისი კუთვნილი გამოგონებისა და სამრეწველო ნიმუშის საზღვარგარეთ დაპატენტებაზე.

მუხლი 24. შრომითი ურთიერთობანი

1. საწარმოო და შრომითი ურთიერთობანი, მუშაკთა ვათავისუფლება და დაქირავება, შრომისა და დასვენების რეჟიმი, შრომის ანაზღაურების პირობები, გარანტიები და კომპენსაციები უცხოური ინვესტიციებით შექმნილ საწარმოში რეგულირდება შესაბამისი ხელშეკრულებით.

შრომითი ხელშეკრულების პირობებმა არ უნდა გააუარესონ სამსახურით
ების თანამშრომელთა მდგომარეობა იმ პირობებთან შედარებით, რომლებიც
გათვალისწინებულია საქართველოს რესპუბლიკაში მოქმედი კანონმდებლობით.

2. პროფესიული კავშირების საქმიანობა უცხოური ინვესტიციებით შე-
ქმნილ საწარმოში ხორციელდება საქართველოს რესპუბლიკაში მოქმედი კან-
ონმდებლობის შესაბამისად.

3. უცხოური ინვესტიციებით შექმნილი საწარმოს მართვის ნებისმიერ
ორგანოში შეიძლება შევიდნენ უცხოეთის მოქალაქეები. სხვა უცხოელ მუ-
შაკთა დაქირავება ხორციელდება საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის
მიერ უფლებამოსილი ორგანოს თანხმობის საფუძველზე.

უცხოელი თანამშრომლების დაქირავებისა და შრომითი საქმიანობის სა-
კითხების შეთანხმება ხდება თითოეულ მათგანთან დადებული ინდივიდუალურ
რი ხელშეკრულებით საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობის შესაბამისად.

უცხოელი თანამშრომლების მიერ უცხოური ვალუტით მიღებული ხელ-
ფასი საშემოსავლო გადასახადის გადახდის შემდეგ შეიძლება გატანილ იქნეს
საზღვარგარეთ.

მუხლი 25. საწარმოს მუშაკთა სოციალური დაზღვევა და სოციალური
უზრუნველყოფა

უცხოური ინვესტიციებით შექმნილი საწარმოს მუშაკთა სოციალური და-
ზღვევა და მათი სოციალური უზრუნველყოფა (უცხოელი თანამშრომლების
საპენსიო უზრუნველყოფის გარდა) რეგულირდება საქართველოს რესპუბლი-
კის კანონმდებლობით.

უცხოური ინვესტიციებით შექმნილი საწარმო უცხოელ მუშაკთა საპენ-
სიო უზრუნველყოფისათვის გადასახადებს გადარიცხავს ვალუტით იმ ქვეყ-
ნებს შესაბამის ფონდში, სადაც ეს მუშაკები მუდმივად ცხოვრობენ.

უცხოური ინვესტიციებით შექმნილ საწარმოს შეაქვს ანარიცხები ადგი-
ლობრივ და უცხოელ მუშაკთა სახელმწიფო სოციალური დაზღვევისათვის.
ხოლო ადგილობრივ მუშაკთა საპენსიო უზრუნველყოფისათვის იმ განაკვეთ-
ბით, რომლებიც განსაზღვრულია საწარმოებისა და ორგანიზაციებისათვის
საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობით.

მუხლი 26. საწარმოს ლიკვიდაცია

უცხოური ინვესტიციებით შექმნილი საწარმოს ლიკვიდაცია ხდება საქ-
ართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობით.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია.

დ ა დ ვ ე ნ ი ლ ე ბ ა

491 „უცხოური ინვესტიციების უზენაესი საბჭოს რეგულაციის კანონის ამოქმედოლ შემოღების თაობაზე“ საქართველოს რესპუბლიკის კანონი

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო ადგენს:

„უცხოური ინვესტიციების უზენაესი საბჭოს რეგულაციის კანონის ამოქმედოლ შემოღებულ იქნეს 1991 წლის პირველი სექტემბრიდან.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე პაპაი ასათიანი.

თბილისი, 1991 წლის 25 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის კანონი

492 საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების დადების, რატიფიკაციის, უსრულებისა და დენონსაციის შესახებ

1. ზოგადი დებულებები

მუხლი 1. კანონის ამოცანები

საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების სახელმწიფოთაშორისო და სამთავრობათაშორისო ხელშეკრულების დადების, რატიფიკაციის, უსრულებისა და დენონსაციის წესი, რომელიც ამ კანონით არის დადგენილი, გამოიყენება საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების მიმართ, მიუხედავად მათი ფორმისა და სახელწოდებისა (ხელშეკრულება, შეთანხმება, კონვენცია, პაქტი, ქარტია, ოქმი, დეკლარაცია, კომუნიაკე, წერილები ან ნოტების გაცვლა სხვა ფორმისა და სახელწოდების საერთაშორისო ხელშეკრულება).

მუხლი 2. საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულება

საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულება უცხოეთის სახელმწიფოებთან და საერთაშორისო ორგანიზაციებთან იდება საქართველოს რესპუბლიკისა და საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის სახელით.

საქართველოს რესპუბლიკა საერთაშორისო ხელშეკრულების დადებისა და უსრულებისას ხელმძღვანელობს საერთაშორისო სამართლის საყოველთაოდ აღიარებული პრინციპებითა და ნორმებით.

II. საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების დადების პროცედურა

მუხლი 3. წინადადებანი საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების დადების შესახებ

წინადადებებს საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების დადების შესახებ საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტისა და საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობას წარუდგენს საქართველოს რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა სამინისტრო.

მუხლი 4. გადაწყვეტილება საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების შესახებ მოლაპარაკების გამართვის თაობაზე

გადაწყვეტილებას საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების შესახებ მოლაპარაკების გამართვის თაობაზე იღებს:

ა) საქართველოს რესპუბლიკის სახელით დასაადებ ხელშეკრულებაზე — საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი;

ბ) საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის სახელით დასაადებ ხელშეკრულებაზე — საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე.

მუხლი 5. საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების თაობაზე მოლაპარაკების გამართვის უფლებამოსილება

საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების თაობაზე მოლაპარაკების გამართვის უფლებამოსილებას იძლევა:

ა) საქართველოს რესპუბლიკის სახელით დასაადებ ხელშეკრულებაზე — საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი;

ბ) საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის სახელით დასაადებ ხელშეკრულებაზე — საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობა.

უცხოეთის სახელმწიფოში საქართველოს რესპუბლიკის დიპლომატიური წარმომადგენლობის მეთაურს ან საერთაშორისო ორგანიზაციაში საქართველოს რესპუბლიკის წარმომადგენლობის მეთაურს შესაბამის სახელმწიფოსთან ან კონკრეტული საერთაშორისო ორგანიზაციის ფარგლებში მოლაპარაკება შეუძლია გამართოს საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების დადების თაობაზე სპეციალური უფლებამოსილების გარეშე.

მუხლი 6. საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების თაობაზე მოლაპარაკების გამართვა და ხელმოწერა სპეციალური უფლებამოსილების გარეშე

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტს, საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარესა და საქართველოს რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრს შეუძლიათ გამართონ მოლაპარაკება და ხელი მოაწერონ საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულებას სპეციალური უფლებამოსილების გარეშე.

მუხლი 7. საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების ხელმოწერის სპეციალური უფლებამოსილება

საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულებაზე ხელმოწერის სპეციალურ უფლებამოსილებას იძლევა:

- ა) საქართველოს რესპუბლიკის სახელით დასადებ ხელშეკრულებაზე — საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი;
- ბ) საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის სახელით დასადებ ხელშეკრულებაზე — საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობა.

III. საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების რატიფიკაცია

მუხლი 8. საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების რატიფიკაცია

საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციის შესაბამისად საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების რატიფიკაციას ახდენს საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო.

მუხლი 9. საქართველოს რესპუბლიკის სარატიფიკაციო საერთაშორისო ხელშეკრულება

რატიფიკაციას ექვემდებარება საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულება მეგობრობის, თანამშრომლობისა და ურთიერთდახმარების შესახებ; ხელშეკრულება ძალის გამოყენებაზე ან ძალის გამოყენებით დამუქრებაზე ორმხრივი უარის თქმის შესახებ; ხელშეკრულება ურთიერთცნობისა და დიპლომატიური ურთიერთობების დამყარების შესახებ; საზავო ხელშეკრულება; ხელშეკრულება სხვა სახელმწიფოებთან საქართველოს ტერიტორიული გამიჯვნის შესახებ; ხელშეკრულება, რომელიც საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობაში მოცემული წესებისაგან განსხვავებით სხვა წესებს ადგენს.

რატიფიკაციას ექვემდებარება აგრეთვე საქართველოს რესპუბლიკის ის საერთაშორისო ხელშეკრულება, რომელზეც მხარეები დათქვამენ მათი შემდგომი რატიფიკაციის აუცილებლობას.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაეს საბჭოს საკუთარი ინიციატივით შეუძლია საქართველოს რესპუბლიკის სხვა სახის მნიშვნელოვანი საერთაშორისო ხელშეკრულების რატიფიცირება.

მუხლი 10. საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების სარატიფიკაციოდ წარდგენა

საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულებას საქართველოს რესპუბლიკის უზენაეს საბჭოს სარატიფიკაციოდ წარუდგენს საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი, ხოლო შესაბამის საერთაშორისო ხელშეკრულებას — საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე.

მუხლი 11. სარატიფიკაციოდ წარდგენილი საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების წინასწარი განხილვა

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს საგარეო ურთიერთობათა მუდმივი კომისია წინასწარ განიხილავს სარატიფიკაციოდ წარდგენილ საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულებას და იძლევა შესაბამის დასკვნებს.

მუხლი 12. საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების რატიფიკაციის შესახებ გადაწყვეტილების მიღება

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის მიერ სარატიფიკაციოდ წარდგენილ საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულებას განხილავს საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო და გამოაქვს შესაბამის გადაწყვეტილება.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს გადაწყვეტილება საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების რატიფიკაციის შესახებ მიიღება დადგენილების სახით. რატიფიკაციის შესახებ გამოტანილი დადგენილების საფუძველზე რატიფიკაციის გაცემულ სიგელს ხელს აწერს საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი, ხოლო ადასტურებს საქართველოს რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრი.

საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულება, რომელიც საპირობებს რატიფიკაციას და არ იქნება რატიფიცირებული უზენაესი საბჭოს მიერ, ჩაითვლება იურიდიული ძალის არმქონედ.

თუ საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულება არ იქნება რატიფიცირებული, საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტს უფლება აქვს ეს ხელშეკრულება კვლავ წარუდგინოს სარატიფიკაციოდ საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს სესიას.

მუხლი 13. რატიფიკაციის სიგელების გაცვლა და შესანახად ჩაბარება

საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების რატიფიკაციის სიგელებს ცვლის და დეპოზიტარებს შესანახად აბარებს საქართველოს რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა სამინისტრო ან მისი დავალებით — საქართველოს რესპუბლიკის დიპლომატიური წარმომადგენლობა ან საქართველოს რესპუბლიკის წარმომადგენლობა საერთაშორისო ორგანიზაციებში, ან საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის მიერ უფლებამოსილი პირი.

მუხლი 14. საერთაშორისო ხელშეკრულებასთან შეერთება

გადაწყვეტილებას საერთაშორისო ხელშეკრულებასთან საქართველოს რესპუბლიკის შეერთების შესახებ იღებს:

1) სარატიფიკაციო ხელშეკრულების თაობაზე — საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის წარდგენით;

2) არასარატიფიკაციო ხელშეკრულების თაობაზე, რომელთან შეერთებაც ხდება საქართველოს რესპუბლიკის სახელით, — საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი;

3) იმ არასარატიფიკაციო ხელშეკრულების თაობაზე, რომელთან შეერთებაც ხდება საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის სახელით, — საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობა.

IV. საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების შესრულება

მუხლი 15. საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების შესრულების უზრუნველყოფა

საქართველოს რესპუბლიკა საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულებას განუხრებლად უნდა იცავდეს საერთაშორისო სამართლის ნორმებისა და პრინციპების შესაბამისად.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი, საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობა საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციის შესაბამისად ახორციელებენ ღონისძიებებს საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების შესრულების უზრუნველსაყოფად.

მუხლი 16. საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვალდებულებათა შესრულება

საქართველოს რესპუბლიკის სამინისტროები, დეპარტამენტები, უწყებები და სხვა სახელმწიფო ორგანოები, რომელთა კომპეტენციაშიც შედის საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულებით განსაზღვრული საკითხები, უზრუნველყოფენ მათ მიერ ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვალდებულებათა შესრულებას, თვალს ადევნებენ ასეთი ხელშეკრულებიდან გამომდინარე საქართველოს რესპუბლიკისათვის მინიჭებული უფლებების განხორციელებას და ხელშეკრულების სხვა მონაწილეების მიერ ვალდებულებათა შესრულებას.

საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების შესრულებისადმი საერთო მეთვალყურეობას ახორციელებს საქართველოს რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა სამინისტრო.

მუხლი 17. საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულებას სხვა მონაწილის მიერ ვალდებულებათა დარღვევა

საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვალდებულებათა სხვა მონაწილეების მიერ დარღვევის შემთხვევაში საქართველოს რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა სამინისტრო და საქართველოს რესპუბლიკის სხვა სამინისტროები, დეპარტამენტები და უწყებები საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობასთან შეთანხმებით წარუდგენენ საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტს წინადადებებს საჭირო ღონისძიებების განხორციელებისათვის. ეს ღონისძიებები არ უნდა ეწინააღმდეგებოდეს საერთაშორისო სამართლის საყოველთაოდ აღიარებულ ნორმებსა და პრინციპებს.

საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ვალდებულებების სხვა მონაწილეთა მიერ არსებითი დარღვევის შემთხვევაში, აგრეთვე საერთაშორისო სამართლით გათვალისწინებულ სხვა შემთხვევებში, ასეთი ხელშეკრულება შეიძლება შეწყდეს ამ კანონის 20-24 მუხლებით დადგენილი წესით.

**V. საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების
გამოქვეყნება და რეგისტრაცია**

მუხლი 18. საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების
გამოქვეყნება

საქართველოს რესპუბლიკის სახელით დადებული ძალაში შესული საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულება, რატიფიცირებული ხელშეკრულება და ხელშეკრულება, რომელთან შეერთებაც მოხდა საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს გადაწყვეტილებით, ქვეყნდება საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს უწყებებში.

საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის სახელით დადებული ძალაში შესული საერთაშორისო ხელშეკრულება, არასარატიფიკაციო ხელშეკრულება და ხელშეკრულება, რომელთან შეერთებაც მოხდა საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის გადაწყვეტილებით, ქვეყნდება საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის დადგენილებათა კრებულში.

საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულება, რომლის ავთენტური ტექსტები შედგენილია უცხო ენებზე, ქვეყნდება ამ ენათაგან ერთ-ერთზე ოფიციალური ქართული თარგმანითურთ.

მუხლი 19. საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების
რეგისტრაცია

საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების რეგისტრაციას ახორციელებს საქართველოს რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა სამინისტრო.

**VI. საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების
დენონსაცია**

მუხლი 20. წინადადებანი საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო
ხელშეკრულების დენონსაციის შესახებ

წინადადებებს საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფოთაშორისო და სამთავრობათაშორისო ხელშეკრულების დენონსაციის შესახებ საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტს წარუდგენს საქართველოს რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა სამინისტრო საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობასთან შეთანხმებით.

მუხლი 21. საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების
სადენონსაციოდ წარდგენა

საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულებას საქართველოს რესპუბლიკის უზენაეს საბჭოს სადენონსაციოდ წარუდგენს საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი.

მუხლი 22. საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების
დენონსაცია საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს
მიერ

დენონსაციას საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულებისას, რომლის ხელმოწერის გადაწყვეტილებაც მიღებულია საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის მიერ, ასევე რატიფიცირებული ხელშეკრულებისას და იმ ხელშეკრულებისას, რომელთან შეერთებაც მოხდა საქართველოს

რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს ან საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის გადაწყვეტილებით, ახდენს საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო. გადაწყვეტილება საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს მიერ საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების დენონსაციის შესახებ მიიღება დადგენილების სახით.

თუ საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულება არ იქნება დენონსირებული საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს მიერ, საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი უფლება აქვს ეს ხელშეკრულება კვლავ წარუდგინოს სადენონსაციოდ საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს სესიას.

მუხლი 23. საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების დენონსაციის წინადადებების წინასწარი განხილვა

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს საგარეო ურთიერთობათა მუდმივი კომისია წინასწარ განიხილავს სადენონსაციოდ წარდგენილ საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულებას და იძლევა შესაბამის დასკვნას.

მუხლი 24. საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების გაუქმება

საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის სახელით დადებულ საერთაშორისო ხელშეკრულებას, რომლის ხელმოწერის გადაწყვეტილებაც მიღებულია საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის მიერ, საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის სახელით დადებულ არასარატიფიკაციო ხელშეკრულებას, რომელთან შეერთებაც მოხდა საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის დადგენილებათა საფუძველზე, აუქმებს საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის წარდგინებით.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი **ზვიად გამსახურდია.**

თბილისი, 1991 წლის 25 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს

და დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა

493 „საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების დადების რატიფიკაციის, შესრულებისა და დენონსაციის შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის კანონის სამოქმედოდ შემოღების თაობაზე

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო ადგენს:

„საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულების დადების, რატიფიკაციის, შესრულებისა და დენონსაციის შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის კანონი სამოქმედოდ შემოღებულ იქნეს მიღებისთანავე.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე **პაპი ანათიანი.**

თბილისი, 1991 წლის 25 ივლისი.

საპარტვილოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს

დადგენილება

494 ატომური იარაღის გაუპრცვალეზლოგის ხელშეკრულების შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო ადგენს:

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო და საქართველოს რესპუბლიკის ძთავრობა აცხადებენ, რომ უერთდებიან ატომური იარაღის გაუპრცვალეზლოგის შესახებ 1968 წლის 1 ივლისის ხელშეკრულებას და თავიანთ საქმიანობაში განუხრელად იხელმძღვანელებენ მასში ჩამოყალიბებული დებულებებით.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე პაპაი ასათიანი.

თბილისი, 1991 წლის 25 ივლისი.

საპარტვილოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს

დადგენილება

495 საქართველოს რესპუბლიკისა და აზერბაიჯანის რესპუბლიკის მეგობრობისა და კეთილმეზობლობის ხელშეკრულების რატიფიკაციის შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო ადგენს:

რატიფიცირებულ იქნეს 1991 წლის 12 ივლისს ქ. თბილისში საქართველოს რესპუბლიკისა და აზერბაიჯანის რესპუბლიკას შორის დადებული მეგობრობისა და კეთილმეზობლობის ხელშეკრულება.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე პაპაი ასათიანი.

თბილისი, 1991 წლის 25 ივლისი.

საპარტვილოს რესპუბლიკის კანონი

496 საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციაში ცვლილებათა და დამატებათა შეტანის შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო ადგენს:

შეტანილ იქნეს საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციაში შემდეგი ცვლილებები და დამატებები:

1. 121² მუხლის პირველი ნაწილი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

საქართველოს
არჩევნების
სამსახური

„საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტად შეიძლება არჩეულ იქნეს დაბადებით საქართველოს რესპუბლიკის მოქალაქე, ოცდათხუთმეტიდან სამოცდახუთ წლამდე ასაკისა, რომელსაც საქართველოში მუდმივად უცხოვრობა არანაკლებ უკანასკნელი ხუთი წლისა“.

2. 121⁴ მუხლის მე-10 და მე-13 პუნქტები ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„10) ხელს აწერს საქართველოს რესპუბლიკის კანონებს; უფლება აქვს საუბრით ან სხვა სახის საუბრობით დაუბრუნოს კანონი თავისი საწინააღმდეგო მოსაზრებებით საქართველოს რესპუბლიკის უზენაეს საბჭოს ან ავტონომიური რესპუბლიკის უზენაეს საბჭოს ხელახალი განხილვისა და კენჭისყრისათვის. თუ საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო ან ავტონომიური რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო ხმების ორი მესამედის უმრავლესობით დაადასტურებს თავის მიერ წინათ მიღებულ გადაწყვეტილებას, საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ხელს აწერს საქართველოს რესპუბლიკის კანონს ან გამოსცემს ბრძანებულებას ავტონომიური რესპუბლიკის კანონის მოქმედების შეჩერების მოხსნის შესახებ, ან გადასცემს მათ სარეფერენდუმოდ“.

„13) უფლება აქვს გააუქმოს საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის დადგენილებები და განკარგულებები, სამინისტროებისა და სხვა საქვეუწყებო ორგანოთა აქტები, პრეფექტების განკარგულებები და ბრძანებები; შეაჩეროს ავტონომიური რესპუბლიკის კანონების, ავტონომიური რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილებების და ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს დადგენილებებისა და განკარგულებების მოქმედება, თუ ისინი ეწინააღმდეგებიან საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციასა და კანონებს“.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია.

თბილისი, 1991 წლის 25 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს

დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა

497 საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციის 75-ე მუხლის განმარტების თაობაზე

ახალქალაქის რაიონის სომეხმა მოსახლეობამ დააყენა საკითხი რაიონის ტერიტორიაზე ქართული ენის გარდა სომხური ენის გამოყენების შესახებ. ამასთან დაკავშირებით საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციის 104-ე მუხლის მე-9 პუნქტის შესაბამისად, საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო ადგენს:

განიმარტოს, რომ საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციის 75-ე მუხლის თანახმად საქართველოს რესპუბლიკის მთელ ტერიტორიაზე სახელმწიფო ენა არის ქართული ენა. ამის შესაბამისად საქართველოს რესპუბლიკის ყველა

გელა ჩორგოლაშვილი — უზენაესი საბჭოს წევრი
ნოდარ ჯავახიშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის ბანკის მმართველის
მოადგილე.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე პაპაი ასათიანი.

თბილისი, 1991 წლის 25 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის კანონი

499 საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს წევრის გაწვევის
ვის წინის შესახებ საქართველოს რესპუბლიკის კანონში
ცვლილებებისა და დამატებების შებანის თაობაზე

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო ადგენს:

„საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს წევრის გაწვევის წესის შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის კანონის 27-ე-31-ე მუხლები ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„მუხლი 27. ცენტრალურ საარჩევნო კომისიაში განცხადების რეგისტრაციის თაობაზე საინიციატივო ჯგუფს ეძლევა ცნობა, ხოლო განცხადება სამი დღის ვადაში გადაეცემა საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს სამანდატო და დეპუტატის ეთიკის შუღმივ კომისიას. ამ განცხადებას ორი კვირის ვადაში განიხილავს უზენაესი საბჭო, ხოლო სესიებს შუა პერიოდში — უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმი და თუ დასაბუთებულად მიიჩნევს დეპუტატის გაწვევის მოტივს, ცენტრალურ საარჩევნო კომისიას ავალებს განცხადებისათვის მსვლელობის მიცემას.

მუხლი 28. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს ან უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის დავალების მიღებიდან ცენტრალური საარჩევნო კომისია 3 დღის ვადაში აცნობებს გადაწყვეტილებას საინიციატივო ჯგუფის წარმომადგენელს და უფლებას აძლევს საინიციატივო ჯგუფს შეაგროვოს საარჩევნო ოლქის ამომრჩეველთა ხელმოწერები აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით.

ხელმოსაწერი დოკუმენტის ყოველ ფურცელზე უნდა იყოს დეპუტატის გაწვევის მოთხოვნის ტექსტი, გაწვევის მხარდამკერ ამომრჩეველთა ხელით დაწერილი ამომრჩევლის სახელი, გვარი, მისამართი, პასპორტის სერია და ნომერი, ხელმოწერის თარიღი და ხელმოწერა. ფურცლები დანომრილი უნდა იყოს. თითოეული ფურცელი უნდა დამოწმდეს საინიციატივო ჯგუფის ყველა წევრის ხელმოწერით.

მუხლი 29. საინიციატივო ჯგუფმა უფლების მიღებიდან ორი კვირის ვადაში შესაბამის ოლქში უნდა მოაგროვოს დეპუტატის გაწვევის მხარდამკერ ამომრჩეველთა ხელმოწერები ოლქის ამომრჩეველთა საერთო რიცხვის სულ ცოტა 10 პროცენტის ოდენობით.

მუხლი 30. ცენტრალური საარჩევნო კომისიის მითითებით საოლქო საარჩევნო კომისია უზენაესი საბჭოს წევრის ნდობით აღჭურვილ პირებთან და საინიციატივო ჯგუფის წევრებთან ერთად ორი კვირის ვადაში შერჩევითად ამოწმებს მხარდამჭერთა ხელმოწერების სისწორეს. შესამოწმებელი ხელმოწერების რაოდენობას ადგენს ცენტრალური საარჩევნო კომისია. იმ შემთხვევაში, თუ მხარდამჭერთა საერთო რიცხვის 5 პროცენტის ხელმოწერის სისწორე არ დადასტურდება (თითოეულ ასეთ შემთხვევაში დგება სათანადო აქტი), ცენტრალური საარჩევნო კომისია საოლქო საარჩევნო კომისიის წარდგინების საფუძველზე წყვეტს საინიციატივო ჯგუფის საქმიანობას.

მუხლი 31. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაეს საბჭოში დეპუტატთა არჩევნების ცენტრალური საარჩევნო კომისია ერთი კვირის ვადაში განიხილავს უზენაესი საბჭოს წევრის გაწვევასთან დაკავშირებულ მასალებს და თუ შესრულებული იყო ამ კანონის ყველა მოთხოვნა, ნიშნავს საქართველოს რესპუბლიკის უზენაეს საბჭოში არჩეული დეპუტატის გაწვევის კენჭისყრას“.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია.

თბილისი, 1991 წლის 25 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს

დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა

500 „საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს წევრის გაწვევის წესის შესახებ საქართველოს რესპუბლიკის კანონში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის თაობაზე“ საქართველოს რესპუბლიკის 1991 წლის 25 ივლისის კანონის სამოქმედოდ შემოღების შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო ადგენს:

„საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს წევრის გაწვევის წესის შესახებ საქართველოს რესპუბლიკის კანონში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის თაობაზე“ საქართველოს რესპუბლიკის 1991 წლის 25 ივლისის კანონი სამოქმედოდ შემოღებულ იქნეს მიღებისთანავე.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე აპაქი ასათიანი.

თბილისი, 1991 წლის 25 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის უშიშარების სამსახური

დადგენილება

501 ყოფილი ცხინვალის რაიონის ტერიტორიაზე მმართველობის დროებითი ორგანოების შემადგენელი და საქრებულოთა არჩევნების დანიშვნის შესახებ

ყოფილი ცხინვალის რაიონის ტერიტორიაზე არსებული რთული მდგომარეობის გამო დღემდე ვერ ჩატარდა საკრებულოთა არჩევნები. ამდენად, არ არსებობს სახელმწიფო ხელისუფლებისა და მმართველობის არავითარი ორგანო თემისა და სოფლის დონეზე.

განიხილა რა ქ. გორისა და გორის რაიონის პრეფექტის წინადადება ყოფილი ცხინვალის რაიონის ტერიტორიაზე სახელმწიფო მმართველობის ადგილობრივი დროებითი ორგანოების შექმნისა და საკრებულოთა არჩევნების ჩატარების შესახებ, საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო ადგენს:

1. დაევალოს ქ. გორისა და გორის რაიონის პრეფექტს დანიშნოს პრეფექტის დროებითი წარმომადგენლები საკრებულოს გამგებლის უფლებამოსილებით ყოფილი ცხინვალის რაიონის ყოფილი სასოფლო საბჭოების ტერიტორიაზე, მათი შესანახი ხარჯები გაღებულ იქნეს არსებული საშტატო ერთეულების რიცხოვნობისა და შრომის ანაზღაურების ფონდის ფარგლებში.

2. პრეფექტის დროებითი წარმომადგენლის უფლებამოსილება შეწყდეს შესაბამისი საკრებულოს გამგეობის თავმჯდომარის (გამგებლის) არჩევისთანავე.

3. ქუროთს, ქემერტისა და ბერულის თემთა საკრებულოებში დეპუტატთა არჩევნები ჩატარდეს შესაბამისად 1991 წლის 25, 26 და 28 სექტემბერს.

4. ეს დადგენილება ძალაშია გამოქვეყნებისთანავე.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე აპაპი ახატიანი.

თბილისი, 1991 წლის 25 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის უშიშარების სამსახური

დადგენილება

502 ნ. ა. წულუკისკირის საქართველოს რესპუბლიკის კულტურის მინისტრის თანამდებობიდან გათავისუფლების შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო ადგენს:

თანხმობა მიეცეს საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტს ნოდარ ალექსანდრეს ძე წულუკისკირის საქართველოს რესპუბლიკის კულტურის მინისტრის თანამდებობიდან გათავისუფლებაზე.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე აპაპი ახატიანი.

თბილისი, 1991 წლის 25 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს

დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა

503 ე. ლ. კალანდაძის საქართველოს რესპუბლიკის კულტურის მინისტრად დანიშვნის შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო ადგენს:
თანხმობა შიეცეს საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტს ედმონდ ლავროსის ძე კალანდაძის საქართველოს რესპუბლიკის კულტურის მინისტრად დანიშვნაზე.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე ბაბაქი ასათიანი.

თბილისი, 1991 წლის 25 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს

დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა

504 საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს კრესცენტრის პროგნოზირებისა და საინფორმაციო ცენტრის შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო ადგენს:
დამტკიცდეს საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პრეზიდენტის 1991 წლის 21 ივნისის დადგენილებები უზენაესი საბჭოს პრესცენტრის პროგნოზირებისა და საინფორმაციო ცენტრის გაუქმებისა და მათი საშტატო ერთეულების საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის აპარატისათვის გადაცემის თაობაზე.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე ბაბაქი ასათიანი.

თბილისი, 1991 წლის 25 ივლისი

ბანუოფილება მისამე

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოსა და საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის

მ ი მ ა რ თ ვ ე ბ ი

505 ამიერკავკასიის სამხედრო ოლქის სარდალს
გენერალ-კოლკოვნიკ ვ. ა. კატრიკაევი

20 ივლისს ქ. სოხუმში, შემდეგ კი 21 ივლისს ქ. თბილისში რამდენიმე ათეული სამხედრო მოსამსახურე გახდა მასობრივ უწყსრივობათა ორგანიზატორი.

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ცნობით, სოხუმში ესენი იყვნენ ძირითადად ოფიცრები და სადესანტო-მოიერიშე ბატალიონის პრაპორჩიკები, ხოლო თბილისში — თბილისის საარტილერიო სასწავლებლის კურსანტები.

სამხედრო მოსამსახურენი, რომლებიც ღამის საფარველქვეშ ცალკეულ ჯგუფებად მოქმედებდნენ, აჩერებდნენ და სცემდნენ გამვლელებს, დაამახინჯეს ათობით ავტომანქანა, შეცვივდნენ დაწესებულებებში და დაარბიეს მოქალაქეთა სახლები. იმ მოქალაქეებს შორის, რომლებმაც სხეულის დაზიანებები მიიღეს, არიან ქალები და ბავშვებიც. ორივე შემთხვევაში სოხუმშიც და თბილისშიც მოთავსებულ ყმაწვილები წინასწარგანზრახულად აბუჩად იგდებდნენ მოქალაქეთა ეროვნულ თავმოყვარეობასა და ღირსებას.

საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობა ამიერკავკასიის სამხედრო ოლქის სარდალობის ყურადღებას მიაპყრობს ცალკეული ნაწილების პირადი შენადგენლობისა და რიგი სასწავლებლების კურსანტების დისციპლინის დაბალ დონეს, რაც ნაყოფიერ ნიადაგს უქმნის სამხედრო მოსამსახურეთა პროვოცირებას ამგვარი სახის ანტიჰუმანური მოქმედებებისათვის.

საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობა მოითხოვს სამხედრო პროკურატურის ორგანოთა მხრივ ვადუღებელი გამოძიების ჩატარებას, საზოგადოებრივი წესრიგის დარღვევის მონაწილე სამხედრო მოსამსახურეთა გამოვლენასა და დასჯას.

წინააღმდეგ შემთხვევაში მორალური და იურიდიული პასუხისმგებლობა თვითნებობის ზემოაღნიშნული ფაქტებისათვის დაეკისრება ამიერკავკასიის სამხედრო ოლქის სარდალობას.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია.

506 აზერბაიჯანის რესპუბლიკისა და სომხეთის რესპუბლიკის პარ- ლამენტებისადმი

1991 წლის 25 ივლისს საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს მიერ რატიფიცირებულ იქნა ხელშეკრულება ატომური იარაღის გაუვრცე-
ლებლობის შესახებ.

აზერბაიჯანის რესპუბლიკისა და სომხეთის რესპუბლიკის პარლამენტებს მოგმართავთ წინადადებით განიხილოთ საკითხი ზემოაღნიშნული დოკუმენ-
ტის რატიფიკაციის შესახებ. ამ საკითხის დადებითად გადაწყვეტა წინადადგ-
მული ნაბიჯი იქნება მომავალში ამიერკავკასიის რეგიონის უბირთვო ზონად
გამოცხადებაში, მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს კავკასიასა და მთელს რე-
გიონში მშვიდობის განმტკიცებასა და მდგომარეობის სტაბილურობას, აგრე-
თვე ჩვენი სახელმწიფოების დიპლომატიურ აღიარებას მთელს მსოფლიოში.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო

თბილისი, 1991 წლის 25 ივლისი.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო

507 საგარეო კავშირის უზენაეს საბჭოს

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო, გაეცნო რა სსრკ უზენაესი
საბჭოს მიმართვას სომხეთის, საქართველოს, ლიტვის, ლატვიის, მოლდოვასა
და ესტონეთის უზენაესი საბჭოებისადმი, საკიროდ მიიჩნევს კიდევ ერთხელ
გამოხატოს თავისი პოზიცია სსრ კავშირთან სახელმწიფოთაშორისი ურთი-
ერთობების პრინციპებთან დაკავშირებით.

კარგად ვიცით, რაოდენ მყარია პოლიტიკური, ეკონომიკური და კულ-
ტურული კავშირები საქართველოსა და საბჭოთა კავშირს შორის. საქართვე-
ლოში დარწმუნებული არიან, რომ მომავალში ეს კავშირები თვისებრივად
ახალ საფუძველზე უნდა აიგოს. რათა არათუ შევიზარჩუნოთ, არამედ უფრო
გავამრავლოთ ყოველგვან ფასეული, რაც ჩვენი ერების მრავალსაუკუნოვანი
ურთიერთობების შედეგად შეიქმნა. მაგრამ ჩვენ გვჯერა, რომ ამას მხოლოდ
ორივე მხარის სუვერენიტეტისადმი ურთიერთბატივისცემის საფუძველზე
შეიძლება მივაღწიოთ. ღრმად ვართ დარწმუნებული, ჩვენი დამოუკიდებ-
ლობა ამ პროცესების გაღრმავებას მხოლოდ ხელს შეუწყობს. ევროპის ომის-
შემდგომმა განვითარებამ გვიჩვენა, რომ დემოკრატიული ძალების თანასწორ-
უფლებიანი თანამშრომლობა, როცა ყველა ადამიანს ყოველგვარი იდეოლოგიუ-

რი და სხვა დაბრკოლებების გარეშე შეუძლია ეზიაროს ნებისმიერ სულიერ ფასეულობებს, ყველაზე მეტად უწყობს ხელს მკიდრო კულტურული, ეკონომიკური და პოლიტიკური კავშირების დამყარებას.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესმა საბჭომ, ეყრდნობოდა რა ქართველი ხალხის მიერ 1991 წლის 31 მარტის რეფერენდუმზე გამოთქმულ ნებას, გამოაცხადა საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენა. ამასთან ერთად, არაერთხელ გამოვთქვით ჩვენი მზადყოფნა ურთიერთხელსაყრელი, თანასწორი პოლიტიკური, ეკონომიკური და კულტურული ურთიერთობისათვის საბჭოთა კავშირთან და იქ მოსახლე ერებთან. მაგრამ, სამწუხაროდ, საბჭოთა კავშირში არიან გავლენიანი კონსერვატორული ძალები, რომლებიც ყოველნაირად ხელს უშლიან ამ პროცესებს. ისინი ცდილობენ დაარღვიონ საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობა. ხელს უწყობენ რესპუბლიკაში ეთნოკონფლიქტების გაღვივებას, აწყობენ ეკონომიკურ ბლოკადას, ყოველნაირად უშლიან ხელს მის კავშირებს დანარჩენ მსოფლიოსთან და ამით ცდილობენ „დაგვსაჯონ“. იმისათვის, რომ არ გვსურს ხელი მოვაწეროთ სამოკავშირეო ხელშეკრულებას. ასეთი ქმედება ხელს ვერ შეუწყობს ჩვენს ქვეყნებსა და ერებს შორის ურთიერთობის გაუმჯობესებას.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესმა საბჭომ არაერთხელ მიმართა საბჭოთა კავშირის ხელმძღვანელობას წინადადებით ჩვენს სახელმწიფოებს შორის ურთიერთობებთან დაკავშირებული ყველა პრობლემის გადასაწყვეტად მოლაპარაკებების დაუყოვნებლივ დაწყების შესახებ.

ჩვენ მიგვაჩნია, რომ ორივე მხარის წინაშე მდგარი პოლიტიკური და ეკონომიკური საკითხების სწრაფი გადაწყვეტა ხელს შეუწყობს ჩვენი ურთიერთობების მოწესრიგებას, ქართველ და საბჭოთა ხალხებს შორის მეგობრული კავშირის გაღრმავებას.

ზემოთქმულიდან გამომდინარე, საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო ადასტურებს თავის მზადყოფნას ნებისმიერ წუთს მიუჯდეს მოლაპარაკებების მაგიდას საბჭოთა კავშირის ხელმძღვანელობასთან. იმედი გვაქვს, რომ გამოიჩინთ კეთილ ნებასა და კეთილგონიერებას ჩვენი სახელმწიფოებისა და ხალხების თავისუფლებისა და აყვავებისათვის.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო

თბილისი, 1991 წლის 25 ივლისი.

508 ჩრდილოეთ ოსეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარეს ა. ხ. გალაგოვს

ბატონო თავმჯდომარე!

როგორც ცნობილია, ქართული საზოგადოებრიობა დიდად შეწუხებულია ისტორიული შიდა ქართლის გაჰიანურებული კონფლიქტით. არის მსხვერპლი, არიან ლტოლვილნი როგორც ქართველ, ისე ოს მოსახლეობას შორის. მიუხედავად იმისა, რომ ამ ბოლო ხანს კონფლიქტის მშვიდობიანი მოგვარების გზები დაისახა, გარკვეული ძალები მაინც ცდილობენ ჩაშალონ ყოველგვარი მოლაპარაკება, რომელსაც ქართველი ერი ყოველთვის მხარს უჭერდა და ახლაც ამას ეწრაფვის. ჩვენ, როგორც ისტორიულად ჩამოყალიბებულმა მეზობელმა ქვეყნებმა, უნდა შევძლოთ ურთიერთობის მოგვარება და გარკვეული დროის შემდეგ კეთილმეზობლობის აღდგენა. ამას დღესვე უნდა ჩავუყაროთ საფუძველი. ბოლშევიკური ჯარების აგრესიის შემდეგ, რასაც თან მოჰყვა საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის მთელი ტერიტორიის ოკუპაცია, შეიქმნა „სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქი“, 1922 წლის 20 აპრილს სახალხო კომისართა საბჭოს № 2 სპეციალური დეკრეტით დაზუსტდა ოლქის პოლიტიკური სტატუსი და ტერიტორია, მის დედაქალაქად გამოცხადდა ქალაქი ცხინვალი, რომელიც მაშინ ჯერ კიდევ ქართველებით იყო დასახლებული. შემდეგ სხვადასხვა დროს პირდაპირი წაქეზებით და სამხედრო ძალის დახმარებით ცდილობდნენ ოლქის პოლიტიკური სტატუსი შეეცვალათ საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიული მთლიანობის დარღვევის ხარჯზე. ასეთი მისწრაფების ბოლო გამოვლინება იყო სამხრეთ ოსეთის სუვერენიტეტის დეკლარაცია, რომელიც 1990 წლის 20 სექტემბერს მიიღო „სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის“ სახალხო დეპუტატთა საოლქო საბჭომ. იმავე დღეს გადაწყდა ავტონომიური ოლქი „სამხრეთ ოსეთის საბჭოთა დემოკრატიულ რესპუბლიკად“ გადაექციათ. 1990 წლის 21 სექტემბერს უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმმა თავისი დადგენილებით ბათილად ცნო აღნიშნული აქტები. მიუხედავად ამისა, 16 ოქტომბერს „რესპუბლიკის აღმასრულებელი კომიტეტი“ შეიქმნა და არჩევნები დაინიშნა. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესმა საბჭომ 22 ნოემბერს ეს დადგენილება ბათილად ცნო და ოსთა მხარე გააფრთხილა, რომ პასუხისმგებლობა დაეკისრებოდა ასეთი აქციებისათვის. მაგრამ 1990 წლის 9 დეკემბერს ყოფილი „სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის“ ტერიტორიაზე მაინც გაიმართა ანტიკონსტიტუციური, უკანონო არჩევნები, მიმართული სახელმწიფოს მთლიანობის წინააღმდეგ. რამდენადაც საქართველოს სახელმწიფო ხელისუფლება არასოდეს შეურიგდება მისი ტერიტორიული მთლიანობის ხელყოფას, 1990 წლის 11 დეკემბერს საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესმა საბჭომ მიიღო დადგენილება „სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის გაუქმების შესახებ“, რომელმაც აღადგინა ისტორიული სამართლიანობა და ღირსეული პასუხი გასცა იმათ, ვინც საქართველოს ტერიტო-

რიული მთლიანობის დარღვევას ცდილობს. ოსთა მხარის შემდგომმა მოქმედებამ პროვოკაციულად გაამწვავა კონფლიქტი, რომელიც დღეს გვაქვს. საქართველო-ოსეთის შემდგომ ურთიერთობას საფუძვლად უნდა დაედოს საქართველოს რესპუბლიკის, როგორც სუვერენული სახელმწიფოს, ტერიტორიული მთლიანობის ცნობა, რომლის მთელ ტერიტორიაზეც ვრცელდება საქართველოს უზენაესი საბჭოს და რესპუბლიკის პრეზიდენტის კანონებისა და სხვა ნორმატიული აქტების მოქმედება. დღეს კი დიდად გასაკვირია ის, რომ ოსთა ისტორიულ სამშობლოს „ჩრდილოეთ ოსეთის ავტონომიურ რესპუბლიკას“ უწოდებენ. ნება მიბოძეთ შეგახსენოთ, რომ 1918 წლის მარტში პიატიგორსკში, თერგისპირა ხალხთა II ყრილობაზე, გამოცხადდა თერგის საბჭოთა რესპუბლიკა რუსეთის სფსრ შემადგენლობაში. 1919 წლის იანვარ-თებერვალში ოსეთი ხელთ იგდო დენიკინმა, მაგრამ 1920 წლის მარტის მიწურულს კვლავ საბჭოთა ხელისუფლება დამყარდა. 1921 წელს მთიულთა ასსრ შემადგენლობაში შეიქმნა ვლადიკავკაზის (ოსეთის) ოკრუგი. 1924 წლის 7 ივლისს ეს ოკრუგი ოლქად, 1931 წლის დეკემბერში კი ავტონომიურ საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკად გადაკეთდა. მართალია, ამ დროისათვის საბჭოთა რუსეთისაგან ოკუპირებულ საქართველოს ტერიტორიაზე უკვე არსებობდა ეგრეთ წოდებული სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქი, მაგრამ ისტორიული და პოლიტიკური სამართლიანობის აღდგენის შემდეგ, როცა საქართველოს კანონიერმა ხელისუფლებამ გააუქმა უცხო სახელმწიფოს აგრესიის ერთ-ერთი შედეგი, ისტორიული ოსეთის „ჩრდილოეთ ოსეთად“ მონათვლა სხვა არა არის რა, თუ არა იურიდიული ნონსენსი. ყოველივე ზემოხსენებული ერთ-ერთი უდიდესი დაბრკოლება იქნება ჩვენს შემდგომ ურთიერთობაში და გთხოვთ, მომავალში გაითვალისწინოთ ეს თქვენს საკანონმდებლო საქმიანობაში.

ბატონო თავმჯდომარე! თუ ჩვენ სავსებით გვესმის სტიქიური უბედურების შედეგად დაზარალებულ თანამომემთა დახმარება, რომელსაც თქვენ უწევთ, ქართველი ხალხის გაკვირვებას და უკიდურეს აღშფოთებას იწვევს, როცა თქვენ ხელს უწყობთ თვითმარქვია „საოლქო კომიტეტებს“, რაც, ვიმეორებ, აბრკოლებს ვითარების შემდგომ ნორმალიზაციას. სუვენერული სახელმწიფო თავის საშინაო საქმეებში ჩარევას ვერ შეურიგდება. ამიტომ მოვითხოვთ თქვენგან, აღადგინოთ თქვენი ქვეყნის ისტორიული სახელწოდება — „ოსეთი“, ნაცვლად „ჩრდილოეთ ოსეთისა!“, აგრეთვე აღარ ცნოთ უკანონო „სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქი“ და მისი „საოლქო კომიტეტი“.

გთხოვთ, თქვენი შემდგომი მოქმედებისას გაითვალისწინოთ ჩვენი წინადადებანი. დარწმუნებული ვართ, რომ, თუ ერთმანეთს შეგუთანხმებთ გონივრულ მოქმედებას, ერთობლივი ძალისხმევით დავძლევეთ დაპირისპირებას და კონფლიქტს. თუ დაკმაყოფილდა ყოველივე ზემოთქმული, ჩვენ შევძლებთ ისეთი კეთილმეზობლური ურთიერთობის აღდგენას, როგორის ღირსნიც არიან ჩვენი ხალხები და ჩვენი სახელოვანი წინაპრები.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზინილ ბაშსაშვილი.

საპარტველოს რესპუბლიკის პირველი მოწვევის უზენაესი საბჭოს პირველი სესიის 25 ივლისის სხდომა

25 ივლისს გაიმართა საქართველოს რესპუბლიკის პირველი მოწვევის უზენაესი საბჭოს პირველი სესიის მორიგი სხდომა, რომელიც მიმდინარეობდა უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარის აკაკი ასათიანის თავმჯდომარეობით.

სხდომის მუშაობაში მონაწილეობდნენ საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია, მთავრობის წევრები, აგრეთვე რესპუბლიკის ქალაქებისა და რაიონების პრეფექტები.

პრესაში გამოქვეყნებული და რადიოთი და ტელევიზიით გადაცემული დღის წესრიგის დამტკიცებისას მასში დამატებით შეიტანეს კიდევ საკითხები — საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციის 75-ე მუხლის განმარტებისა და ქალაქ ცხინვალისა და ჯავის რაიონის ტერიტორიაზე მმართველობის დროებითი ორგანოების შექმნის შესახებ, უზენაესი საბჭოს წევრის გაწვევის წესის შესახებ კანონში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის თაობაზე. ზოლო საკითხი ქალაქ სიღნაღში არჩევნების მოწყობის შესახებ მოიხსნა.

საკითხების განხილვის დაწყების წინ სრულიად საქართველოს მერაბ კოსტავას საზოგადოების სახელით განცხადება გააკეთა მისმა თავმჯდომარემ, დეპუტატმა ვაჟა ადამიამ, რომელმაც უარყო 19 ივლისს გაზეთ „თავისუფალ საქართველოში“ გამოქვეყნებულ კორესპონდენციაში მარნეულის რაიონის პრეფექტის საქმიანობის გამო მოყვანილი ფაქტები და მოითხოვა საპარლამენტო კომისიის შექმნა ჭეშმარიტების დასადგენად.

დღის წესრიგის პირველ საკითხზე — საქართველოს რესპუბლიკის კანონი საქართველოს რესპუბლიკის 1991 წლის დაზუსტებული და წლის მეორე ნახევრის საგანგებო სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ — მოხსენებით გამოვიდა მთავრობის თავმჯდომარის მოადგილე, რესპუბლიკის ეკონომიკისა და ფინანსთა მინისტრი გურამ აბსანძე. დეპუტატებს შორის აზრთა გაზიარებაში მონაწილეობდა საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია, რომელმაც საფუძვლიანად გააანალიზა ეკონომიკაში შექმნილი მძიმე სიტუაციის მიზეზები და მოუწოდა მთავრობას, განახორციელოს გადამჭრელი ღონისძიებანი მდგომარეობის სტაბილიზაციისათვის. უზენაესმა საბჭომ მთავრობას დაავალა უმოკლეს ვადაში წარმოადგინოს მოქმედების კონკრეტული პროგრამა.

უზენაესი საბჭოს ეკონომიკური რეფორმის მუდმივი კომისიის თავმჯდომარემ გივი თაქთაქიშვილმა დეპუტატთა განსახილველად შემოიტანა სამეწარმეო საქმიანობის საფუძვლების შესახებ საქართველოს რესპუბლიკის კანონის პროექტი, რომელშიც სესიის წინა სხდომაზე პირველი წაკითხვით მისი მიღების შემდეგ შეტანილია არსებითი დამატებანი. განიხილა რა ისინი, უზენაესმა საბჭომ მიიღო ეს კანონი, აგრეთვე დადგენილება მისი სამოქმედოდ შემოღების შესახებ.

კანონპროექტმა დასაქმების შესახებ, რომელიც განსახილველად შეგვიწავს ტანა საქართველოს რესპუბლიკის შრომის, სოციალური დაცვისა და დემოგრაფიის მინისტრმა თამაზ გუგუშვილმა, მწვავე კამათი გამოიწვია კამათში მონაწილეობდნენ როგორც უზენაესი საბჭოს მუდმივი კომისიების თავმჯდომარეები თეიმურაზ ქორიძე, ტარიელ გელანტია, რობერტ პეტრიაშვილი და სხვა დეპუტატები, ისე რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე თენგიზ სიგუა. საფუძვლიანი აზრთა გაზიარების შემდეგ კანონი დასაქმების შესახებ მიიღეს. მიიღეს აგრეთვე კანონი საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციაში შესაბამისი ცვლილებების შეტანისა და დადგენილება ამ კანონის სამოქმედოდ შემოღების თაობაზე.

უზენაესმა საბჭომ განიხილა და მიიღო საქართველოს რესპუბლიკის კანონები საგადასახადო სისტემის ზოგადი საფუძვლების შესახებ, უცხოური ინვესტიციებისა და მათი დაცვის შესახებ დადგენილებანი მათი სამოქმედოდ შემოღების თაობაზე.

უზენაესი საბჭოს საგარეო ურთიერთობათა მუდმივი კომისიის თავმჯდომარის თედო პატაშვილის წარდგენით დეპუტატებმა მიიღეს კანონი საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულებების დადების, რატიფიკაციისა და დენონსაციის შესახებ. იგი ამოქმედდა მისი მიღების მომენტიდან. ამავე სხდომაზე, რესპუბლიკის პრეზიდენტის ზვიად გამსახურდიას წინადადებით მიიღეს გადაწყვეტილება ატომური იარაღის გავრცელებლობაზე 1968 წლის 1 ივლისის ხელშეკრულებასთან საქართველოს შეერთების შესახებ. საქართველოს უზენაესმა საბჭომ სომხეთისა და აზერბაიჯანის პარლამენტებს მიმართა წინადადებით, მიბაძონ მის მაგალითს, რაც წინგადადგმული ნაბიჯი იქნება ამიერკავკასიის რეგიონის უბირთვო ზონად გამოცხადების გზაზე.

სხდომაზე მიიღეს აგრეთვე დადგენილება საქართველოს რესპუბლიკისა და აზერბაიჯანის რესპუბლიკის შორის მეგობრობისა და კეთილმეზობლობის ხელშეკრულების რატიფიკაციის შესახებ, რომელიც ახლახან დაიდო თბილისში.

იმ რესპუბლიკების უზენაესი საბჭოებისადმი სსრ კავშირის უზენაესი საბჭოს მიმართვის პასუხად, რომელთაც უარი თქვეს ხელი მოაწერონ სამოკავშირეო ხელშეკრულებას, საქართველოს პარლამენტარებმა მიიღეს წერილი მისი მისამართით, რომელშიც ხაზგასმულია რესპუბლიკის მისწრაფება, კავშირთა ურთიერთობა დაამყაროს საბჭოთა კავშირთან თვისებრივად ახალ საფუძველზე მხოლოდ და მხოლოდ თანასწორუფლებიან ურთიერთხელსაყრელ სახელმწიფოთა შორის ურთიერთობაზე, და ამის გათვალისწინებით კვლავ დადასტურდა მზადყოფნა, მიუსხდნენ სსრ კავშირთან მოლაპარაკების მაგიდას.

სესიაზე საქართველოს რესპუბლიკის იუსტიციის მინისტრის ჯონი ხეცურიანის წარდგენით მიიღეს კანონი საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციაში ცვლილებათა და დამატებათა შეტანის შესახებ. მიღებულია დადგენილება რესპუბლიკის ძირითადი კანონის 75-ე მუხლის განმარტების თაობაზე.

უზენაესმა საბჭომ განიხილა საკითხი იმ განცხადებასთან დაკავშირებით, რომელიც წინათ დეპუტატთა ჯგუფმა გააკეთა ფინანსურ საქმიანობაში ზოგიერთი დარღვევის შესახებ და გადაწყვიტა შექმნას საპარლამენტო სამთავრობო კომისია სოფლის მეურნეობის, კვებისა და გამამუშავებელი მრეწველობის საწარმოთათვის ბანკის ვადაგადაცილებული დავალიანების ჩამოწერასთან დაკავშირებით სათანადო რეკომენდაციების შესამუშავებლად.

მიღებულია გადაწყვეტილება ქალაქ ცხინვალისა და ჯავის ტერიტორიებზე შეიქმნას მმართველობის დროებითი ორგანოები პრეფექტურების სახით, აგრეთვე კანონი საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს წევრის ვაწვევის წესის თაობაზე კანონში ცვლილებათა და დამატებათა შეტანის შესახებ.

მიღებულია დადგენილება უზენაესი საბჭოს პრესცენტრის, პროგნოზირებისა და საინფორმაციო ცენტრის გაუქმებისა და მათი საშტატო ერთეულების საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის აპარატისათვის გადაცემის შესახებ.

28 ივნისს დეპუტატ ნოდარ ნათაძის შეკითხვის წესით დასმულ საკითხზე საქართველოს ტერიტორიის ფარგლებს გარეთ პატიმართა გაგზავნის შესახებ უპასუხა საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს სამმართველოს უფროსმა მერაბ რაფაევამ.

ამით სესიის მორიგმა სხდომამ მუშაობა დაამთავრა.